

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Birch, August.
Titel Title:	<u>Spøgelseaben og andre sælsomme Historier.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	København : E. Jespersens Forlag, 1910
Fysiske størrelse Physical extent:	190 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

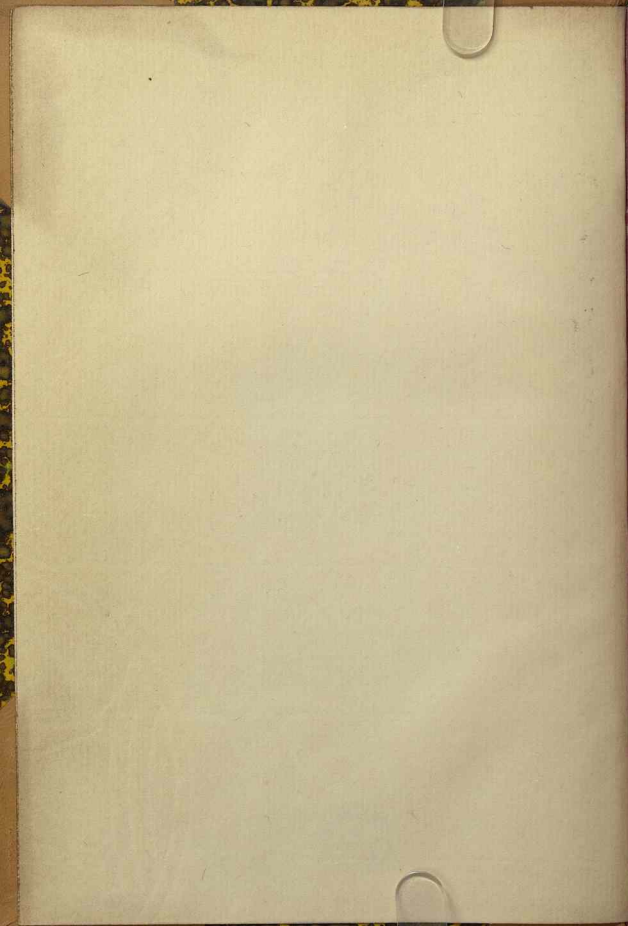
57, - 93.

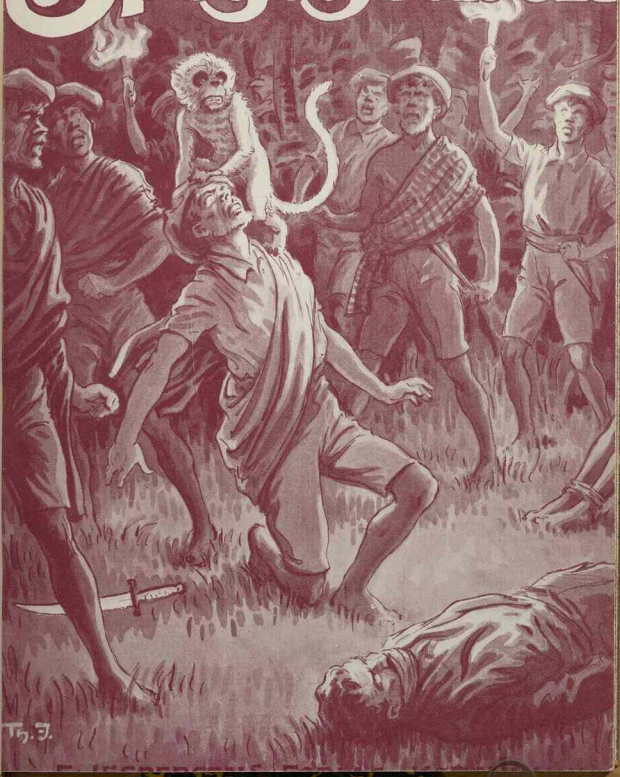
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

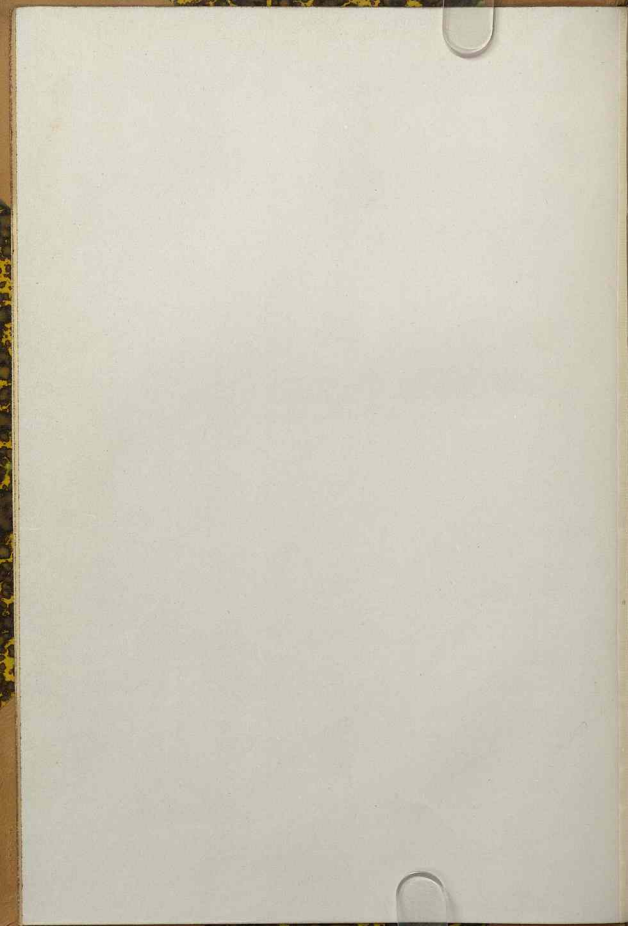
130023271193

AUGUST BIRCH: Spøgelseabener

T. J.

SPØGELSEABEN

1910. 2418.

TIDLIGERE UDKOM
AF
AUGUST BIRCH:

SÆLSOMME 2²⁵
HISTORIER

ZINKKISTEN 2²⁵

AUGUST BIRCH

SPØGELSEABEN

OG ANDRE SÆLSOMME HISTORIER

E. JESPERSENS FORLAG

==== KØBENHAVN ====

INDHOLD

- I SPOGELSEABEN
- X II SOLGUDENS SKAT
- III DEN SIDSTE MOA
- IV SPAAKVINDEN I
MALAGA

MARTIUS TRUESENS BOGTRYKKERI. KØBENHAVN.

I.

En smuk solvarm Julidag drak jeg som sædvanligt min Morgenkaffe i „Bristol“, Ungkarl som jeg er.

Piccoloen bragte mig de friske Aviser én efter én, og jeg gennemstrøjfede dem paa den vante overfladiske Maade, hvormed vi Københavnerne nu en Gang læser vore Blade. Da med ét gav det et Sæt i mig, saa jeg var nær ved at springe op af Stolen, jeg sad i.

„Berlingske Tidende“ havde følgende lille Notits:

„Vor vidt berejste Landsmand, Doktor Helge Rønnow, der i femten Aar har gjort Tjeneste som hollandsk Læge paa Java, er nu vendt hjem og har foreløbig taget Ophold paa Hotel „Phønix“.

Disse faa Linier var nok til levende at fremmane mig Billedet af min gamle Ven og Klassekammerat fra Latinskolen og de glade frejdige Studenterdage.

Skulde nu virkelig vi to trykke hinandens Hænder igen?

Jeg sænkede til en Begyndelse mit Hovede, thi Erindringerne strømmede i broget Forvirring ind over mig, saa jeg næsten blev ør.

Helge og jeg!

I Drengaaarene sad vi altid ved hinandens Side paa Skolebænken, men senere, da vi havde absoolveret Artium og Filosofikum, skiltes vore akademiske Veje, idet han studerede Medicin og jeg Jura; dog, vi holdt fast ved Venskabet med lige Trofasthed fra begge Sider, indtil han en skønne Dag fik Udlængsel og forduftede paa Eventyr til Java, mens jeg blev her hjemme og som flittig Arbejdsbi fra Dag til Dag passede min trælsomme Gerning i Ministeriet.

Ofte lagde Ungdomsmindet sin Haand paa min Skulder og hviskede mig hans Navn i Øret, men hvad nyttede det— borte var han og borte blev han.

Men nu var han jo vendt tilbage!

Jeg saa paa mit Ur: Klokken viste kun halv ni, følgelig havde jeg et Par Timer til min Raadighed, inden jeg skulde møde i den røde Bygning bag Børsen; der var Stunder til at aflægge en foreløbig, flygtig Visit, og paa denne Tid af

Dagen kunde jeg jo sikkert haabe at træffe min Ungdomsven hjemme.

Altsaa susede jeg i Automobil ud til Hotel Phønix.

Jeg fik imidlertid her den Besked af Portiøren, at Doktoren allerede var flyttet derfra og havde lejet sig en møbleret Lejlighed i Bredgade tæt oppe ved Frederikskirken.

Hvor det dog lignede Helge Rønnow — Godejersønnen, Sybariten, der vilde hvile paa bløde Puder og helst viftes i Søvn af en Slave! — —

Da jeg ringede paa, aabnedes Døren af en ung javanesisk Knøs, hvem jeg rakte mit Kort, hvormed han forsvandt for et Øjeblik efter at vende tilbage og paa ret upaaklageligt Engelsk meddele, at hans Herre lige var i Badet, men jeg maatte endelig gaa ind og betragte mig som hjemme, det skulde kun vare et Par Minutter, før han kom.

Jeg traadte ind, og jeg maa tilstaa, at her var alt udstyret med sand østerlandsk Overdaadighed: tykke bløde Tæpper paa Gulvene, kostbare for mig ukendte Dyreskind slængt hist og her, farveprangende, haandstore eksotiske Sommerfugle naglede paa Naale i Portiærer og Gardiner.

Jeg gik fra Værelse til Værelse nysgerrigt be-

undrende alt, indtil jeg standsede paa Dørtærskelen til et mindre Kabinet. Der var meget faa Møbler, kun en Chaiselong, et Par Stole samt en Etagerè med sjældne Naturaliegenstande i Hjørnet. Men det, som fangede Øjet, var en mægtig udstoppet Hantiger, der laa dovent henstrakt midt i Stuen paa et persisk Tæppe.

Solen stod ind ad Vinduet og spillede paa det gule sortstribede Skind — man kunde virkelig drømme sig i det fjerne Østen paa Java.

Paa Udstillinger er der ofte anbragt Plakater, hvori de Besøgende anmodes om ikke at berøre Genstandene, men en saadan Paamindelse fandtes ikke her og følgelig tog jeg ikke i Betænkning at lade min Haand glide hen over det blanke solgnistrende Skind.

Da løftede Tigeren langsomt Hovedet og stirrede paa mig med de gule katteagtige Øjne, den strakte dvask Lemmerne og spilede de vældige Kløer ud, som vilde den gøre opmærksom paa, at den kunde give en forsvarlig Lussing, hvis jeg blev for nærgaaende med mine Kærtegn.

Den var ikke udstoppet, som jeg troede, den var levende — spillevende, og vist ikke værd at føle paa Tænderne!

Det siger sig selv, at jeg hurtigst muligt trak

mig baglænds tilbage og lukkede Døren efter mig saa forsvarligt, jeg formaaede, men jeg nægter ikke, at de faa Minutter, der forløb, inden Rønnow viste sig, var alt andet end hyggelige — de forekom mig som lige saa mange Timer. Profeten Daniel i Løvekulen kunde umuligt have befundet sig mere utilpas ved sin Situation, end jeg gjorde ved min.

Endelig kom da Helge, og han var over for mig ganske den samme som i gamle Tider — ja, saa overstrømmende var vor Gensynsglæde, at vi omfavnede og nær havde kysset hinanden, skønt vi nu begge var Mænd paa over de Fyrre.

Der efter trak han mig med sig ned paa en Kanapé og begyndte at tale med den dybe, sonore Stemme, jeg mindedes saa godt fra de Ungdoms Dage, der svandt.

Paa sit livlige Sprog berettede han om, hvad han havde levet, sét og virket i dette Østens fjerne Paradis, hvor Batavias skrantne Kræmmer stønner under Guldsækkenes tunge Vægt.

Pludselig holdt han inde midt i sin Tales Strøm og sagde :

„Du ser saa distrahit ud ; hvad er der dog i Vejen med dig?“

Sandt at sige maa jeg bekende, at jeg hele Ti-

den havde haft Øjnene fæstet paa Døren, der førte ind til det lille Sidekabinet, hvor hint blodtørstige Rovdyr, Indiens Skræk, nu laa og slikkede Solskin saa roligt og uforstyrret, som kunde det være midt i dens hemmelighedsfulde hjemlige Junglekrat.

„Naa, ja,“ svarede jeg, „oprigtig talt — det er Uhyret, du har dør inde, som gør mig en lille Smule betænkelig ved Tilværelsen!“

„Herre Gud — Timur,“ lo han, „den er min Sandten det fredsommeligste Væsen paa Guds grønne Jord, naar blot man holder sig fra at gøre mig Fortræd, for saa er den ikke til at styre.“

„Men hvordan kan det dog lade sig gøre, at du kan have det vilde Bestie gaaende løs her midt i Kongens København?“ spurgte jeg.

„Ganske simpelt, fordi vort højtærede Politi endnu ikke véd det,“ svarede han, og et spydigt Smil spillede paa de fine Læber, „men naturligvis gaar det jo ikke i Længden; Timur maa bort her fra, jeg har tænkt paa at forære ham til zoologisk Have paa den Betingelse, at jeg faar Skindet, naar han en Gang dør. Nu skal du sé Kammeraten!“

Med disse Ord rejste han sig og aabnede Døren.

„Timur, min Dreng!“ kaldte han.

I et vældigt Spring stod Tigeren inde hos os; den gned sig kælen som en Kat op ad sin Herre og snurrede hult af Velvære, mens jeg forsigtigt samlede Fødderne til mig.

Jeg kan ikke fordrage at opholde mig i Værelse sammen med en Kat, men jeg vil tilstaa, at det er endnu ubehageligere at have en Kongetiger smygende om Benene paa sig, se dens dens grøngule, blakkede Øjne stirre paa sig, og under alt dette vide, at Rovdyrdriften kan vaagne i den hvad Øjeblik, det skal være.

Jeg tror næsten, Rønnow kunde læse mine Tanker; han gav Dyret et afvisende Skub, og slavisk lydlig luskede det ind i Kabinettet, hvor det igen døsigt strakte sig hen paa sit Tæppe.

„Du behøver aldeles ikke at være bange for Timur,“ beroligede Helge, „han er saa tam og tro som en Hund. Jeg har haft ham, fra han var ganske lille Killing, ikke større end en Kat, og jeg fik ham paa en ret interessant Maade! Naturligvis var det paa Java, hvor alt det Eventyrlige hører hjemme — naa, det er sandt, du kender jo ikke Java, saa jeg maa først fortælle dig lidt om Øen og sætte dig ind i Forholdene dør! ... Men Gud bevares, om Forladelse, jeg glemmer jo rent, at jeg er Vært,“ afbrød han lige som med

et Ryk sin Tales Traad, idet han trykkede paa Knappen til et elektrisk Ringeapparat, „hvad vil du have? Et Glas ægte Lacrymæ Christi og en lige saa ægte Manila-Cerut? Særligt, hvad Vinen angaar, er det jo saa rart beroligende at vide, at den ikke er gaaet gennem noget af vore københavnske Kyperes kemiske Laboratorier!“

Den samme lille kvikke, „javanesiske Gut, der nylig havde lukket op for mig, viste sig nu igen, idet han slog Portiøren til Side og ærbødigt blev staaende paa Dørtærskelen med Armene korslagt over Brystet, ventende sin Herres Ordre.

„En Flaske Lacrymæ og Kassen med de mindste Manila-Cerutter!“ befalede Rønnow paa Holandsk. —

Knøsen forsvandt med en let Hovedbøjning.

„Du har ogsaa taget en malajisk Tjener med hjem?“ spurgte jeg.

„Ja,“ svarede han, „Fyren — der mellem os sagt er ganske overordentlig opvakt — vilde selv absolut følge med mig; han havde Lyst til at sé Evropa og da særlig mit Fødeland, lige som jeg havde sét hans. Forresten er *Ali*, som han hedder, min lovlige Ejendom, jeg har faaet ham i Foræring af den samme javanesiske Fyrste, der gav mig Timur som Tak og Erkendelse, fordi

jeg befriede hans eneste Søn fra en dødsvanger Feber og Spøgelseabens uhyggelige Besøg om Natten!"

„Hvad er det dog for en sær mystisk Tale, du fører?“ udbød jeg spørgende, „for det første er jo Slaveriet forbudt her i Danmark, og desuden ...“

„Ganske rigtigt,“ afbrød Rønnow med et Smil, „men det aner Ali til Dato ikke det mindste om! Selvfølgelig, naar han bliver ked af at være her, sender jeg ham hjem igen til Java med et af de østasiatiske Dampskibe — en rig Ven af mig derovre i Batavia har da lovet at tage ham i sin Tjeneste. For øvrigt synes Fyren, foreløbig at befinde sig ganske udmærket, men vi har jo ogsaa Sommer nu for Tiden, lad os sé, hvordan det vil gaa til Vinter. I hvert Fald hænger han ved mig med en ligefrem rørende Hengivenhed, og jeg vil ogsaa savne ham, naar jeg ikke har ham mere!“

Her kom Ali med det forlangte, og et Par Øjeblikke havde jeg Lejlighed til at fiksere ham paa ganske nært Hold.

Han var unægtelig et forbavsende smukt ungt Menneske, temmelig lille og spinkel af Vækst, men langt fra nogen Dværg, med regelmæssige

Træk, høj Pande og kulblanke, gnistrende Øjne ; hans Hudfarve var let lysebrun, neppe mørkere end de fleste Syditalieneres, Haaret ravnensort og en ubetydelig Smule kruset.

Efter at have stillet Bakken og Cigarerne paa Bordet, skænkede han i Glassene med saa yndefuld en Adræthed, at Flertallet af vore hjemlige Opvartere inderligt maatte have misundt ham, hvis de havde sét det ; derpaa trak han sig diskret tilbage og stod nu igen foran Portièren med Armene over Kors, urørlig som en Statue, men dog nøje vogtende paa det mindste Vink, det mindste Blik fra sin Herre.

„Bryd dig ikke en Smule om Knægten dér, han forstaar ikke et eneste Muk Dansk,“ tog Rønnow Ordet, efter at vi havde stødt Glassene sammen og faaet en Cerut tændt ; „foruden sit javanesiske Modersmaal og Hollandsk kan han kun noget Engelsk. Ja, da jeg besluttede mig til at tage ham med her til Evropa, lod jeg ham et halvt Aars Tid faa Undervisning hos en dygtig engelsk-hollandsk Sproglærer og Translatør i Batavia, og med sit hurtige Nemme fik han virkelig lært forbavsende meget i de faa Maaneder ! Men det er sandt — vi kom bort fra vort Tema :

du vilde jo gerne vide Besked med, hvordan jeg fik Timur?"

„Nu er jeg i Virkeligheden mere spændt paa at høre, om hvordan du fik Ali,“ svarede jeg.

„Naa, det bliver ganske den samme Historie,“ vedblev han, „nemlig den med Spøgelseaben!“

Igen Spøgelseaben, dette mystiske Væsen, hvis Eksistens; jeg hidtil ikke havde haft mindste Anelse om!

Jeg saa' forventningsfuldt paa ham og glemte, sandt at sige, fuldstændigt mit Kontor samt alle mine Forpligtelser over for Staten, der vel ikke tillod mig at leve som en ostindisk Nabob, men dog gav mig Ungkarlens daglige Brød.

„Man har kaldt Java *Østens Have*,“ vedblev Rønnow, „og jeg maa sige, den er fuldt ud værdig til dette Navn; thi paa faa eller maaske ingen andre Steder har Naturen i den Grad ødslet med sine Gaver, som netop her. Selve Øen er ganske vidunderlig frodig, skøn som et Paradis, og saavel Dyre- som Planteverdenen er repræsenteret ikke blot i en broget Mangfoldighed af Arter, men ogsaa hvad den Pragt angaar, som hvert enkelt Eksemplar fremviser, maa jeg vidt berejste Menneske tilstaa, at jeg aldrig har sét noget lignende paa vor syndige Klode!

Hele Kyststrækningens brede Bælte er udmærket dyrket; Javaneseerne er nemlig et flittigt Folk med særlig Sans for Agerbrug og Plantagedrift; men i det indre af Øen breder de vældige Urskove sig, og her er fuldt op af Kongetigere, Pantherer og Leopardter, der strides med Næsehorn, Bøfler og Vildsvin om Herredømmet over Junglekraattet ...“

Her afbrødes min Ven i sit geografisk-naturvidenskabelige Foredrag, idet Timur, der muligvis fandt Tiden for lang, dovent rejste sig, strakte Kroppen og gabede, hvorpaa den begav sig ind til os og dæmpet knurrende lagde sin ene uhyre Pote i Rønnows Skød, som tryglede den om et Par Kærtegn.

Jeg holder meget af det Pikante, især paa mine ældre Dage, nu, da Nerverne trænger til stærkere Pirringsmidler; men desuagtet — en Situation kan ogsaa være alt for pikant, og det var sandelig den, jeg nu befandt mig i.

„Bedste Helge,“ gispede jeg aldeles stakaandet, idet jeg halede mine Ben op under Stolen, „lad dog den skrækkelige Menneskeæder komme bort, vi er jo ikke paa Java men i Kongens København, tilmed klods op ad Amalienborg — sæt, den

slap løs og for Eksempel slugte hele Tamburmajoren ved Garden midt under Vagtparaden?"

„Det har ingen Nød,“ beroligede han, „Timur er bare jaloux, det er hele Sagen!“

„Jaloux — men paa hvem?“ spurgte jeg uforstaaende.

„Paa dig naturligvis, der er jo ingen andre,“ svarede han og strøg Tigeren kælede ned over Nakken. „Ikke sandt, Timur, du er jaloux paa den fremmede Herre der?“

Uhyret bejaede hans Ord ved at spile de vældige Kæber fra hinanden og stirre stift paa mig — nej, de Tænder, den præsenterede, var min Sandten ikke noget kunstigt Værk af en Dentist, de var, om jeg saa maa udtrykke mig, *knasende ægte*! ...

Spøg er godt til Tider men kan ogsaa overdrives; det følte Helge med sin fine Takt og gav Ali et Vink samt en kort Befaling, hvorpaa den unge Malajer ganske stille tog Tigeren i Halsbaandet og førte den bort lige saa roligt, som kunde det have været en veldresseret Pudelhund, han trak af med.

„Nu bliver den spærret inde i sit Bur, er du saa beroliget?“ sagde Helge en Smule ironisk.

„Ja, lad os saa nippe til vort Glas oven paa den Forskrækkelse!“

Unægtelig kunde jeg nok trænge til en lille Opstrammer, og jeg nød den da ogsaa med saa meget større Velbehag, som jeg faa Øjeblikke efter igen saa' Ali staa foran Portièren i sin vante Stilling, tyst og agtpaagivende; jeg vidste altsaa, at Timur forløbig var uskadeliggjort, saa jeg intet havde at frygte fra den Kant; thi Fornemmel-sen af en Tigerklo i Kroppen skal ikke være behagelig!

II.

Rønnow morede sig aabenbart over mine skiftende Stemninger, saa lændede han sig mageligt tilbage i Stolen, lavede en kunstig Række Ringe af Cerutrøgen og fortsatte sin Fortælling:

„Java har 24 Millioner Indvaanere, men af dem er kun lidt over 40,000 Evropæere; det kunde synes forbavsende, at saadan en Haandfuld Fremmede uanfægtet kan hævde Herredømmet over de Indfødte, men Grunden er simpelt den, at Hollænderne altid har været politisk kloge nok til at lade Beboerne vedblive at leve uforstyrret under

de gammelvante Forhold, lige som ogsaa al religiøs Propaganda officielt er absolut forbudt. Javanenserne bekender sig nemlig alle saa godt som uden Undtagelse til Muhameds Lære; denne deres Tro respekteres paa det strengeste af Guvernementet i Batavia; naturligvis forsøger Missionærene — især Jesuitterne — trods Forbudet at fiske Sjæle, men paa den mindste Klage over Paatrængenhed fra disse hellige Mænds Side, faar de Paabud om ufortøvet at forlade Øen og aldrig mere at vise sig paa hollandsk Koloni-omraade!

„Det var sandelig en overmaade fornuftig Ordning,“ udbrød jeg henrykt, bare vi havde den samme Klemme paa vore fanatiske indre Missionærer her i Danmark, saa vilde der blive baade mere Fred og mer Fordragelighed i mangfoldige Hjem!

„Det kan du have ti Gange Ret i,“ indrømmede Helge, hvor efter han vedblev:

„Uden at rose mig selv eller min Dygtighed mer end højst fornødent, kan jeg sige, at jeg ved en Række heldige Kure havde vundet mig et betydeligt Navn som Læge ikke mindst blandt de Indfødte, da jeg i Modsætning til de noget overlegne Hollændere behandlede disse Malajere som

ligestillede Medmennesker, der følte ganske samme Smerter, som vi, og havde de samme Glæder. Og jeg kan end yderligere uden Pral hævde, at jeg aldrig skaanede mig selv, naar jeg blev kaldt til Syge, trods det at Vejen til Patientten ofte ikke blot var lang og trang men tilmed tidt ligefrem livsfarlig at tilbagelægge. Paa Java gives der Masser af Banditter, som uden Spor af Samvittighed myrder og plyndrer Vejfarende, hvor de ser deres Snit ..."

„Ligesaa hos os i vort civiliserede Evropa!“
indskød jeg.

„Naturligvis,“ nikkede han, „vi Evropæere lever jo ogsaa med i Menneskeslægtens Barndom, og der skal vel endnu gaa adskillige Titusender af Aar, før Rovdyrinstinktet i os helt er kvalt! Naa, men det Spørgsmaal vil vi overlade til de ærede Filosofer at besvare — foreløbig er vi paa Java:

Altsaa — jeg befandt mig, som det tidt skete, paa en Ekspedition hen mod Øens Indre, hvor de vulkanske Bjerger hæver sig til en Højde af over 3000 Meter, og det gik denne Gang som saa ofte før: Rygtet om, at den hvide Mirakeldoktor nærmede sig, bredtes over alt foran mig som en Løbeild. I Virkeligheden var dette ikke noget Under, thi jeg havde sat som mit Princip: de Fattige skal hjælpes uden Vederlag, men til Gen-

gæld bør de Rige betale tidobbelt — det er da ægte, usminket Socialisme!“

„Ubetinget en smuk og ridderlig Devise paa dit Lægeskjold!“ sagde jeg med ærlig ment Beundring.

„Dog maaske ikke slet saa uegennyttigt et Valgsprog, som det ved første Øjekast kunde synes at være,“ svarede han, „thi alle disse fattige Malajeres Taksigelser og Lovprisninger naaede ogsaa de Riges Øren, og der gives en Mængde kolossalt rige javanesiske Fyrster, der betalte min Hjælp med langt, langt over det, vi her i vor gamle, fedtede Verden kalder kongeligt eller kejsersligt Lægehonorar; Østerlænderne i den indiske Zone er jo i det hele taget storslaaet gavmildt anlagt!“

Ganske vist findes der omtrent 1500 Kilometer Jernbaner i Drift paa Java, men disse Linier løber alle kun paa Øens Kystbælte, i det Indre maa man bevæge sig frem paa den gammeldags Maner, lige som de Opdagelsesrejsende gør det, nemlig medbringende Telte og Fødevarer. Jeg for min Part havde gerne fem velbevæbnede og paalidelige Malajere med mig som en Eskorte, der dels skulde gøre Tjeneste, dels vise Vej og endelig forsvare mig i Tilfælde af Overfald.“

„Blev du virkelig nogen Sinde overfaldet?“ indskød jeg, da han gjorde en lille Pavse: „Røverhistorier er nemlig min Specialitet!“

„Blot Taalmodighed, gamle Ven,“ formanede han, „det kommer altsammen efterhaanden, som vi skrider frem i Fortællingen om Spøgelsesaben, men Indledningen er ganske vist lidt lang.

En Morgen vækkedes jeg ved Daggrø af en af mine Folk; jeg gned de søvndrukne Øjne og spurgte om, hvad mærkeligt der vel var paa Færde? Jo, der var kommen Sendebud fra den over hele Øen saa navnkundige Fyrste Amru, som vel formelt anerkendte Hollændernes Overherredømme men dog i Virkeligheden herskede enevældigt over adskillige Millioner brune Under-saatter. Hans eneste Barn, en lille Dreng paa ti Aar, var bleven meget farligt syg og havde ligget hen i længere Tid svævende mellem Liv og Død, da Fyrstens muhamedanske Kvaksalvere ikke kunde hjælpe. Nu satte Amru sit sidste Haab til *den hvide Doktor*, der havde helbredet saa mange ved sine Underkure, og bad mig indtrængende om snarest at komme til hans Slot i Bjergene.

Sendebudene havde fulgt mit Spor fra Batavia en hel Uge, indtil de nu endelig traf mig, og da

der var godt og vel tre Dagsrejser fra min Teltplads til Amrus Residens, kunde der jo være al Udsigt til, at jeg først vilde naa der hen, efter at en skæbnesvanger Katastrofe havde fundet Sted. Imidlertid besluttede jeg mig dog til at efterkomme Opfordringen og gav øjeblikkeligt Befaling til Opbrud. Jeg medtog den af mine Tjenere, der var min hollandsk-javanesiske Tolk, og ledsaget af ham samt Amrus Udsendinge og forsynet med mit Rejseapotek begav jeg mig afsted i forceret Ilmarch, mens jeg gav mine andre Folk Ordre til at følge langsommere efter med Telt og Bagage.“

„Det var altsaa et lille Kapløb med Døden, du indlod dig paa!“ bemærkede jeg.

„Ja,“ svarede Rønnow, „det kan man saamænd godt kalde den hæsblæsende Fart tværs igennem Urskoven. Mine Følgesvende var vant til saadanne „Stroppeture“, som det jo hedder i det militære Sprog; de hoppede afsted som Egern; med forbavsende Færdighed rev eller huggede de Lianerne til Side allevegne, hvor Vejen spærredes os, og syntes i det hele taget slet ikke at kunde blive trætte, mens jeg mange Gange var ved at segne af Udmattelse og maatte staa stille, støttet til et eller andet Træ. Ved Hjælp af stimulerende

Midler kom jeg dog stedse nogenlunde hurtigt til Kræfter igen, men mod Solnedgang var jeg saa dødtæt, at jeg kastede mig paa et udbredt Rejsetæppe og sov tungt ind med det samme.

Hvor fast end min Søvn var, vækkedes jeg dog og fo'r fortunlet op: Hvad kunde *det* være? At der omkring mit Leje flammede fire Fakler, som kastede deres flakkende Skær paa de mørke Træstammer, var mig hverken noget nyt eller mærkeligt — Ilden siges jo at skræmme Skovens vilde Dyr fra at nærme sig, hvad dog langt fra altid slaar til — nej, det, som betog mig, var, at jeg befandt mig ganske alene, mens der inde i Junglen lød Knald af Bøsser og høje, skingrende malajiske Raab. Uvilkaarligt greb jeg min dobbeltløbede Jagtriffel, der laa ladt ved Siden af mig, og rejste mig, parat til at sælge Livet saa dyrt som muligt; men jeg stod kun et Par Øjeblikke i denne afventende, aandeløse Spænding — saa blev Grenene i Krattet samtidig bøjet til Side paa flere Steder, og mine Folk kom til Syne den ene efter den anden. De saa' alle ophidsede men meget triumferende ud og svang deres Bøsser højt i Luften.

„Hvad er der paa Færde?“ spurgte jeg i den bydende Tone, man altid maa anvende over for

Natur-Mennesker, hvis Respekten skal vedligeholdes.

„Det var *kun* to Pantere, som vilde gøre Doktoren Fortræd,“ svarede Tolken med en vis barnlig Stolthed, „men nu er der ingen Fare mer!“

„Ingen Fare?“ indvendte jeg, „fordi I har skræmmet Bæsterne bort, kan de jo godt komme igen naar som helst, det skal være!“

„Død Panther kommer aldrig igen!“ forsikrede Javaneseren kategorisk og viste sin hvide Tandrække i et bredt Smil.

„Har I da dræbt dem,“ gentog jeg, „skudd dem?“

„Ja, Herre,“ svarede han, „Puf, Paf — begge to ligger dér inde!“

Beroliget ved denne Efterretning og endnu mere ved den Bevidsthed, at disse agtpaagivende Mennesker vaagede over mig med Troskab og Mod, saa' jeg ved Fakkelskinnet paa mit Ur; jeg havde endnu fire Timer at sove i, før det blev lyst, og da jeg trængte haardt til Hvile for at samle Kræfter til næste Dags Strabadser, lagde jeg mig atter ned og slumrede trygt ind, efter at have givet streng Ordre til at kalde paa mig ved Solopgang.

Den følgende Morgen vaagnede jeg forfrisket og styrket, hvad ikke var saa underligt, thi med

Undtagelse af hin lille natlige Forstyrrelse havde jeg sovet uafbrudt i næsten tolv Timer.

Det første, jeg fik Øje paa, var to vældige Panterskind, som Javaneserne havde spilet ud mellem Grenene paa et Træ. I Stedet for skiftevis at søge Hvile havde disse, som det syntes for Træthed uimodtagelige, Knøse benyttet den sidste Halvdel af Natten til at flaa de, i øvrigt med saa megen Bravur fældede, Rovdyr, men da de paa Grund af vor hurtige March ikke straks kunde føre de tunge, vaade Huder med sig, havde de foreløbig hængt dem til Tørring saa højt oppe fra Jorden, at ingen af Urskovens mangfoldige firbenede Røvere kunde komme til beskadige deres Jagttrofæer; senere, naar de havde bragt mig velbeholden til Malajer-Fyrstens Residens, vilde de saa vende tilbage og hente dem for at dokumentere, hvad for en Heltebedrift de havde øvet.

Efter et hurtigt indtaget, men kraftigt og nærende, Maaltid begav vi os da igen paa Vej med saadan en Hast, at vor Vandring mest af alt lignede en Flugt fra hidsigt forfølgende Fjender.

Saa indtraf imidlertid et Uheld, der under almindelige Forhold ikke vilde have været af næneværdig Betydning, men her kunde faa de mest

skæbnesvangre Følger, nu, da hvert Minut maatte gælde Liv eller Død for den unge Fyrstesøn.

Uvant, som jeg var med den Slags halsbrækende Fodture ad ubanede Stier, snublede jeg over en Rodknude, gjorde et Fejltrin — og forstuede min højre Fod!

Du, der ikke er indviet i Æskulaps Mysterier, véd dog vel saa meget, at Forstuvning er en voldsom Fordrejelse af et Led, hvad enten dette nu er en Finger, en Haand eller en Fod. Vridningen kan være saa stærk, at Ledkapslen eller Senebaandet sprænges, og i saa Fald kan det vare en rum Tid, inden man faar den fulde Førlighed igen — hvis man da overhovedet nogensinde faar den. Imidlertid kan Tilfældet ogsaa være af lettere Art, og da gælder det blot en Dags Taalmodighed eller to. Heldigvis var det sidste min Lykkes Lod, men lige godt kunde jeg jo foreløbig aldeles ikke støtte paa Foden, der smertede mig ganske himmelskrigende ved hvert Skridt, jeg forsøgte.

Jeg maatte saa meddele Tolken min Vanskabne og satte mig ned paa en omvæltet Træstamme for selv at lægge lindrende Omslag paa. Det tog nogen Tid, og først, da jeg tilfældigvis saa' op, bemærkede jeg, at jeg igen var ganske alene!

Dog, snart fik jeg Syn for Sagn for, at mine flinke Javanesere ikke havde til Sinds at svigte mig; thi straks efter viste de sig alle fem slæbende paa en Snes lange nylig fældede Bambusstænger. I Begyndelsen forstod jeg ikke, hvad deres Hensigt var, men snart fattede jeg Meningen — og den var god nok!

I ganske utrolig kort Tid havde de tilhugget og sammenbundet en Baare, hvor over de bredte alt, hvad vi ejede af Tæpper og Kapper, saa det blev det blødeste vuggende Leje for mig, man kunde tænke sig. To og to skiftedes nu til at bære mig, og blev vor Gang maaske ikke hurtigere end hidtil, saa blev den i hvert Fald heller ikke langsommere — man skulde tro, disse Malajere var skabt med Ben af vulkaniseret Gummi, saa elastisk bevægede de sig fremad!

„Jeg sér dig i Aanden,“ afbrød jeg muntert, „du laa ganske som Karl den Tolvte, da han blev baaren over Grænsen af sine trofaste „Busar“ paa *lit de parade!*“

„Slet saa sørgeligt var Optøget dog ikke,“ svarede han i samme Tonefald, „og saa lang som fra Frederikssten til Stockholm var Vejen ikke heller! Kort sagt, efter halvandet Døgn's Forløb ankom vi hen ved Middagstid til vort Bestemmelsessted

uden at have været udsat for yderligere Genvordigheder; min Fod var da omtrent fuldstændig restitueret — den havde jo faaet Hvile samt første Klasses Pleje, naar jeg selv skal sige det!“ — —

Ali, der hele Tiden havde staaet ubevægelig i sin oven for nævnte Stilling var under de sidste Replikker gaaet ud, men vendte nu tilbage og meldte med en let, gratiøs Hovedbøjning:

„Herre, Luncheon er serveret!“

„Det var prægtigt,“ afsluttede Rønnow og rejste sig, „man bliver ligefrem sulten af at bevæge Snakketøjet saa meget? Ja, du gør mig naturligvis den Fornøjelse at spise med, gamle Ven, saa lader vi Spøgelseaben foreløbig hvile, til Kaffen og Likøren senere kommer — der er jo selv i de strengeste Kriminalrets-Forhør noget, der hedder Frokost-Pavse, ikke sandt, lille Jurist?“

Leende tog han mig ved Armen og førte mig ind i Spisesalen, hvor et Bord stod dækket overdaadigt med to Kuverter.

Den første Ret var Kyllinger i Karry med Ris, og jeg tilstaar, det smagte mig fortræffeligt, thi ogsaa jeg havde faaet en velsignet Appetit, om den end langt fra kunde maale sig med min sybaritisk anlagte Værts.

„Saadan Karry har du neppe smagt før,“ sagde Helge med lukullisk Velvære, „men den er ogsaa ægte ostindisk, jeg har selv bragt den med her hjem fra det kejserlige Apotek i Madras!“

„Ja, hvad er Karry egentlig?“ spurgte jeg i min botaniske Naivitet, „hvad for en Plante faar man Karry af?“

„Bedste Ven,“ svarede Rønnow, „Karry er Blanding af en Mængde forskellige Krydderier: Gurkemeje, Koriander, Peber, Ingefær, Kayenne og meget mere! Alt dette forstaar Evropæerne ogsaa at mikse sammen til et gyseligt Pulver, men selve Pointet har de ikke kunnet aflure Inderne. Det er en Hemmelighed, noget lignende som den med Munkenes Dôm-Likør i Frankrig: det gælder den sidste Finesse ved Fabrikationen, men den er ogsaa det absolut afgørende! For Resten har Karryens Opfindelse sin specielle Anekdote, som jeg gerne skal fortælle, hvis du da bryder dig om at høre den?“

„Med største Glæde, saadan smaa Historier er mit bedste Krydderi til Maden!“ skyndte jeg at forsikre.

„Godt, saa skal du faa den!“ vedblev Rønnow:

„I det syttende Aarhundrede herskede Stormogulen *Aurengzib* — hvad der er udlagt: Tro-

nens Pryd — over Hindostan og Pandshap i Ostindien. Atten Aar gammel sikrede han sig Herredømmet ved at lade alle sine Brødre, Onkler og Fættre dræbe, saadan at der i hele hans Familie kun fandtes Kvinder, hvilke jo som bekendt ikke er arveberettigede i Østerlandene. Nu sad han paa den grønne Grøn og havde heller ingen Pengesorger, efter som hans aarlige Indtægter beløb sig til 700 Millioner Kroner i dansk Mønt, hvor med man jo nok kan slaa sig anstændigt igennem uden at behøve at nægte sig det aller nødvendigste her i Livet. Da han faktisk regerede i 70 Aar, har han altsaa formøblet 49 Milliarder Kroner, for han efterlod sig kun enkelte Smaapenge i Skatkammeret, da han døde — nogle Historikere paastaar endogsaa, at der var Kasse-mangel!

En Dag, kort efter Maaltidet, fik Hans Majestæt et voldsomt Ildebefindende med Hovedpine og Mavekneb samt paafølgende Opkastninger. De uvidende Læger paastod, at der forelaa et akut Forgiftningstilfælde, og at Sygdommen stammede fra en enkelt bestemt af Retterne, som de i deres samvittighedsløse Dumhed udpegede.

Aurengzib havde naturligvis en Mængde forskellige Kokke, der alle var hans Slaver, og nu

vilde Skæbnen, at bemeldte Ret var tilberedt af en ganske ung nylig købt Kok ved Navn *Curry*. Selvfølgelig blev den ulyksalige Kogekunstner øjeblikkelig kastet i Fængsel og uden videre Cereemonier dømt til en rædselsfuld Død; men i Indien gælder ligesom her den Vedtægt, at en Dødsdømt umiddelbart før Henrettelsen har Lov til at faa et rimeligt Ønske opfyldt. Stakkels Curry bad da som den sidste Naade her i Livet om at faa Til-ladelse til at servere en af ham nyopfundne Ret for sin høje Herre, og Aurengbzib, hvis Mavepine imidlertid var gaaet over, tillod aller naadigst dette som Tegn paa sin ophøjede Mildhed. Saa tilberedte Curry da den første Kylling med det af ham opfundne Pulver, og Maden — der selv-følgelig forinden var prøvet paa det omhyggeligste af dertil ansatte Hofembedsmænd — smagte Despoten saa ud over al Beskrivelse mageløst, at han bestilte samme Anretning til næste Dag. Hele Køkkenpersonalet blev, som man forstaar, højst opskræmmet over denne Ordre, thi ingen anden end Curry kendte Hemmeligheden, og han nægtede paa det bestemteste at røbe den, selv om man pinte ham nok saa meget. Hof-Køkken-Intendanten maatte saa endelig bævende og bange bekvemme sig til at give Stormogulen den triste

Meddelelse, at hin vidunderlige gule Spise aldrig mer kunde serveres ved Hans Majestæts Taffel, samt udviklede nærmere Grunden til det beklagelige Faktum.

Aurengzib, der var en stor Lækkermund, resolverede da efter nogen Tids Betænkning i sin Visdom følgende :

Curry skal ufortøvet frigives og udnævnes til øverste Livkok ; men for at Retfærdigheden her, som over alt i mine Riger og Lande, kan ske Fyldest og Forbrydelsen ekemplariter straffes, bør tre af de andre Kokke ved Lodtræning udtages og henrettes, inden Sol gaar ned !

Og ved denne Bestemmelse forblev det ; Stormogulen havde talt sit sidste Ord, og de tre Kokke snart derefter ogsaa deres !“

„Det er jo ganske Pendent til Wessels Historie om Smeden og Bageren,“ supplerede jeg.

„Unægtelig,“ svarede Rønnow, „men der er dog den ikke uvæsenlige Forskel, at vor berømte Humorist ganske sikkert selv har fundet paa sin Spøg, mens det, jeg har fortæller, er en virkelig Begivenhed fra Aaret 1685, og det sammensatte Pulver har da ogsaa faaet Navn efter sin heldige Opfinder — Karry hedder nemlig paa Engelsk *curry-powder* !“

Medens Rønnow fortalte sin lille Anekdote, hvad han iøvrigt gjorde med meget Lune, havde vi begge afbrudt Maaltidet en Stund; nu tog vi med fornyet Appetit fat igen paa det rigt besatte kolde Bord og gjorde fortrinlig Besked, mens Ali var en lige saa tavs som agtpaagivende Gany-médes.

III.

Frokosten var til Ende, og vi sad igen i Dagligstuen; hver havde vi vor dampende Kop ægte Mokka foran os, hvortil Ali skænkede de fineste Likører; men nu begyndte jeg at blive forsigtig med de stærke Varer.

„Du maa ikke hele Tiden nippe saa snerpet til dit Glas, du er da ingen gammel Jomfru,“ sagde Rønnow bebrejdende, „husk paa, vi har faaet Iskager til Dessert! Vel skriver, saa vidt jeg mindes, Øhlenschläger grumme smukt og stemningsfuldt:

Evigt Naturen skænker sine Gaver
 Is ødelægger ej de danske Maver —
 Men alligevel, som Læge forsikrer jeg dig, at
 Isens pludselige afkølende Virkning paa hele Le-

gems-Konstruktionen absolut bør neutraliseres ved hed Vin eller en stærk *Pousse-caffé*!“

„Godt, man skal altid være Lægen hørig og lydige,“ svarede jeg leende og drak ud, „men saa bør den højtærede Hr. Mirakkeldoktor ogsaa indfri sit Løfte — *in casu*: fortælle mig Resten af Historien om Spøgelseaben; hidtil har jeg ikke erfaret en Smule om dette mystiske Væsen, hvis Eksistens, efter Navnet at dømme, jo nærmest maatte høre Eventyr-Verdenen til — men nu maa det vel snart være under Opsejling i din Fortælling?“

„Vi kommer straks til den lille infame Fredsforstyrrelse,“ nikkede han; „hvor var det forresten, jeg slap Traaden, da Ali meldte Luncheon?“

„Du var lige arriveret til Javanaser-Fyrstens Bopæl,“ oplyste jeg.

„Rigtigt,“ vedblev Rønnow. „Ja, som sagt, min Fod var omtrent kureret, saa jeg med en Smule Forsigtighed kunde støtte paa den. To af Malajerne var imidlertid ilet foran for at melde mit snarlige Komme, og denne Nyhed havde bevirket, at alle Slottets talrige Beboere var paa Tærne og summede omkring i Gaarden som sværmende Bier foran en Kube. Det pragtfulde Palads, der er bygget i ren mavrisk Stil, skal efter Sigende

være opført omkring Aar 1450 af en muhamedansk Sultan, hvis Navn jeg nu ikke erindrer; i meget ligner det Alhambra, men har selvfølgelig noget mindre Dimensioner; ogsaa her findes kølige Springvand i Mængde, Arkader og Søjlehaller!

„Og Harem?“ afbrød jeg stærkt interesseret.

„Naturligvis fandtes der Harem med Evnukker og hele Postyret,“ svarede han lidt affejende, „det hører jo nu en Gang til hos en islamittisk Magnat, men saa vidt jeg kunde forstaa, var det mere for et Syns Skyld, han holdt det! I det hele taget gør man de dannede Muhamedanere højlig Uret paa dette Punkt; de fleste af dem har virkelig en legitim Hustru, som de elsker oprigtigt, og hvis Børn alene regnes for ægte fødte ... naa, ja, de købte Slavinder i Haremet tilhører jo deres Herre med Hud og Haar, købt er købt — men, om Forladelse, maa jeg spørge: hvor mange af vort Samfunds ægteviiede Støtter her i Evropa slaar ikke ogsaa en lille Handel af, naar det gælder et smukt Kvindelegeme? Ærlig talt: der er kun den Forskel, at i Østerlandene staar det Mændene frit at plukke Frugten, og derfor lader de den hænge, hér er det strengt forbudt — altsaa

plukker man den og det efter en større Maalestok!"

Jeg saa paa Rønnow, den forkælede Godsejersøn, der nu pludseligt optraadte med moralsk Svøbe i Haanden, han, som aldrig nægtede sig en eneste af de Nydelser, der kan bidrage til at forsøde Livet og gøre Tilværelsen saa behagelig som muligt.

„Jeg forstaar dig vist ikke rigtigt, Helge,“ udbrød jeg endelig, „skal det være Meningen, at du er begyndt at blive Dydsdragon nu paa dine ældre Dage — i saa Fald vilde det gøre mig oprigtigt ondt for dig!“

Han tilkastede mig et hurtigt, gennemborende Blik.

„Hvad insinuerer du med det?“ spurgte han ironisk.

„Aa, jeg tænkte kun paa, at da Fanden blev gammel, gik han i Kloster,“ vedblev jeg uden at tabe Kontenancen; „den Gang, du var ung Student, var dine Begreber, hvad det Erotiske angaar, ikke saa strenge; jeg har endnu et Fotografi af dig fra den Tid, og bag paa har du skrevet følgende Devise, der unægtelig er mere aandrig end moralsk: Pluk Rosen, hvor du finder den paa din Vej, thi hvis du ikke plukker den i Dag,

er den i Morgen enten plukket af en Anden eller ogsaa visnet!“

Rønnow brød ud i en overgiven Latter.

„Du misforstaar mig aldeles, bedste Ven,“ sagde han, „jeg er jo Ungkarl lige som du, vi har min Sandten Lov til at plukke alle de Roser, vi finder, blot vi ikke gaar i andre Folks Bede! Nej, dem jeg sigter til, er de *gifte* Mænd og Familiefædre, der højtideligt har lovet en Kvinde Troskab for hele Livet og forlanger det samme Løfte holdt af hende! Men hvordan er det saa fat med dem her i Evropa? Jeg tør efter min Erfaring vædde paa, at der for Storstædernes Vedkommende gennemsnitlig ikke gives én af ti lige fra Børsbaronen til Renovationsmanden, som er Hustruen tro — og hun tager jo somme Tider ogsaa Revanche!

Naa — *sat sapienti* — nu begiver vi os igen til de umoralske Muhammedanere paa Java, disse Vantro, hvis Gudsyndelse den kloge hollandske Politik forbyder paatrængende Missionærer at forstyrre!

Fyrst Amru tog imod mig paa en lige saa hjertelig som ukunstlet Maade; hele det sædvanlige pompøse østerlandske Ceremoniel var ganske sat til Side, jeg saa kun en bekymret og sorgfuld

Fader foran mig, hvis Stemme skælvede, da han begyndte at tale.

„Store hvide Doktor,“ sagde han, efter at de første Hilsener gensidigt var udvekslet, „De kommer til et hjemsøgt Hus; *Selim* er den sidste, jeg har tilbage af fem Sønner, og han, mit Livs Glæde og mine Øjnes Fryd, gaar nu sikkert bort til sine Brødre, hvis ikke Deres mirakkelgørende Kunst kan frelse ham! Vi har ventet Dem i Angst og Spænding som den, hvis vidt berømte Navn har Haabets Klang, og Allah være priset, at De endelig har fundet Vejen her hen! Hør nu mit Tilbud, før De skrider til Deres lige saa velsignede som skæbnesvangre Gerning: Hvis det er saadan bestemt af de ubønhørlige Magter oven til, at mit Barn *skal* dø, betaler jeg Dem 20,000 hollandske Gùlden, men redder De hans Liv, faar De ikke blot en Faders dybest fòlte Tak men derhos en halv Million Gùlden, at hæve i Batavias kongelige Bank! Er De tilfreds med disse Vilkaar?“

„Deres Højhed,“ svarede jeg, „Pengespørgsmaalet, Gùldet, er her det langt underordnede for mig — lad os ikke spille Tiden, men før mig ufortøvet der hen, hvor min Pligt som Læge kalder!“

„Vel,“ sluttede han, „et Ord mellem Mænd af Ære staar fast! Allah og Profeten give deres Naade til, at jeg inden føje Tid maa blive den største Sum skyldig — da var jeg en lykkelig Fader!“

Derpaa førte han mig hurtigt gennem en af Paladsets Sidefløje ind i et stort dunkelt Værelse, der var sparsomt oplyst af nogle matbrændende Lamper. Paa et bredt Leje skimtede jeg utydeligt en langstrakt Byldt — det var Selim, den lille dødsyge Fyrstesøn, hvis Liv nu stod i min Haand!

Amrus idiotiske Kvaksalvere havde rullet ham ind i det saakaldte „hellige Sjal“, et tykt, uldent Tæppe, der var indviet i Profetens Fødeby Mekka, og havde ydermere dækket Vinduerne tæt til, for at intet Lufttræk skulde naa Barnet. Selvfølgelig lod jeg lukke op paa vid Gab til alle Sider, saa den kvalme Atmosfære kunde renses, og begyndte derpaa at stille min Diagnose.

Ved første Øjekast blev jeg klar over, at Drengen var i højeste Grad angreben af en hæftig remitterende Feber, der havde afmagret hans i Forvejen spinkle Legeme i en aldeles uhyggelig Grad. Som du maaske véd, tærer den Febersyges Legeme paa sig selv; Iltningen, det vil

sige Forbrændingen af Kulstoffet, foregaar langt hurtigere end hos et sundt Menneske, og Temperaturen, der normalt er omtrent $37\frac{1}{2}$ Grad, stiger til 40 à 41 Grader, ja, kan gaa helt op til 42 — men saa er rigtig nok ogsaa alt Lægens Haab saa godt som ude.

Til min Forfærdelse saa jeg, at den rystende Stakkels Temperatur var $41\frac{1}{4}$ Grad; jeg følte hans Puls: den slog 115 Slag i Minuttet mod de normale 70, og jeg havde en smertelig Følelse af, at jeg var kommen for sent — at slet ingen Redning var mulig! Men i næste Nu manede min Samvittighed mig, thi Lægen maa jo aldrig fortvivle, selv om det sér nok saa sort ud.

Du tror mig maaske neppe, men jeg taler virkelig den fulde Sandhed, naar jeg siger, at jeg ikke ofrede Fyrstens svimlende Belønning en eneste Tanke — nej, det var noget helt andet, der drev mig til at opbyde alle mine Kræfter i denne rasende Styrkeprøve med Døden. Jeg havde en stolt Følelse af, at ikke blot mit eget Navn, men ogsaa de hvide Evropæeres videnskabelige Ry nu stod paa Spil her i det fjerne Østen, hvor jeg var stillet som en enkelt Forpost for vor Civilisation; jeg var en af Pionéerne i den

hvide og den gule Races snart kommende Kamp om Verdensherredømmet.

Endnu en Gang undersøgte jeg nøje min lille Patient og var da paa det rene med, at her maatte spilles *va banque* om Liv eller Død — hvert Minut var kostbart nu, hvor der var spildt saa mange dyre Døgn, men sent er jo dog ikke altid for silde!

Der gives en vis gudbeaandet Fortvivlelse, hvor man forlenes med et langt højere Mod, end det, man besidder til daglig; en saadan Ekstase betoges jeg af: jeg *vilde* gribe selve Døden i Struben og vise ham, vor fælles store Fjende, at jeg dog kunde sejre!“ —

Her holdt Rønnow inde og strøg sig over Panden som for at samle Minderne, hvorpaa han rejste sig og gik urolig et Par Gange frem og tilbage i Stuen — var det en Sejr eller et Nederlag, hans Tanker dvælede ved?

„Du bliver jo helt nervøs blot ved at genkalde denne spændende Situation i Erindringen,“ indskød jeg, „hvordan maatte du saa vel ikke have være tilmode den Gang, du stod dér Ansigt til Ansigt med Døden, og saa skulde til at strides med den om Byttet?“

„Den Gang,“ svarede han halvt aandsfravæ-

rende, „nej ... den Gang, kan du tro, var jeg ikke nervøs; en Læge skal og bør kunne beherske sig i det farefulde Øjeblik, lige saa vel som en Kriger skal det i Slagets Tummel; hans eget *Jeg* er glemt, det er kun Sagen, han kæmper for, det gælder!“

Ved disse Ord gjorde Helge et trodsigt Kast med Hovedet; det brune, stærkt flammende Haar laa som en Løve-manke ned over hans kraftige Nakke — nej, saadan saa' ikke nogen overvunden Kæmper ud!

„Jeg har flere Gange berørt,“ blev Rønnow ved, „at Fyrstens indfødte overtroiske Læger havde handlet som de mest uvidende Dosmerpander — en Medicinmand blandt de vilde Negerstammer inderst inde i det mørkeste Afrika kunde ikke have baaret sig vanvittigere ad; men netop dette, at de, trods deres Bestialitet, ikke forlængst havde slukt denne svagt blavrende Livsflamme, gav mig et ringe Haab om, at jeg ved Opbydelse af al min Energi maaske dog kunde forhindre den i helt at gaa ud.“

Under min lange Diagnostik havde Fyrsten staaet ubevægelig og uden at forstyrre mig med den mindste Lyd; nu, da han saa' jeg var færdig, greb han skælvende min højre Haand og

knugede den mellem begge sine, idet han med brudt Stemme hviskede :

„Doktor, Doktor — i Himlens barmhjertige Navn, hvad er Deres Mening ... Liv eller Død?“

„Livet hænger i en Traad,“ svarede jeg ; „Traaden kan bryde som Spindelvæv, men den *kan* ogsaa gøres stærkere Dag for Dag — og det er det, jeg vil prøve paa!“

„Saa er der dog Haab endnu?“ vedblev han hæst.

„Saa længe der er Liv, er der Haab,“ trøstede jeg, „og her *er* Liv, om end kun et ganske svagt! ... Men, Deres Højhed,“ fortsatte jeg, „før jeg begynder *min* Helbredelsesmetode, maa jeg paa det Bestemtteste gøre Fordring paa, at disse fire Vismænd, som nu har spillet Fallit med deres Kunster, overhovedet ikke viser sig mere her i Sygeværelset — helst saa' jeg, at al Adgang til Slottet blev dem foreløbig strengt forbudt!“

Ved de fire Vismænd mente jeg naturligvis Kvaksalverne, som lige fra min første Indtræden hele Tiden havde siddet og stirret paa mig med Ansigter, der var fortrukne af Hadefuldhed og Hævnsyge.

Fyrst Amru traadte hen til Døren, hvor han gav nogle af sine væbnede Drabanter et Vink ;

derpaa vendte han tilbage og berørte let min Skulder.

„Doktor,“ spurgte han skarpt, og hans Øjne lynede som en Tigerindes, der bereder sig til at hævne sin dræbte Unge, „Doktor, har disse elendige Uslinge ikke gjort deres Pligt — ja, har de maaske endog gjort ondt værre?“

Jeg læste tydeligt i den despotiske Herskers Blik, at jeg ved at sige den fulde Sandhed uigenkaldeligt vilde fælde Dødsdommen over fire Mennesker, som, hvor grænseløst utilbørligt de end havde baaret sig ad, dog kun havde handlet i den tykkeste Uvidenhed; altsaa svarede jeg paa denne uldne Maade, som vore Dages Politikere har deres Force i.

„Eders Højhed,“ bemærkede jeg, „hvert Land og Folk har sine Skikke, sine særegne Lægemedler og sin Vis at møde Sygdommene paa. Selve de Lægekyndige er tidt uenige; jeg har saaledes en ganske modsat Opfattelse, hvad dette frygtelige Tilfælde angaar, end disse Mænd har; derfor ønsker jeg absolut ikke at krydses i mine Bestræbelser — thi, som et gammelt Ord siger: de mange Læger bliver let Patientens Fordærv; én eneste stærk Villie maa raade!“

„Jeg forstaar Dem godt, hvide Doktor,“ gen-

tog Fyrsten, „De alene har at befale her, alle mine Folk er Deres Slaver, og vé den, som ikke lyder! Er der mere, De ønsker?“

„Nej, for Øjeblikket kun at være uforstyrret med dette Barn, hvis Liv jeg skal søge at frelse!“ —

Faa Sekunder efter stod jeg alene lænet over Sygelejet for at begynde mine skæbnesvangre Kure.“ — —

Her gjorde Rønnow et Ophold i sin Fortælling og tændte en ny Cerut. Udtrykket i hans Ansigt var dybt alvorligt, selv den lille satiriske Kamæleon, der ellers saa gerne tittede frem fra hans Øjenkroge, var ganske usynlig. Og intet Under: foran mig sad jo en Mand, som havde oplevet utallige brogede Eventyr, men hvis Tanker nu alle kredsede om de mest spændende Dage, Livet havde bragt ham.

„Tre Døgn,“ tog Helge atter Ordet, „fik jeg saa godt som slet ingen Søvn; slumrede jeg en enkelt Gang hen i et let Blund, vaagnede jeg straks op med Angst for, at der skulde være sket en Katastrofe i de faa Minutter, jeg ikke havde vaaget!“

Saa endelig fjerde Dags Morgen kunde jeg til min usigelige Glæde og Stolthed konstatere, at

den øjeblikkelige, akute Livsfare i hvert Fald var overstaaet. Min lille Patient sov en forholdsvis rolig Søvn og var begyndt at tage Næring til sig, om end — som du vel kan tænke — kun i ganske smaa Kvanta ad Gangen. Men jeg selv var skrækkeligt medtaget af sjælelig og legemlig Overanstængelse; jeg havde jo i ganske utilbørlig Grad misbrugt mine Kræfter, mine Hænder rystede som en Delirists, og jeg maatte — med Skam at tilstaa — jævnligen benytte den Morfin-sprøjte, jeg ellers skyr som Pesten, blot for ikke at falde helt sammen; ja, en enkelt Gang tog jeg endogsaa min Tilflugt til Haschisch!

„Hvad er Haschisch?“ spurgte jeg.

„Haschisch,“ gentog han, „er et med Smør og Vand blandet Udtæk af Planten Indisk Hamp — *cannabis indica* — et grønligt Fedtstof, som tilsættes med forskellige Krydderier og oftest nydes i Form af Piller. Naturligvis er det en stærk Gift, men det giver Mennesket Evne til at udholde Møje og haardt Arbejde, dulmer saavel legemlig som aandelige Smerter, samt fremkalder en let Rus med livlige, især sandselige, Fantasier! Dette farlige Præparat er iøvrigt af meget gammel Dato og skal være opfundet ved Aar 1090 af den i Korsfarernes Historie berygtede fanatiske

Muhamedaner *Hassan*, kaldet „den Gamle paa Bjærgen“, fordi han residerede paa Borgen Kahf i Libanon. Utallige Korsriddere faldt for hans af Haschisch ophidsede Disciples Dolke, og Sektens Navn, *Assasiner*, er jo ogsaa gaaet over i det franske Sprog som slet og ret Betegnelse paa Snigmordere!“

„Nu mindes jeg ogsaa,“ indskød jeg, „at jeg i et engelsk Tidsskrift har læst, hvordan over to Millioner Mennesker i Indien aarligt bliver vanvittige og dør af overdrevent Misbrug af et vist narkotisk Parringsmiddel; som ikke kendes her i Evropa!“

„Ganske rigtigt!“ bekræftede Rønnow, „det er netop Haschisch. — Men undskyld, vi gør min Sandten for mange Sidespring; paa den Maade bliver jeg jo aldrig færdig med min Fortælling! ... Altsaa mente jeg nu endelig at være kommen saa vidt fremad med Selim, at jeg kunde overdrage min javanesiske Tolk og Tjener, Murad, at vaage over Barnet, mens jeg selv søgte en højst fornøden Hvile. Denne midaldrende, pligtopfyldende Malajer havde i flere Aar været min paa-lidelige Medhjælper, jeg vidste, jeg i enhver Henseende kunde stole paa hans Agtpaagivenhed og Troskab, og at han med samvittighedsfuld Nøj-

agtighed vilde følge alle de af mig givne Instrukser.

Forinden jeg lagde mig til at sove, lod jeg dog sende Bud over til Fyrsten og bad om en Samtale med Hans Højhed. Paa min indtrængende Anmodning havde han nemlig ikke aflagt noget Besøg i de farefulde Dage, men blot hver Time hele Døgnet igennem ladet forhøre til Drengens Befindende, paa hvilke Forespørgsler jeg stadig kun havde givet undvigende Svar. Nu, da den farligste Krise laa bag, turde jeg endelig give Faderen Tilladelse til at betræde Sygeværelset.

Han kom straks, som jeg havde ventet det, men jeg gøs næsten tilbage ved Synet af ham; thi den ellers saa stolte Skikkelse var helt sammenfaldet, og da han tavs rakte mig sin Haand, følte jeg, hvor hele hans Lægeme dirrede i nervøs Angst og Spænding.

„Berolige Dem, Deres Højhed,“ trøstede jeg og førte ham hen til Sengen, „det gaar nu fremad mod *Livet*, langsomt men — som vi tør haabe — sikkert! En haard Kamp har det dog kostet, thi da jeg i den ellefte Time kom, havde Drengen allerede sat sin ene trætte Fod over Dødens Dørtærskel — og dér plejer de at holde fast paa hver ny Gæst!“ —

I det samme slog min lille Patient Øjnene op; han genkendte sin Fader og strakte de afkræftede smaa Arme ud efter ham, mens et Glædens Smil lyste over det blege Ansigt.

„For Himlens Skyld,“ hviskede jeg urolig, „kun et Par korte Sekunder tør dette Møde vare!“

Fyrsten gav mig et forstaaende Blik, derpaa bøjede han sig ned og trykkede blidt et langt Kys paa sit Barns Pande, hvor efter han forlod Stuen fulgt af mig.

„Doktor,“ sagde han stærkt bevæget, da vi stod uden for, „jeg sér nu, at Deres Videnskab er den sande! Velsignet være deres Komme, og naar De drager bort, efter at have givet mig mit Barn tilbage, skal jeg vide fuldt ud at holde mit Løfte. Jeg stoler fast paa Deres Ord og tror, at Selim vil leve! En Læges største Triumf er Sejren over Døden, og den har De vundet, og De har ved Deres vidunderlige Kunst genoprettet, hvad disse fire elendige Bedragere har forbrudt!“

Under min lige saa anstrengende som ansvarsfulde Gerning havde jeg ikke et Øjeblik haft Tid til at tænke paa disse i Terapien højst uheldige Kumpaner, men nu, da Fyrsten ved sin dystre Udtalelse mindede mig om dem, spurgte jeg ikke uden en vis Ængstelse til deres Befindende.

„De er foreløbigt i sikker Forvaring bag Laas og Slaa,“ svarede han, „og De kan tro, Doktor, jeg har sat Slyngherne paa Feberkost! Hvis mit Barn, trods al Deres Kyndighed og Møje, var gaaet bort, sværger jeg Dem til, at disse Forbryderes Liv ikke havde været en Bønne værd — de var bleven levende flaa't paa Drengens Grav! Nu, i min store Glæde, lader jeg dem slippe med at sidde spærrede inde i Jernbure paa Livstid og halvsulte!“

„Deres Højhed,“ gentog jeg, „vi Læger kan ikke alle være lige dygtige, nogle har gennemgaaet en bedre Skole, end andre; maaske har jeg været blandt de heldige, men i saa Fald vil jeg være den sidste til saa ubarmhjertigt at bryde Staven over et Par Undermaalere, der alligevel, naar alt kommer til alt, maa regnes for mine Kolleger ...“

Fyrsten traadte et Skridt tilbage og afbrød hæftigt:

„Den Slags professionelle Barnemordere — vil De tage dem i Forsvar? Er det Ret over for andre Forældre, hvis Børn de maaske senere kan myrde!“

„Tilgiv min Dristighed,“ vedblev jeg indtrængende, „jeg forsvarer ikke, jeg gaar kun i For-

bøn! Og hvis Eders Højhed i dette Øjeblik føler Trang til at bringe Magterne dér oven et Takoffer, saa lad det ske ved, at Naade gaar for Straf!”

„Og hvad vil De da, jeg skal gøre?“ spurgte han nølende.

„Lad Stymperne løbe,“ bad jeg, „de har nu i samfulde tre Dage og Nætter gennemgaaet alle Dødsangstens Kvaler — vær naadig, høje Fyrste, sé jeg giver jo et kostbart Liv i Bytte!“

„Vel,“ sluttede ham kort og rakte mig Haanden, „Selims Redningsmand kam jeg, hans Fader, *aldnig* nægte nogen Bøm — det skal ske, som De ønsker; men det er imod mine Begreber om Retfærdighed!“

Dermed skiltes vi, begge for at søge Hvile, og da jeg endelig efter mange Timers Forløb havde sovet ud, fik jeg at vide, at mine højtærede Kolleger var sat paa fri Fod og nu sikkert forlængst over alle Bjerge. Men sandelig — havde jeg den Gang anet, hvilken Gengæld, der ventede mig af disse topmaalte Skurke, vilde jeg ubetinget have ladet dem blive i deres Bure!

IV.

Den følgende Morgen, da jeg stod og iagttog min lille sovende Patient, traadte Murad sagte ind i Værelset; jeg kunde straks sé paa ham, der var noget, han vilde sige mig og gav ham derfor et Tegn til at tale.

„Herre,“ hviskede han, „ude i et afsides gammelt Skur ligger en stakkels Dreng paa Fyrstesønnens Alder; han lider ogsaa svært af samme Sygdom, men ham er der ingen, som bryder sig om eller passer, for han er kun et Slavebarn, og over for Slavebørn kender man ikke til Medynk her i Fyrst Amrus Rige!“

„Hvem er da Ejer af det Barn?“ spurgte jeg oprørt.

„Det véd jeg ikke,“ svarede Murad, „men hvis han er forældreløs og ellers ingen anden gør Fordring paa ham, tilhører han efter Loven Landets Herre, altsaa Fyrst Amru!“

„Vis mig der ud!“ befalede jeg, greben af Medlidenhed ved Tanken om den uhyre Forskel, der over alt i Verden er paa Skæbnens Yndlinge og dens Stedbørn. —

Ganske rigtigt: ussel og forladt laa han dér paa et elendigt Leje af stinkende Klude og Straa som hjælpeløst Offer for graadige Insekter, der i tykke

Kager sugede sig fast paa det nøgne, udpinte Legeme. Synet var saa rædselsfuldt, at jeg, der ellers var bleven grundig hærdet under mit Ophold paa Java, uvilkaarligt skudrede tilbage, men naturligvis straks igen samlede mig sammen og gav Ordre til, at Drengen ufortøvet under Iagttagelse af alle Forsigtighedsregler skulde flyttes over til Selims Sygeværrelse, efter at han først havde faaet et desinficerende varmt Bad. Jeg lagde nok Mærke til, at de indfødte Malajere saa' næsten forfærdede paa mig, men de adlød dog alle uden Indsigelse. —

Næste Morgen, da Fyrsten kom, blev han forbavset staaende i Døren, som vilde han ikke tro sine egne Øjne.

„Hvad skal det betyde?“ udbød han endelig, „her er to Senge og to Syge, men jeg har da kun *én Søn!*“

„Deres Højheds Øjne sér ikke Syner,“ svarede jeg roligt, „her er virkelig paa Slottet to Dreng, begge lige haardt angrebne af denne dødsvangre Feber, og for at kunne passe dem under ét uden at dele min Omhu og min Tid, har jeg ladet dem flytte sammen!“

„Hvem er da denne *Anden?*“ inkvirerede han

og trak sin Pande i Rynker — Despoten lurede bag dem.

„Rent ud sagt, en stakkels slavefødt Gut,“ oplyste jeg, „men dog et Menneske, som vi andre! Et Liv er et Liv for os Læger, Deres Højhed, og vor Pligt er det ubetinget og alle Vegne at kæmpe til det yderste for dets Bevarelse; ved Dødens Port bliver vi jo alle lige stillede, hvad vi, ret betænkt, ogsaa burde være paa Livets Vugge! I øvrigt sover de begge nu den samme trygge Søvn efter begge at have faaet de samme Lægemedler, og begge vil de vaagne med fornyede Kræfter og indtage den samme styrkende Mad, jeg nu lader tilberede!“

Fyrsten stod et Par Minutter grublende uden at svare, endelig aandede han op og virrede med Hovedet.

„Jeg forstaar Dem ikke, hvide Doktor,“ udbrød han, „en Fyrstesøn er en Fyrstesøn og en Slavedreng en Slavedreng — der er dog Forskel paa dem, som der er Forskel paa en Løveunge og en Katteskilling! Men jeg har sagt, at saa længe De bruger Deres ædle Kunst til at gengive Selim Sundheden, gælder Deres Villie over alle andres her paa Slottet, og vi Østerlændere holder altid

ubrydeligt vort Ord — gør Menneskene ogsaa det i Deres forunderlige Fædreland?"

Fyrst Amru vilde aabenbart trække i Land og ved et rask *coup de main* lade mig blive Defensor i Stedet for Aktor, men da Selim i det samme slog Øjnene op, fik han andet at beskæftige sine Tanker med." —

Rønnow holdt et Øjeblik inde, saa fortsatte han med et Smil, idet han pegede hen til Portiøren, hvor den unge, javanesiske Tjener stod.

„Du kan vel tænke dig, hvem min ny Patient var? Naa, ikke! Jo, det var saamænd ingen anden, end den Ali, du sér der frisk og sund for dig!"

Ved at høre sit Navn saa pludselig blive nævnt, samtidigt med at Helge strakte Haanden ud mod ham, troede Knøsen, at der blev givet en Befaling og gik ærbødig et Par Skridt fremad, men Helge vinkede afvisende mod ham og sagde paa Engelsk:

„Der er ingen Ting; jeg fortæller blot min Ven her om, hvor og hvordan, jeg første Gang traf dig!"

Aldrig glemmer jeg det straalende Blik, Ali sendte sin Herre; det var, som hele hans trofaste, hengivne Sjel spejlede sig i de prægtige

Øjne. Saa bøjede han igen Hovedet og traadte baglænds tilbage til Pladsen foran Indgangen, hvor han blev staaende paa sin vante Vis med Armene slyngede sammen over Brystet.

Rønnow tog igen fat paa sin Historie:

„I Løbet af den næste halve Snes Dage gik alt glædeligt fremad med mine to Syge; det syntes, som om enhver Fare var overstaaet, og deres fuldstændige Helbredelse nu kun et Tidsspørgsmaal.

Da indtraf der for Selims Vedkommende en Nat uventet et hæftigt Recidiv, og Tilbagefaldet var af en saa voldsom Natur, at det satte mig i største Ængstelse.

Feberen kom igen i al sin rystende Hæftighed, og trods alle de beroligende Medikamenter, jeg gav ham om Aftenen, var han hver Morgen som ganske vild af Uro og Skræk. Jeg mærkede, hvordan de faa Kræfter, jeg med saa stor Møje havde gengivet ham, nu atter svandt fra Dag til Dag, og jeg kunde med næsten matematisk Nøjagtighed beregne, naar den sidste endelige Katastrofe maatte indtræffe, hvis dette blev ved.

Mærkeligt nok var samtidig Ali i stadig og uafbrudt Bedring, om end langt fra endnu saa rask, at jeg turde lade ham flytte bort fra Sygevær-

set, hvad jeg ogsaa, rent menneskelig følt, krympede mig ved, da jeg vidste, Staklen i saa Fald vilde vende tilbage til sin gamle foragtede og hjælpeløse Tilværelse som det slavefødte Skumpelskud, han nu en Gang var. Men netop dette saa naturlige Udslag af Medfølelse med dem, der lider uforskyldt her i Livet, skulde belønnes paa en Maade, jeg aldrig havde anet eller tænkt.

Som du maaske har hørt, er Malajerne overtroiske i en ganske fabelagtig Grad. Luft og Vand, Skov og Land er efter deres Mening opfyldt af en Vrimmel mystiske Væsener, hvoraf vel enkelte er Menneskene venligt stemte men langt største Parten dæmoniske Aander, som formummede i en eller anden synlig Skikkelse, pønser paa at bringe Ulykke og Fordærv. I hvert Fald kender du tilstrækkeligt dertil fra Eventyrene i „Tusind og én Nat“, der er et saa ægte Udslag af Østerlændernes overdaadigt rige Fantasi.

Med dette *in mente* vil du kunne forstaa følgende :

Tolken Murad, der efterhaanden var bleven mig omtrent lige saa uundværlig som min højre Haand, meddelte mig en Morgen, at der i Nattens Løb maatte være hændet noget hemmelighedsfuldt og

forfærdeligt i Sygeværrelset, noget, der paa skæbnesvanger og afgørende Maade bebudede Selims snarlige Død; han selv havde ganske vist ikke været Vidne til noget, men Ali vidste det og kunde give Forklaring — dog maatte Slavedrengen sikkert først have et eller andet beroligende Middel, da han endnu næsten ikke kunde tale for Angst og Ophidselse.

Dette af Murad anviste Spor til en Forklaring var det mig naturligvis af yderste Vigtighed at følge, thi jeg forstod klart, at der bag ved Overtroen godt kunde ligge en skjult Virkelighed, som maaske var Aarsag til hele Ulykken.

Ali var ogsaa ganske rigtigt i aller højeste Grad eksalteret, og da jeg ved Tolkenes Hjælp rettede et Par Spørgsmaal til ham, svarede han fuldstændigt forvirret og uforstaaeligt, saa jeg snart indsaa', at der for Øjeblikket ikke var andet at gøre end foreløbigt dysse ham i nogle Timers Søvn, hvorfor jeg gav ham et Opiat, som ogsaa havde den forønskede Virkning, idet han kort efter snorksov.

I Mellemtiden traadte jeg hen til Selims Seng og iagttog den syge Dreng nøje: han laa hen i en

urolig Halvslummer, en Hvile, der desværre var saa langt fra at give ham ny Modstandskraft, da den tvært imod tærede paa de faa Kræfter, han endnu havde tilbage; Brystet arbejdede voldsomt og en hektisk Rødme glødede paa hans afmagrede Kinder.

Pludselig faldt mit Øje paa nogle mørke Pletter, hvormed Tæppet, der dækkede ham, var tilsmudset hist og her. I Begyndelsen kunde jeg ikke begribe, hvad det var, men ved nøjere Undersøgelse gennem en Lupe og ved at tage min Næse til Hjælp, opdagede jeg, at det maatte være friske Ekskrementer af et mindre Dyr — men hvordan kunde de være kommen her, thi han fik jo hver Aften nyt rent og omhyggeligt desinficeret Sengetøj?

„Hvem har vaaget i Nat?“ spurgte jeg haardt, „Selim er upaatvivlelig bleven forstyrret!“

„Det var Achmeds Tur,“ svarade Murad ængstelig, „jeg selv havde vaaget de to foregaaende Nætter! Hvad er der sket, Herre?“

„Der er sket en stor Forsømmelse her,“ gentog jeg opbragt, „Achmed maa have sovet paa sin ansvarsfulde Post!“

„Hvoraf kan Doktoren vide *det* saa bestemt?“

vovede Murad sig til at indvende, „Achmed er ellers brav og tro!“

„Nok muligt,“ indrømmede jeg, „men her har han ikke desto mindre forsét sig paa det groveste, og han skal faa en alvorlig Reprimande derfor! Se disse Smudspletter; har du aldrig før lagt Mærke til, om der har været saadanne paa Tæppet om Morgenen?“

„Jo, Hr. Doktor,“ tilstod Murad, „Sandheden i Ære maa jeg bekende, at jeg netop blev opmærksom paa noget lignende efter at Achmed sidste Gang havde haft Nattevagt!“

„Men aldrig efter at du selv har vaaget?“ inkvirerede jeg videre.

„Nej“ forsikrede han og lagde Haanden paa Brystet, „naar jeg vaager, sidder jeg enten paa Stolen dér foran det aabne Vindu eller ogsaa gaar jeg sagte op og ned ad Gulvet; jeg har hele Tiden al min Opmærksomhed henvendt paa Selim — hvordan skulde da hans Seng kunde blive tilsmudset, uden at jeg saa' det?“

„Kald paa Achmed,“ befalede jeg, „han skal straks komme her ind til mig, selv om han nu sover nok saa godt, men sig ikke noget om, hvad jeg vil ham!“

Murad skyndte sig afsted og vendte kort efter

tilbage med Synderen, hvem jeg maalte med et strengt, fortørnet Blik.

„Da du har vaaget i Nat,“ sagde jeg, „maa du ogsaa kunne gøre Rede for, hvor fra disse mørke Pletter her paa Sengetæppet stammer?“

Achmed slog Øjnene ned og blev staaende tavs, skælvende af Angst.

„Tæppet var rent og hvidt sent igaar Aftes, da jeg gjorde mit sidste Besøg,“ vedblev jeg, „hvor fra er da dette Snavs kommet?“

„Forbarm Dem, Herre, jeg véd det ikke!“ stønnede han endelig.

„Du har altsaa sovet i Stedet for at vaage, som det var din dyreste Pligt at gøre,“ fortsatte jeg, „og det er oven i Købet ikke første Gang! Hvis Fyrsten fik det at vide, vilde jeg nødig være i dit Sted! Hvad nytter det, jeg selv anstrenger mig af yderste Evne for at gøre *min* Pligt, naar mine Folk er saa upaalidelige!“

„Ja, Herre,“ hviskede han endelig og sank Hænder vridende paa Knæ foran mig, „jeg faldt i Søvn! Straf mig, det har jeg fortjent, men vær naadig og anklag mig ikke hos den frygtelige Fyrste!“

Trods min berettigede Harme nænnede jeg ikke at skræmme ham yderligere, men gav ham kort

Befaling til at rejse sig op og gaa. Mit Haab stod nu til, at Ali kunde løse mig Gaaden, naar han vaagnede, men dette vilde først indtræffe flere Timer senere. —

Endelig slog han Øjnene op og syntes nu igen saa helt normal, at jeg uden Betænkning turde tage ham i Forhør ved Tolkenes Hjælp, og i kort Sammendrag lød hans Beretning som følger :

Midt om Natten var han mod Sædvane vaagnet og havde sét et løjerligt Dyr komme ind ad Vinduet ; det listede sig i behændige Hop fra Karmen hen paa Selims Seng, hvor det satte sig tilrette og stirrede paa den syge Dreng, der aabenbart laa i hæftige Feber-Fantasier. Til sin unævelige Rædsel opdagede han da nu, at det var *Spøgelseaben*, Dødens sikre Bebuder, som var Nattegæst i Stuen. Mere vidste han ikke, thi i sin kvælende Angst havde han puttet Hovedet dybt ned under Tæppet og saadan, svedt og rystende, afventet Dagens Komme. Da spadserede Achmed rolig op og ned ad Gulvet, men det uhyggelige Væsen var forsvundet. —

Altsaa : Spøgelseaben havde været paa Spil ! Det var dette lille Uhyre, som ikke blot var Skyld i Alis momentant ophidsede Tilstand men sand-

synligvis ogsaa forvoldte hint uventede og hidtil uforklarlige Tilbagefald hos Selim.

Naturligvis maatte gentagne Besøg absolut forhindres, men paa den anden Side var den friske Luft, der uafladeligt strømmede ind gennem det aabent staaende Vindu, et af mine bedste anti-pyrétiske Midler, som jeg ikke paa nogen Maade kunde undvære. Uden for bredte en frodig Plantage af unge Mangotræer sig ganske tæt hen til Muren, og det var jo mer end rimeligt, at Aben lokkedes af de store orangegule Frugter, hvormed Grenene netop i denne Tid bugnede, og at den saa, greben af sin nysgerrige Natur, vovede sig ind i Værelset, naar alt syntes stille.

Fra en stor hollandsk illustreret Beskrivelse af Dyreverdenen paa Sundaøerne kendte jeg godt Spøgelseaben, der hører til Halvabernes Familie men ikke bliver synderlig større end en Kanin. Dens Udseende er ganske vist grumme mærkværdigt: paa den lille magre Krop sidder et tykt, rundt Hovede med store gloende Øjne, der som Kattens og Uglens lyser i Mørke, Baglemmerne og Halen er meget lange. Saavel Hovedet som Kroppen har i alle Enkeltheder en sribet Aftegning af et Skelet, og naar hertil kommer, at den er udpræget dagsky og kun vover sig frem efter

Føde om Natten samt bevæger sig i korte, lydløse Spring fra Gren til Gren, kan man vel forstaa, at den er bleven de fantasifulde Malajeres Skræk. Blandt meget andet paastaar Overtroen, at den kan indsuge Upastræets dødbringende Saft, som den saa atter aander ud over sovende Mennesker. I Virkeligheden er Dyret naturligvis aldeles uskadeligt — undtagen over for Firben, som er dets Yndlingsføde.

Ikke desto mindre maatte jeg sé at faa Has paa min lille næsvise Modstander, thi den Omstændighed, at den havde vist sig flere Gange, lod jo formode, at den vilde gentage sin Visit, saa snart Lejligheden var gunstig.

Den simpleste Maade at udelukke Snyltegæsten paa og dog samtidig bevare den gode Ventilation i Sygeværelset var jo at sætte et flettet Staaltraadsnæt foran Vinduesaabningen, men dette forhindrede jo ikke, at det lille Uhyre prøvede at trænge sig ind, og alene det, at Spøgelseaben viste sig bag Gitteret og dér foretog sine Evolutioner i Fuldmaanens magiske Belysning, kunde være nok til at gøre det af med min Patient.

Efter nogen Overvejelse besluttede jeg mig da til hellere at fange Selims Plageaand død eller

levende og saaledes for bestandig at blive Urostifteren kvit.

Uden Vanskelighed skaffede Murad mig en af de store Vidiefælder, Malajerne anvender til deres Jagt efter tropiske Pragtfulgle, hvis Fjerham er en meget søgt Handelsvare som Pynt paa Damehatte, og endvidere et Par levende Firben til Lokkemad; jeg gik nemlig ud fra, at Aben, som havde Overflod af Mangofrugter der ude i Krattet, snarest vilde snappe efter Øglerne. —

Mod Aften blev Fælden stillet op midt paa den aabne Vindueskarm og de smaa Krybdyr tøjrede deri ved Hjælp af Hestehalehaar, medens Murad og jeg begge holdt Vagt godt skjult bag en spansk Væg.

De første Timer forløb roligt, kun den febersyge Drengs vejrsnappende Aandedrag afbrød Natens Stilhed — da, med ét, lød et skarpt Smeld efterfulgt af nogle hæse, skrattende Skrig.

Vi sprang til og saa' ganske rigtigt Urias sidde fanget og af alle Kræfter arbejde paa at knække eller bide Vidiefletningen over ...

Saa lydløst som muligt løftede jeg Fælden op og gik ud med den, efter sagte at have givet Murad Befaling til at vaage videre alene."

V.

Rønnow gjorde et Ophold for at trække Vejret og sunde sig en Smule; han havde jo næsten ogsaa Grund til at blive træt af at lade Munden løbe uafbrudt saa længe, men Emnet inspirerede ham aabenbart, idet hele Fortællingen blev ham en Genoplevelse i Erindringen af en af de betydningstfuldste Begivenheder i hele hans eventyrlige Liv.

Saa fortsatte han efter langsomt at have vædet Læber og Tunge med et Glas isafkølet Citronvand:

„Nu, da den hemmelighedsfulde lille Fredsforstyrrer saaledes var grebet paa fersk Gerning og uskadeliggjort, gik det glædeligt fremad med Selim, og for at fatte mig i Korthed, kan jeg straks sige Resultatet: i Løbet af to Maaneder var han fuldstændig restitueret.

Efterhaanden, som hans Helbred bedrede sig, særlig mod Slutningen af Rekonvalescens Tiden, havde jeg rig Lejlighed til at iagttage Sæder og Skikke ved dette halvt barbariske Fyrstehof. Blandt andet lærte jeg at spise *Duriang*, hvad jeg hidtil ikke havde kunnet overvinde mig selv til under hele mit Ophold paa Java ...“

„Duriang?“ afbrød jeg interesseret, „den Frugt

maa du ved Lejlighed fortælle mig lidt om! For et Par Aar siden skrev nemlig en Korrespondent til et herværende indremissionsk Dagblad, at det upaatvivleligt var med Duriang, Eva fristede Adam i Paradisets Have — en Oplysning, der vakte en saadan Storm af Forargelse, at den ulykkelige Bibelforklarer øjeblikkeligt fik sin Afsked i Unaade og paa graat Papir!“

„Se, se!“ nikkede Rønnow med sin korte ironiske Latter, „ja, meget muligt er det saamænd, at der har vokset Duriang paa Kundskabens Træ; Smagen er jo enestaaende delikat, men oprigtigt talt — Odeuren, Kære ... Adams Næse har i saa Fald lidt af akut Snue paa hin historiske Dag! For øvrigt maa det have været et ganske aparte Syn at se Eva byde sin Livsledsager Lækkeriteten i den spæde Jomfruhaand, efter som Duriangfrugten er lige saa stor og vægtig som vore bedst udviklede Hvidkaalshoveder paa Amager ... dér var min Sandten noget at bide i for vor højtærede Stamfader!

Naa, det kan vi tales ved om en anden Gang; nu skal du have det sidste Kapitel om Spøgelse-aben og Ali og Timur, og hvad de saa allesammen hedder — det var ikke den eneste Livsfare,

jeg har været i paa Java, men uden Sammenligning den mest kritiske.

Først et Par nødvendige Ord om Spøgelseaben :

Efter at jeg havde fanget den og sat den i Bur paa mit Værelse, fik jeg Lejlighed til at studere den nøjere. Det var et ganske ungt Eksempel, og det lille vevre Dyr viste sig slet ikke saa sky og umedgørligt, som jeg formodede. Tvært imod lod Fyren sig ret hurtigt tømme og tog Firben samt andre Livretter af min Haand, lige som den villigt lod sig føre i en tynd Silkesnor, naar jeg slap den løs af Buret. Først havde det været min Agt at lade den affive og udstoppe — det nænnede jeg ikke nu, men besluttede at beholde den som en levende Erindring om min lykkelige Kur.

Den skulde dog ikke blive det eneste livegne Væsen, jeg førte med mig fra Fyrst Amrus Slot, hvad du straks skal høre.

Selim var, som sagt, fuldstændigt helbredet, og Fyrstens Taknemmelighed kendte ingen Grænser; alt, hvad jeg pegede paa, blev min Ejendom, hvis jeg da vilde have det, men nu var jo min Nærværelse her ogsaa overflødig, ikke at tale om, at min Pligt som Læge kaldte mig mangfoldige andre Steder hen.

Altsaa pakkede jeg mine Sager sammen og beredte mig til Opbrud med mine fem Mand. Paa den til Afrejsen bestemte Dag stod jeg og aftalte noget med Murad, da jeg mærkede et sagte Ryk i min Jakke; jeg vendte mig hurtigt om og saa' Ali, der bønligt bedende hviskede:

„Herre, tag mig med!“

„Hvad vil du hos mig?“ spurgte jeg forbavset overrasket.

„Følge Dem over alt, Herre, og tjene Dem tro!“ vedblev han.

„Ja, i Allahs velsignede Navn, tag Staklen med, Herre!“ kom Murad ham til Hjælp, „her vil Drengen jo være hjemfalden til de elendigste Slavekaar hele sit Liv igennem, og det er han for god til!“

Faa Minutter efter var Ali min lovlige Ejendom — Fyrsten havde foræret mig Gutten med Hud og Haar. —

Det blev over Middag, før vi kom afsted, og da Atmosfæren var trykkende lummer, kunde vi kun bevæge os ganske langsomt fremad, men vi havde den Fordel, at Vejen, vi skulde, i Førstningen var forholdsvis vel banet. Dog denne Behagelighed var snart forbi, thi omtrent en Mils Vej fra Slottet hørte de dyrkede Marker op og

Urskoven begyndte, hvor kun en snever Sti slyngede sig med tæt Junglekrat til begge Sider, og da vi snart kunde vente det tropiske Mørkes hurtige Komme, besluttede jeg allerede her at opslaa Nattelejr for næste Morgen ved Daggry at trænge videre frem gennem Vildnisset.

Den altid omhyggelige Murad lavede mit Leje i Orden saa godt, det efter Omstændighederne lod sig gøre, og da jeg lagde mig til Ro, var jeg flankeret af Ali og min tamme Spøgelseabe — henholdsvis paa højre og venstre Side.

Hvor længe jeg sov, véd jeg ikke, men det maa kun have været ganske kort — saa vaagnede jeg op og vilde skribe om Hjælp men kunde ikke, min Mund var tilstoppet med et Tørklæde, og mens nogle usynlige Hænder holdt mig fast, blev jeg af andre bastet og bundet forsvarligt saavel paa Arme som paa Ben. Ethvert Forsøg paa Modstand var unyttigt, alt foregik med største Præcision og i Løbet af nogle faa Øjeblikke.

Hvad var der sket?

Ja, det efterfølgende kan jeg i alt væsentligt kun genfortælle efter Murads senere Beretning, thi selv forstod jeg jo ikke synderligt af Malajer-nes Sprog. Sé kunde jeg imidlertid ved Fak-

lernes usikre Skær, og det, jeg blev va'r, tjente just ikke til at berolige mig.

Vor lille Lejr maatte pludselig være bleven overrumplet og de to Nattevagter slaaet til Jorden og kneblede, før de kunde gøre Anskrig; om virkningsfuld Modstand havde der i øvrigt slet ikke været Tale, da Banditternes Tal sikkert løb op til over et halvt hundrede.

Den første Tanke, der strøg mig gennem Hjernen, var, at disse Røvere paa en eller anden ubegribelig Maade havde faaet Nys om den store Anvisning paa en halv Million Guld, jeg gemte i Portefeuillen paa Brystet; men i hvert Fald, dersom de blot vidste, hvem jeg var og hvor fra jeg kom — hvilket jo maatte være det sandsynligste — kunde de vel slutte, at jeg førte mange Penge med mig.

Ved at lade Blikket glide rundt saa' jeg, at alle mine fem Mand havde delt Skæbne med mig og ligeledes laa forsvarligt bundne paa Jorden; derimod var Ali sporløst forsvundet, mens Spøge-seaben, skræmmet af Larmen og Fakkelskæret, krøb i Skjul under min Kappe.

Da begyndte pludselig mit Blod at isne af Rædsel, thi jeg genkendte de fire Skurke, der aabenbart var hele Flokkens Anførere; disse hadefuldt

fortrukne Ansigter skulde ikke saa let gaa mig af Minde: Fyrst Amrus saakaldte Livlæger, der skyldte min Forbøn deres elendige Liv og Frihed!

Hvad jeg havde at vente mig af Slynglerne, var jeg ikke et eneste Øjeblik i Tvivl om — Døden var det mindste ... men Pinslerne, der gik forud!

Det var nemlig slet ikke mine Penge, det gjaldt, det var mit Liv, disse Bødler eftertragede, og min kvalfulde Død, de vilde fryde sig ved.

Den ældste af de fire Uslinge stod midt i Kredsen og holdt en flammende Tale, hvori han opregnede alle Nederdrægtigheder, de Hvide havde øvet mod Javas Indfødte, og hvad specielt mine Forbrydelser angik, fremhævede han særlig min Foragt for det hellige Tæppe, der laa over den syge Selims Sang. Til Trods for at det var indviet ved at have berørt den undergørende *Sorte Sten* i *Kå-aba*, havde jeg Vantro haanligt slængt det hen i en Krog for siden ved onde Aanders Hjælp at helbrede Drengen og indynde mig hos Fyrsten! Og han sluttede med at spørge, om jeg ikke for alt dette havde fortjent at lide Gudsbespotterens forsmædelige Død?

Et vildt Hyl af Bifald var Svaret paa hans fanatiske Tale.

Saa trak han en lang, skarpt sleben Kniv fra sit Bælte og lod den blinke i Faklernes blavrende Belysning ...

Sandelig — det var frygtelige Minutter, endnu kan jeg leve dem om igen i hæslege Drømme, saa jeg vaagner stønnende af Angst! —

Her hjemme i vort fredelige Danmark, hvor et Mord vækker saa uhyre Opsigt, gør man sig vanskeligt noget Begreb om, hvor lidt et Liv regnes der borte i det fjerne Østen. Forsvinder et Menneske, véd man ikke, hvor det er bleven af, spørger ikke heller derom; thi hvad kan det nytte — hvor skal man faa Oplysning? Der er vilde Rovdyr i Mængde paa Java og endnu flere samvittighedsløse Røvere!

Kort og godt: min Dom var fældet, jeg skulde slagtes ved Bugopsprætning — og alle glædede sig aabenbart højligt til Festen.

Paa et Vink og en kort Kommando af Bødlen sprang en halv Snes Stykker til og flænsede Klæderne af mig, værgeløs som jeg laa; Faklerne løftedes højt for at belyse Scenen, og allerede hævede han med et satanisk Grin Kniven for at hugge til, da ... skete der noget Vidunderligt!

Ved et Tilfælde var Umennesket kommen til at sætte Foden haardt paa Spøgelseabens lange

Hale ; det forskrækkede Dyr fo'r op med et skratende Vræl og plantede sig paa hans Skulder, hvorfra den videre klatrede helt op paa Turbanen stadig skrigende af Smerte.

Dette uventede Syn af Dødens frygtede Bebuder gjorde en umaadelig Virkning paa hele den overtroiske Bande.

„Spøgelseaben!“ lød det i forfærdet Kor.

Min Bøddel tabte Kniven, der klirrende faldt mod Jorden, men selv gled han i næste Nu baglænds om i Græsset og vred sig i Krampetrækninger ; Fraaden stod ham ud af Munden mellem de sammenbidte Tænder — det var aabenbart, at han i en saa ophidset Sindstilstand ikke havde kunnet taale det stærke Nervechok.

Aben derimod entrede skræmmet videre op over Skuldre og Hoveder paa de Omstaaende, der gebærdede sig som Vanvittige ved at berøres af det ominøse Dyr, for sluttelig at sætte sig tilrette paa en Gren højt oppe i et Træ, hvor den uafbrudt velblev at jamre paa ynkeligste Maade.

Da den første Forfærdelse havde lagt sig en Smule, slog de tre andre Ophavsmænd til Overfaldet Kreds om deres Kammerat, og Resultatet af Raadslagningen blev til min Lykke, at Dødsdommen først skulde fuldbyrdes efter Solopgang,

naar Spøgelseabens Magt var brudt af Dagslysets Sejr over Natten; thi nu var det jo aabenbart for alle, at jeg stod i Pagt med Mørkets Aander!

Dette fik jeg at vide af Murad, der laa bagbunden og kneblet ganske tæt ved mig. Under Tumulten havde han nemlig paa en eller anden Maade forstaaet at befri sig for Tørklædet, som var stoppet ham i Munden, saaledes at han med forsigtigt hviskende Stemme kunde meddele, hvad der foregik, og sætte mig ind i Situationens Enkeltheder.

Altsaa, jeg havde nogle faa Timers Frist — med andre Ord: en lang Nat uden Haab om Frelse!

Men man siger jo, at den Skibbrudne klynger sig til et Halmstraa, naar det gælder om at bjerge Livet! Min Tanke kredsede da i vanvittig Hvirvlen om den Mulighed, at der kunde indtræffe noget i Lighed med Spøgelseabens eventyrlige Indgriben i min Skæbne — men hvilket? Miraklernes Tid var jo længst forbi!

Og dog ...

Pludseligt saa' jeg Murad med Besvær dreje sig om paa Siden og lægge Øret fast mod Jorden, idet han lyttede anspændt.

„Allah og Profeten være lovet,“ udbrød han aandeløst dæmpet, „jeg hører Hovslag, tydelige Hovslag af mange Heste, som nærmer sig hurtigt! Mod, kære Herre, Mod og Haab ... det er Frelsen, der kommer!“

Virkelig, den kom i den ellefte Time, ret som Solen skulde til at bryde frem, thi faa Minutter efter var hele Bandithoben tæt omgivet af en stærk bevæbnet Rytterskare paa vel over to hundrede Mand, og i deres Fører kendte jeg med sitrende Glæde selve Fyrst Amru-bén-Soliman!

Men foran ham, næsten helt ude paa Halsen af den ravnsorte Hingst, sad en lille brun Drengeskikkelse, der ivrigt fægtede med begge Arme og lige som viste Vej ...

Nu hoppede han af og fløj med et Jubelskrig hen til mig ... ja, jeg behøver vel ikke at sige dig, at det var Gutten, som staar dér, det var Ali, der i den første Forvirring ubemærket havde sneget sig bort! Hvordan Troskaben og Hengivenheden gav hans Fødder Vinger hin Nat, har han aldrig senere kunnet forklare mig; med Blodet strømmende ud af Mund og Næse var han styrtet ind i Slottet, hvor han gav en stakaandet Melding om det forefaldne, og Fyrsten, der alle-

rede forlængst var gaaet til Ro, lod da i største Skynding hele sin Livvagt sadle op.

At løse mig og mine Folk samt svinebinde alle Røverne blev kun faa Minutters Sag; saa fulgte Fyrstens strenge Dom:

„Død, uden Skaansel, over alle Forbryderne!“

„Deres Højhed,“ vovede jeg at indvende, „ikke alle! Naar undtages de fire Anstiftere, er de andre nogle opfanatiserede og vildledte Stakler, der ikke selv véd, hvad de gør — Naade for dem!“

Fyrst Amru greb mig fast om Armen og trak mig et Par hundrede Skridt bort; derpaa standsede han og sagde langsomt med den ham egne Grandezza:

„Doktor, I er kommen til mig som mit eneste Barns Frelser, derfor bliver jeg i Eders Gæld saa længe, jeg aander! I Eders Kunst og Videnskab staar I for mig som det største og ædleste Menneske, der lever, men som Retfærdighedens Haandhæver er I ufornuftigere end et umyndigt Barn! Overdreven Mildhed avler Forbrydelse, thi den Morder, der to Gange har faaet Tilgivelse, betænker sig kun kort paa at myrde tredie Gang! Der gives to Slags Mennesker: de Lovlydige og Lovovertæderne; skaaner man af falsk Medlidenhed disse sidste, handler man Uret mod enhver Ret-

sindig, der udsættes for at blive Forbrydernes næste Offer! Hvordan tror I vel, der blev at leve i dette Land, hvis ikke Skarpretterens Økse klang og Bødlens Reb snærede? Det er Døden, disse Elendige frygter, Døden og de legemlige Pinsler! Profeten Moses har sagt: Øje for Øje, Tand for Tand — og han har Ret, skønt han kun var Jøde! Nu — vend jer om og sé, hvordan jeg straffer Mordere!”

Da jeg uvilkaarligt adlød Fyrstens Befaling, fo’r jeg sammen ved det Syn, der mødte mit Blik: over et halvt hundrede Mennesker var klynget op rundt i Træernes Grene og sprællede dér deres sidste Dødskamp, mens Livdrabanterne indolente stod og saa’ til med ægte orientalsk Ligegyldighed for den Død, der dog sént eller tidligt skal faa Greb i os alle!

Atter følte jeg Fyrstens Haand om min Arm.

„Retfærdigheden er sket Fyldest,“ sagde han; „hvad disse Misdædere har sonet her paa Jorden er slettet ud paa deres Skyldnertavle hist oppe, hvor alene Allah dømmer! Men som I sér, kloge Doktor fra Vesterland, her har jeg, den Øverste i mit Folk, dømt — siden faar Gud og Efterverdenen dømme mig, *jeg* tager frejdig mod Dommen!”

Han stod et Øjeblik tavs og alvorlig, som søgte hans Tanker op mod *den* himmelske Magt, *han* troede paa. Saa mildnedes Trækkene atter og et lyst Smil gled over hans Ansigt, idet han vedblev:

„Det var et stort Arbejde, vi har fuldført saa tidlig paa Morgenen; nu følger I med mig tilbage og bliver nogle hos mig som hædret Gæst for at hvile ud efter denne frygtelige Nat, I har gennemlevet! Senere ledsager jeg Eder selv til Batavia — jeg har lovet Selim, at han skal faa de hvide Evropæeres mærkelige Hovedstad at sé!“

Med Glæde tog jeg mod Fyrstens venlige Indbydelse, thi som du selv kan forstaa, trængte jeg i høj Grad til saavel legemlig som aandelig Ro!“ —

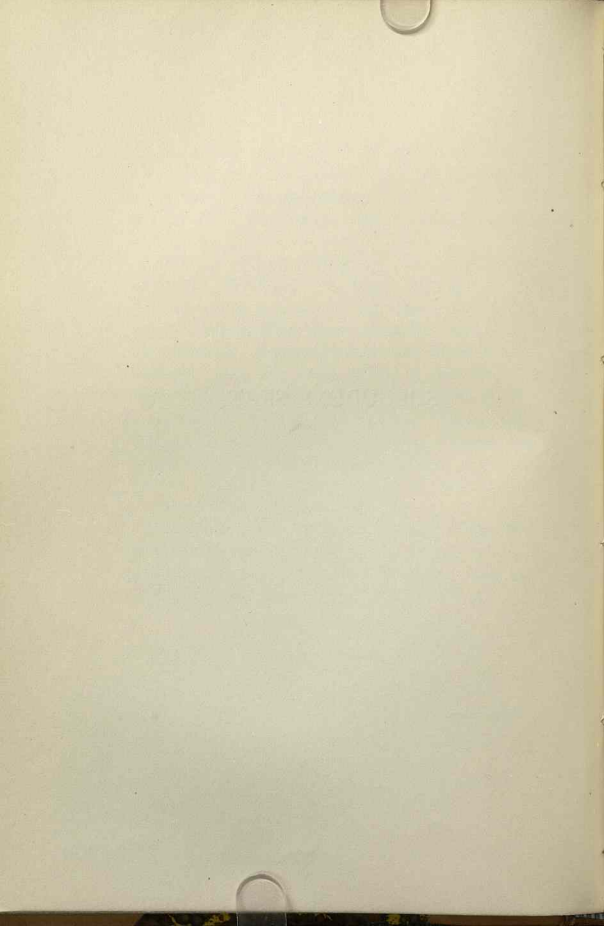
„Men Timur?“ spurgte jeg.

„Ja, det er sandt,“ sluttede Rønnow, „ham forærede Selim mig ved Afrejsen, for at jeg, som han sagde, kunde have en kraftig Forsvarer, hvis jeg en anden Gang skulde blive overfaldet!“ —

SOLGUDENS SKAT

Spøgelset.

6

I Sydamerika langs Stillehavets Kyst ligger et Land, som hedder *Peru*. Det har en forunderlig vild Natur omgivet, som det er, af de kæmpehøje Andesbjerge, i hvis Indre den underjordiske Ild uden Ophør larmer og stønner. Men i Dalsænkningerne er Klimaet højtropisk, og saavel Plante- som Dyreverdenen udfolder sig i en Yppighed og Fylde, vi Nordboer slet ikke kan forestille os.

En Mængde herlige Alpesøer ligger spredt rundt paa Højsletten, og fra dem har Jordens vældigste Vandløb, Amazonfloden, sine første Kilder. Den navnkundigste af dem er *Titicaca*, hvis Flade spænder over et Omraade større end hele Sælland. Videnskabsmændene siger, at dens Vande skjuler en mægtig, forlængst slukket, Vulkans Krater, der er saa dybt, at Ingen har kunnet lodde til Bunden.

Ved Aar 1000 efter Kristi Fødsel i Palæstina fremstod blandt Indianerne en Mand, der kaldte

sig *Manko Kapak* og sagde, at han var Solens Søn. Sammen med sin kloge og skønne Hustru *Mama Oello* gav han Peruanerne retfærdige Love, grundlagde Hovedstaden *Cuzco* og indstiftede Solgudens Dyrkelse.

Midt i Titicaca Søen ligger en Ø af samme Navn; den helligede han Solen, Lysets Ophav, og her byggede han Guden et straalende Tempel, til hvis Skatkammer hver Peruaner mindst én Gang i sit Liv var pligtig at ofre Hælften af alt, hvad han ejede.

Da *Manko Kapak*, den første Inka i Peru, døde, fulgte Mand efter Mand femten af hans Ætlinge ham paa Tronen som Herskere. Under dem ophobedes i Templet utænelige Rigdomme, som Præsterne bevogtede, thi kun Solguden selv turde sé og maale sin Skat.

Saaledes blomstrede Peruanernes Rige i over fem hundrede Aar, og alle omkring liggende Lande var skatskyldige til Inkaerne i *Cuzco*; men deres Herredømme førtes mildt, thi Peruanerne var et fredsølt og ædelt Folk.

Da fandt hvide Mænd fra Vest Vejen over Havet. Rustede til Tænderne i Staal og Plade og med ildskydende Kanoner rykkede de frem mod de

barnligt væbnede Indianere for at røve deres Guld og gøre dem selv til Trælle.

Men Solguldens umaadelige Skat faldt dog ikke i Spaniernes Hænder, thi Præsterne førte den hemmeligt bort og skjulte den et sikkert Sted — hvor fik Ingen at vide. Nogle sagde, den sænkedes ned i Titicaca Søens Dyb, Andre paastod, den blev gemt i en hemmelighedsfuld, utilgængelig Klippehule under de snedækkede Soratabjerge; og saa utænkelig stor var Skatten, at de brugte tolv tusende Lamaer til at slæbe den bort fra Templet til Gemmestedet. Alene af Guld bar hvert Dyr hundrede Pund — altsaa blev det i alt tolv hundrede tusende Pund gedigent Guld, men hertil kom en Mangfoldighed af andre Kostbarheder: ædle Stene og Perler.

Francisco Pizarro, Landets grusomme Erobrer, forhen Svinehyrde i Estramadura men nu ved Kongen af Spaniens Naade Generalkaptejn over Peru, rasede som et Udyr af Harme over at sé sit Haab skuffet; han lod *Atahualpa*, den sidste Inka, langsomt kvæle i Garotten, og én efter én blev Solpræsterne spændt paa Pinebænken — dog, ingen Tortur kunde formaa dem til at røbe, hvor Skatten var gemt, og da den sidste af Gudens

Tempeltjenere udaandede mellem sine Bødlers Hænder, døde Hemmeligheden med ham.

Den blodige Francisco Pizarro fik en fortjent Død ved en Snigmorders Dolk, og lidt efter lidt opgav hans Røverbande Haabet om at finde Rigdommene; men fra Mand til Mand, fra Slægt til Slægt gik Beretningen om den uhyre Inka-Skat, og at den virkelig eksisterede var ingen Tvivl underkastet. De spanske Konger udrustedes talrige Ekspeditioner, der gennemstrejfede Landet paa Kryds og Tvers, og de snilrigste Hjerner grundede sig til Vanvid — men forgæves!

Henved tre hundrede Aar sukkede Peru ligesom største Delen af det øvrige Mellemamamerika under Spaniens Voldsherredømme; da begyndte Landene ét efter ét at afkaste Aaget, og det sidste i Rækken var den herlige Ø *Kuba*, kaldet „Antillernes Perle“. Herfra blev Pizarros røverske Landsmænd endelig tvungne tilbage over Havet den Vej, de kom. Men Kampen havde været haard og kostet Menneskeblod i Strømme. — —

*

*

*

En Dag i Avgust 1898 gik den gamle spanske Militærlæge Doktor *Guzman* sin sædvanlige

Ronde gennem Lasarettet i *San Jago* paa Kuba. Vel var Krigen endt, men der fandtes endnu grumme mange Saarede, der trængte til omhyggelig Pleje, før de kunde sendes den lange Søvej hjem.

Den, Doktor Guzman havde kærest blandt sine Patienter, var en ganske ung Soldat ved Navn *Antonio de Castro*; kun atten Aar gammel var han gaaet med som Frivillig, men trods sin Ungdom havde han med beundringsværdig Udholdenhed deltaget i alle Felttogets Strabadser og alle Vegne kæmpet med en Løves Mod, indtil han under Byens Bombardering ramtes i højre Bryst af en Granatstump. Saaret var ikke absolut dødeligt, men det var livsfarligt, og Lægen havde Brug for hele sin Kunst. Dog, det lykkedes og Knøsen bedredes Dag for Dag. Han var nu forlængst oven Senge og i Egenskab af Overlægens specielle Yndling blev han behandlet med al den Omhu, der kunde ydes, og nød godt af alle de Bekvemmeligheder, Hospitalet raadede over.

Efter endt Stuegang mødte Doktor Guzman sin Patient nede i Haveanlægget. Med en munter Hilsen slog han ham paa Skuldren og sagde:

„I Dag skal De prøve en Spadseretur uden for Hospitalet! Jeg har den Ære at invitere Dem

til en lille Frokost privatissime sammen med mig i Restauranten *Don Carlos* nede ved Havnen — det er jo noget nær den eneste, Amerikanernes Bomber har ladet os i Fred!“

Antonio takkede med et ærbødigt Buk og fulgte sin Velgører. —

„Nu er De jo fuldstændig helbredet,“ fortsatte Lægen, „og én af Dagene maa jeg udskrive Dem; saa rejser De vel hjem igen til Spanien?“

„Nej,“ svarede Antonio, „dér har jeg intet at gøre, saa længe jeg er fattig og uden Navn! Vel elsker jeg mit skønne Fædreland, men skal jeg være ærlig, maa jeg tilstaa, at det ikke var alene af Kærlighed til det, jeg meldte mig som Frivillig i Krigen mod Amerikanerne. Mit Haab var at vinde Berømmelse og en ansét Stilling!“

„De mener Rigdom, min unge Ven — ikke sandt?“ smilede Lægen, „ganske i Smag med de gamle Eventyrere fra Kolumbus' Dage!“

„Nu ja — Guld“, indrømmede Antonio, „hvorfor lyve; den, der har nok af det, behøver ikke mere!“

„Aa, nej, vedblev Doktor Guzman, „men ringere Metal tør man heller ikke foragte! En Smule Bly eller Jern i Form af en Granatstump for Eksempel kan ogsaa være et Menneske nok!“

Fortæl mig dog nu oprigtigt, hvorfor vil De i Grunden saa gerne være rig? Rigdom er ikke altid Lykken!"

Antonio rødmede let; under sin Sygdom havde han vænnet sig til at vise Lægen fuld Fortrolighed, og nu, da han rimeligvis for bestandig skulde skilles fra denne ædle Mand, tog han uden Betænkning Bladet fra Munden og fortalte Doktor Guzman sin simple og saa ganske almindelige Livshistorie.

Han var som saa mange Spaniere af adelig Æt men fattig og forældreløs. I Fødebyen Cadiz kom han fra Drengaaarene i Tjeneste hos en rig Skibsreder; dér forelskede han sig i Handelsherrens unge Datter og hun gengældte hans Kærlighed. Resten af Eventyret kan jo saa at sige læses i hver anden Roman: den strenge Fader opdagede de Unges Hemmelighed og Knøsen blev jaget paa Porten. Saa, i sin navnløse Fortvivelse, meldte Antonio de Castro sig som Frivillig — det var hans faste Beslutning enten at falde i Kampen eller vende hjem som fejret Helt!

Men desværre: ét er Fantasiens lyse Drømme, noget helt andet Livets Virkelighed!

Det gik slet ikke saadan, som han havde tænkt. Krigens Ende blev Nederlag for Spanien, uopret-

teligt Nederlag, hvorved den sidste Rest af de stolte Kolonier tabtes. De hjemvendende Soldater modtoges ikke med Jubel og Blomsterregn men med Ligegyldighed eller Spot, thi hvor tapert der end kæmpes — for den Overvundne vokser ingen Lavrbær! Og Antonio de Castro havde læst tilstrækkeligt derom i Aviserne ... nej, paa den Vis vilde han ikke gensé sit Fædreland!

„Og hvad har De da nu i Sinde?“ spurgte Doktor Guzman, da Antonio tav.

„Jage Lykken et andet Sted end her paa Kuba,“ var det ungdommeligt trodsige Svar, „og gaar jeg til Grunde, saa dør jeg dog ukendt og ene uden at pines af Landsmændenes overlegne Skuldertræk! Sammen med en Flok Krigskammerater vil jeg rejse til Peru og søge efter Solgudens Skat!“

Det gav et let Ryk i Lægen, da han hørte disse Ord, men han betvang sig og sagde:

„Ja, saa — Solgudens Skat, de mægtige Inkaers Arv! Den bliver ikke let at finde; jeg taler af Erfaring, for jeg har selv søgt efter den!“

Antonio saa' paa ham med et forundret, spørgende Blik, og Doktor Guzman vedblev:

„Da jeg havde tilendebragt mine Studier ved Universitetet i Salamanca, havde jeg kun fem og

tyve Aar paa Bagen, og jeg var ganske frændeløs, ligesom De er.

Saa kom Udlængslen ogsaa over mig og jeg rejste i Egenskab af Skibslæge paa en Jordomsejling med en Orlogsfregat. Vi forliste i det stille Ocean men reddedes af en Guanodamper, der kom fra Chinchæerne og bragte os til Callao; her afmønstredes Mandskabet for at hjemsendes, men jeg blev i Peru og nedsatte mig som Læge i Hovedstaden Lima.

Det var højst urolige Tider derovre, ligefrem Borgerkrig, de to ærgerrige Generaler *Castilla* og *Echènique* kæmpede om Herredømmet; saa godt som hver Uge forefaldt blodige Træfninger og Lægerne havde fuldt op at gøre.

Blandt de mange Saarede, jeg fik under Behandling, var *Josè Rueda*; han var saakaldet *Cholo*, det vil sige Søn af en hvid Fader, og en Indianerinde, og havde hjemme i Nærheden af Cuzco, de gamle Inkaers By. I Modsætning til de andre indfødte Peruanere, der af Naturen er hadefulde og mistroiske over for Evropæerne, viste Rueda sig oprigtig taknemmelig mod mig for min Hjælp, og da han var kommen sig, forærede han mig et lille Gudebillede af massivt Guld som Erindringsgave.

Jeg var straks paa det rene med, at her forelaa et sjældent Arbejde af ægte gammel førevropæisk Kunst og spurgte forundret, hvorfra han havde det. „Det er bogstavelig talt faldet ned til mig fra Luften!“ svarede han spøgende og berettede, hvordan han en Dag for femten Aar tilbage var gaaet paa Jagt ved Titicaca Søen. Her var en Ravn kommen flyvende hen over Hovedet paa ham, og da han bemærkede, at den holdt en gyldent blinkende Genstand i Næbet, lagde han hurtigt an og skød efter Fuglen. Uagtet Skudet fejlede, tabte Ravnen dog af Forskrækelse sit Bytte, der faldt ned for Foden af ham, og det var netop dette Gudebillede, han nu skænkede mig.

Hans Fortælling lød saa simpel og naturlig, men maaske netop derfor satte den min Fantasi i vildeste Bevægelse, og jeg gav ikke Rist eller Ro, før han indvilligede i at være min Ledsager paa Opdagelse efter Inkaernes Skat, thi jeg følte mig fuldt overbevist om, at dette Fund stammede derfra. Efterhaanden lykkedes det mig da ogsaa at opildne ham, og da jeg først havde overvundet hans medfødte Flegma, betoges han af en ligefrem Fanatisme for Sagen. Jeg behøver vel neppe at fortælle Dem, at vor Søgen ikke lykkedes —

i modsat Tilfælde havde jeg ikke slidt mig gammel og graa i Statens anstrengende Tjeneste, men hvor nær vi sikkert var ved at naa' Maalet, skal De nu høre!

Josè Rueda og jeg opslog vort Telt omtrent paa det Sted, hvor han havde sét Ravenen; her overnattede vi, men fra Morgen til Aften strejfede vi rundt mellem Klipperifterne snart i Følge med hinanden, snart hver for sig. Disse planløse Ekspeditioner havde været ved i flere Maaneder, da min Ledsager en Aften udeblev; ikke heller den følgende Dag indtraf han, og først efter samfulde fire Dages Forløb fandt jeg ham liggende bevidstløs foran en stejl Skraaning, hvor fra han rimeligvis var styrtet ned. Det lykkedes mig vel at kalde ham til Live, men i Faldet havde hans Hjerne taget Skade, han var fuldstændigt vanvittig og fantaserede uafbrudt om Skatten, der laa i en Hule, han var trængt ind i, vejledet af Ravenen; denne Fugl kunde han nemlig kende igen, fordi den havde nogle hvide Fjer i Halen mellem de sorte, hvilken ornitologiske Mærkværdighed han for Resten tidligere gentagne Gange havde berørt over for mig. I sin Paroksysme beskrev han nu de uhyre Dynger af Guld og andre Kostbarheder, han havde sét, blandt andet en

Mængde Gudebilleder og Dyrefigurer af samme Sort som det, han havde givet mig; men da han begyndte at stikke enkelte Ting til sig, var der hændet ham noget overnaturligt, noget saa forfærdeligt, at han havde taget Flugten og i sin blinde Rædsel var styrtet ned fra Klippen!

Kort efter udaandede han mellem Hænderne paa mig, men da jeg, før jeg jordede ham, gennemsøgte hans Klæder, fandt jeg seks smaa Guldfigurer i Lommerne. Dem tog jeg med som mit eneste Udbytte, og de var mig fuldgjaldigt Bevis paa, at min ulykkelige Kammerat virkelig maatte have været i et hemmeligt Gemmested, hvor saadant fandtes.

Mit mærkelige Fund forærede jeg senere til den spanske Regering; de opbevares nu i Madrids arkæologiske Muséum, og som Belønning gav man mig denne høje Stilling i Arméens Lægekorps samt en livsvarig Pension!

Saaledes lød i Korthed Doktor Guzmans Fortælling, og den bragte Antonio de Castros Kinder til at gløde i Feber. Lægen iagttog skarpt sin unge Protegé et Par Øjeblikke og vedblev derpaa:

„Josè Ruedas forfjamskede Opførsel ved denne Lejlighed undrede mig meget; han var ganske

vist paa sin Vis overtroisk, men ved Siden heraf besad han dette hensynsløse Mod, som Mennesket faar ved fra Barnsben at færdes alene i øde Egne. Et af to maatte være hændet ham: enten var en eller anden tilfældig Naturbegivenhed indtruffet, maaske noget Sælsomt, men dog en Ting, der lod sig forklare, naar man tog Forstanden til Hjælp — eller han kunde have haft en Hallucination i sin nerveoprørte Tilstand, da han pludselig stod over for den efterstræbte Skat? Dette sidste syntes mig det rimeligste.“

„Men Ravnen med de hvide Halefjer,“ spurgte Antonio; „der var jo forløbet femten Aar, siden han første Gang havde sét den — den maatte vel i Mellemtiden være død af Alderdom?“

„Ingenlunde,“ svarede Doktor Guzman, „en Ravn kan blive uhyre gammel, bevislig over hundrede Aar; den kunde for saa vidt godt leve endnu den Dag i Dag! Min Tanke er, at Fuglen har vidst en skjult Indgang til Klippehulen, og da Ravnene som bekendt jo er meget tyvagtige og især med Forkærlighed stjæler alt, hvad der glimrer, har den bemægtiget sig saadan mindre Genstande, som den magtede at flyve bort med i Næbet.“

„Men selve Skatten — den tror De altsaa virkelig er til?“ vedblev Antonio.

„Ja, derom er jeg fuldstændig overbevist,“ gentog Lægen, „Vidnesbyrdene er saa mange og saa paalidelige, at der ikke kan herske mindste Tvivl! Jeg har selv haft Lejlighed til at læse forskellige gamle Dokumenter, der findes i Limas historiske Arkiv. Et af dem beretter med stor Nøjagtighed om en spansk Købmand fra Tolédo ved Navn *Garcia Gutierrez*, hvem det lykkedes at sætte sig i Besiddelse af en lille Del af Solgudens Skat. Det var i Aaret 1575, at hans Vej førte ham til Trujillu i Peru, hvor han sluttede Venskab med Don Antonio Chaghuac, en Søn af den berømte Jnka Chimuchomancha. Efter store Anstrengelser og indtrængende Bønner, lykkedes det ham at bevæge Indianerhøvdingen til at aabenbare ham, hvor Tempelskatten laa, dog først efter at han havde svoret en dyr Ed paa at bruge en fjerde Del af Pengene til fromme Stiftelser samt aldrig at røbe Stedet til noget Menneske. Saa førte Indianeren *Garcia Gutierrez* ud til Gran Chunos Ruiner gennem et Virvar af Huler og Gange, indtil de traf paa en hemmelig Falddør, der ledte ind i en mægtig Hvælving, hvor der laa ophobet utrolige Rigdomme af Guld og Ædelsten. Midt

i Rummet var en uhyre Vandbeholder af Sølv, hvori laa en kæmpestor Fisk af gedigent Guld, Skællene var Diamanter og Øjnene to Smaragder af Dueægs Størrelse. Inkaen tillod sin Ven at tage saa meget af Skatten, han vilde, og lukkede saa igen omhyggeligt til for Indgangen med Sten og Klippestykker. At denne Beretning er sand bevises af gamle Registre, hvorefter Gutierrez som skattepligtig Del af Formuen har betalt Staten saa meget, at han maa have fundet over tyve Millioner. Men sin Ed holdt han og gjorde Ingen delagtig i Hemmeligheden!“

„Er alt *det* fuldstændig sandt?“ spurgte Antonio med lynende Øjne.

„Det er saa sandt, som at jeg sidder her lige over for Dem, min unge Ven,“ svarede Doktor Guzman, „hvad Romanskriverere og andre abnorme Mennesker finder paa at fortælle, tager jeg ikke Hensyn til, det er kun de nøgne historiske Kendsgerninger, jeg fæster mig ved. Jeg vil derfor blot endnu omtale én eneste Begivenhed, der indtraf for godt og vel hundrede Aar siden, nemlig Sommeren 1778. I Byen Tampa i Syd-Peru kom en ung Indianer ind paa et Gæstgiveri og nød sit Maaltid, men da der afkrævedes ham Betaling, havde han tabt sin Pung. I Stedet for Penge

gav han da Værten nogle smaa kunstigt forarbejdede Guldfisk. Disse Fisk kom en sagkyndig Gejstlig for Øje, og han erklærede bestemt, at de stammede fra en uopdaget Inka-Skat. Indianeren blev greben og efter Datidens barbariske Skik spændt paa Pinebænken, og her tilstod han, at Præstens Udsagn var rigtigt samt paaviste et Sted, hvor hans Bødler fandt 25 Millioner. Forskellige Omstændigheder tydede imidlertid paa, at Indianeren vidste Besked om endnu mere, end han havde bekendt, og han kom igen under Tortur. Ude af Stand til at udholde de djævelske Pinsler aabenbarede den Ulykkelige da, at han nok kendte et Sted til, men at det var forbundet med Livsfare dér at søge efter de umaadelige skjulte Skatte. Spanierne lo og erklærede, at de hverken frygtede Himlen eller Helvede, naar det gjaldt Guld, og i en dyb Kløft ved Tampa gravede de efter Indianerens Anvisning. Tyve Meter inde i Jorden stødte de paa en Mur, under hvilken Skatten skulde ligge, og deres Begær opflammedes til sandt Raseri. Alle den unge Indianers Advarsler om Forsigtighed var talt for døve Øren, de begyndte at bryde Muren ned — da pludselig brast den med et frygtelig Brag. I

samme Nu brød en vældig Vandstraale frem og alle Skattegraverne druknede.“

Doktor Guzman holdt et Øjeblik inde og nippede til sit Glas; saa fortsatte han:

„Der er noget hemmelighedsfuldt Dæmonisk, som værner om Solgudens Skat; jeg for min Part tvivler ikke paa, at den en Gang findes og bringes op for Lyset, men det skal man være et Lykkebarn for at kunne gøre! Muligvis er De en ung Aladdin — jeg var det i hvert Fald ikke! Saa meget er dog sikkert, at den, der hæver den, fuldstændigt vil stille alle Amerikas Milliardærer i Skygge; da vil med ét Slag Jordens Guld-mængde fordobles og det ædle Metal synke til under Hælften af sin nuværende Værdi.“

Det er umuligt at beskrive det Indtryk, Lægens Fortælling havde gjort paa Antonio de Castro.

„Jeg begriber ikke, udbrød han, „at De efter alt dette dog opgav Skatten?“

„Jeg forsøgte jo derpaa saa godt, jeg kunde,“ svarede Doktor Guzman, „men som sagt, Lykken var mig ikke gunstig. Det er Tilfældet alene, som raader, alle menneskelige Beregninger nytter ikke; jeg er ogsaa overbevist om, at Skatten en Gang findes netop af et Menneske, der slet ikke søger efter den. I saa Henseende er jeg

unægtelig Fatalist, der tror paa en forud bestemt Skæbne for hvert enkelt Menneske! Men fortæl mig nu, min unge Ven: hvordan har *De* tænkt at gribe Sagen an?"

„Vi er i alt tolv Kammerater,“ sagde Antonio, „flere vil vi ikke være; vi har taget det hellige Sakramente paa at holde ubrydelig trofast sammen i Godt og Ondt, og ikke vige tilbage for nogen som helst jordisk Modgang, før vi har naaet vort Maal!“

„Det kan være smukke Løfter, men det er ingen Plan,“ indvendte Doktor Guzman, „og en Plan maa man have til alt, man vil udføre her i Livet!“

„Doktoren paastod jo nylig selv, at det er Lykken, det alene kommer an paa,“ vedblev de Castro, „og vi tror alle som én, at den vil være med os! Vi har kun Livet at sætte ind, men et Liv i Armod er ingen af os saa meget som en Bønne værd — altsaa er der blot noget at vinde men intet at tabe; under de Betingelser betænker jo kun en Nar sig paa at spille i Lotteriet!“

„Det skulde De virkelig have sagt mig for tre Maaneder siden!“ gentog Lægen smilende.

„Hvilket — hvad mener De?“ spurgte Antonio.

„Aa, jeg mente blot den aabenhjertige Tilstaa-

else, at Deres Liv ikke er en Bønne værd," svarede Doktor Guzman, „i saa Fald havde jeg ikke gjort mig slet saa store Anstrengelser for at bevare det! Men foreløbig tillader jeg mig at formode, at De i Deres øjeblikkelige Stemning undervurderer et ungt nittenaarigt Menneskes Liv; i den Alder gives nemlig alle Muligheder og saa godt som ingen Umuligheder, naar Spørgsmaadet gælder at finde Lykken — hvem véd, om ikke De er født dertil?“

„Tillad mig kun et Ord," afbrød Antonio med ufrivillig Gysen, „hvad sigtede Doktoren til før med den sære Hentyding til, at en Trolddom skulde beskærme Skatten?“

„De undres over det Udtryk, jeg brugte om en dæmonisk Magt, der forhindrer Menneskene i at bemægtige sig Solgudens Ejendom?“ svarede Lægen. „Ja, naturligvis tror jeg hverken paa Drager eller Lindorme og andre fabelagtige Væsener, men *noget* staar alligevel bag ved. Der gaar en Fortælling i Peru om en Flok Skatte-søgere, der virkelig kom ind i Inkagraven, og da det var et Selskab, som netop har megen Lighed med Deres, skal jeg gerne i Korthed berette Sagnet:

Femten unge Spaniere havde sluttet sig sam-

men i et edsvorent Broderskab for at finde Skatten; efter utallige Farer og Eventyr lykkedes det dem endelig at trænge ind i den hemmelighedsfulde Hule, hvor de næsten blændedes ved Synet af de Rigdomme, som her fandtes ophobede. Guldklumperne, der havde Form af større og mindre Mursten, laa stablede i høje Pyramider, og uhyre Sølvskaale stod fyldt til Randen med kostbare Diamanter. Bagest i Grottens Hvælving under en Baldakin højnede sig to vidunderlig prægtige Troner, og paa dem sad henholdsvis en mandlig og en kvindelig Mumie, hver med en Krone paa Hovedet og Herskerspir i Haanden. Dog, Eventyrerne skænkede ikke disse balsamerede Lig nogen Tanke — det var alene Kostbarhederne, der fængslede deres Sind, og under vild Jubel begyndte de at gribe efter dem. Da strakte den mandlige Mumie sit Scepter ud mod dem og talte til dem til deres Forfærdelse fra Hulens Dyb:

„Jeg er *Manko Kapak*, den første Inka, Solens Søn med en Quitchua-Kvinde! Da min Tid var udløben, balsamerede Tempelpræsterne mit Legeme og satte det her paa Tronen, men min Sjæl drog op til den store evige Aand, som havde givet mig Liv! Da bød min Fader den at vende tilbage og tage Bolig her i Mumien, for at jeg

skulde vaage over Skatten, og han gav mig Magten over de Levende og Magten over Døden! Gennem ni hundrede Aar har jeg siddet her, og jeg skal blive, saa længe endnu en eneste Ætling af mit Folk er i Live! Men I formastelige Sønner af mine Børns Bødler, I skal erfare, at Solgudens Eje er helligt, Enhver, som berører den, rammes af Lysets Forbandelse!"

Og øjeblikkelig følte hele Skaren, hvordan deres Legemer stivnede som i Krampe; de kunde ikke bevæge sig af Stedet men blev staaende urørlige i samme Stilling, de havde indtaget i det Nu, Inkaens Ord lød gennem Grotten. Saadan stod de i samfulde tre Døgn; Tarmene skreg dem i Livet af Hunger, og Tungen tørredes hen i Gaven, thi de var døde, og dog levede de.

Da endelig forbarmedes de overjordiske Magter, den anden Mumie løftede sin Røst:

„Jeg er *Mama Oello*, Manko Kapaks Hustru og alle Inkaernes Moder! Solguden er ikke ond, han er god og vil Menneskene det Bedste, men over Gridskhed og Guldbegær harmes han! I har søgt hans Skatte, men I har ogsaa kæmpet for at naa dem — tilsidst har I lidt Dødens Angst og Kval i tre lange Døgn! Alle tilhobe er I unge og En af eder vandrer ren og retfærdig for

Solgudens Aasyn; for denne Enes Skyld giver han eder Lov til hver at tage nøjagtig saa mange Guldklumper og saa mange Ædelsten, som I har levet Aar her i Livet, men ikke en eneste mer — hvad I tager ud derover bliver til Forbandelse!“

Mumiens Røst døde hen under Grottens Hvælvning, og straks følte de Unge, hvordan Blodet strømmede hurtigere fra Hjertet med fornyet Liv helt ud i de marmorstivnede Hænder og Fødder; og foran hver laa en stor Sæk af garvet Dyrehud til at gemme Skattene i.

De fleste af Guldsøgerne var tyve Aar og derover, men den Yngste ved Navn Sancho kun atten. Altsaa: én Guldbarre og én Diamant turde de tage for hvert Leveaar — og den Gave vilde sandelig ogsaa gøre hver enkelt af dem til en overvætted rig Mand! Men Fristelsen var for stærk, Havesygen greb dem, og i Stedet for, som de havde Lov til, at tælle til tyve eller fem og tyve, talte de, særlig hvad Ædelstenene angik, til halvfems og hundrede, ja endog langt højere op; thi den, der lider af Guldtørst, faar aldrig sit Begær stillet!

Kun Sancho, han paa de atten Aar, sagde:
„Jeg er saa ung og faar det mindste, men dog

bliver jeg jo saa svimlende rig, som jeg aldrig har turdet drømme! Jeg har et langt Liv i Vel-signelse for mig, naar jeg adlyder Solgudens Bud, jeg er rig nok ved Retten, hvorfor da stræbe at blive endnu rigere ved Uretten?"

De andre lo ham ud og kaldte ham en over-troisk Taabe, og saa forlod de Grotten, hver støn-nende under sin Sæk paa Nakken; kun Sanchos var ikke tungere, end at han kunde bære den med Hænderne. Idet de traadte ud, lød en spø-gelseagtig Latter hen under Inkagravens Hvæl-ving, men i deres Overmod lo de selv med og sagde, at det var en Spottefugl, som havde for-vildet sig derind.

Uden for var Solen nær sin Nedgang; de be-sluttede derfor at overnatte paa Stedet og tog deres Mundforraad frem, som de nu fortærede med Ulvehunger efter de tre lange Døgns forsmæde-lige Faste. Saa strakte de sig ned i Græsset for at sove, hver med sin Skat som Hovedpude.

Neppe var Sancho slumret ind, før han havde en mærkværdig Drøm. Det syntes ham, at In-kaernes Moder, Mama Oello, stod foran ham og let berørte hans Pande; dog var hun nu ikke nogen indtørret Mumie, men en vidunderlig skøn, ung Indianerinde. Hun nikkede mildt til ham

og sagde: „Du handlede ret og bravt i din Sjæls Renhed, derfor lyser ogsaa Guden sin Velsignelse over hele dit kommende Liv! Var du falden for Fristelsen, havde din Skæbne været som de Andres, thi du skal vide: for hvert Stykke Guld og for hver Diamant, de tog ud over, hvad de turde, lader den evige Aand dem i denne Nat leve et Aar af det Liv, de havde for sig! Der oprinder ingen Dag for dem — ved første Gry har de forlængst været døde!“

Dermed forsvandt Synet, og næste Morgen, da Sancho vaagnede efter en tryk og vederkvægende Søvn, stod Solen allerede højt paa Himlen. Hans første Tanke var Skatten! Jo, Sækken af Dyreskind laa under hans Hovede, og saa snart han med stakaandet Hast havde aabnet den, saa han de atten vægtige Guldbarrer og de atten Diamanter funkke i Dagens Lys. Glædedrukken rejste han sig op for at vække sine Ledsagere, men hvor forfærdedes han ikke ved det Syn, der mødte ham. Rundt om laa fjorten Menneskeskeletter, blegede og halvt forvitrede af Vejr og Vind, og alle Hovedskallerne hvilede grinende i Døden paa smaa Bunker grove Teglsten, ganske af samme Form som hans egne kostbare Metalklumper!

Da forstod han, hvor frygteligt Forbandelsen

havde ramt Kammeraterne. Han gravede en stor fælles Grav, hvori han lagde de Afsjæledes Rester og begav sig dybt rystet bort med sin Rigdom; men siden levede han et langt, velsignelsesrigt Liv og gik heden mæt af Dage i hædret Alderdom.“

Saaledes lød Doktor Guzmans Fortælling, hvortil Antonio de Castro havde lyttet med spændt Opmærksomhed. De blev begge siddende tavse. et Par Minutter, saa stødte Lægen sit lille Lilkørglas mod den unge Mands og vedblev opmuntrende:

„Sagnet har sin skjulte Sandhed, og i dette Tilfælde er den efter min Mening grumme let at faa Øje paa: vi skal søge efter vort Livs Perle med det rette Sind — kun den, der gør det, er værdig til at finde Klenodiet!“ — —

*

*

*

Omtrent halvandet Aar var forløbet, siden Antonio de Castro tog Afsked med Doktor Guzman paa Kuba, og den unge Lykkejæger havde oplevet og gennemgaaet en hel Del i denne Tid.

Sammen med sine elleve afmønstrede Krigs-

fæller styrede han uforfærdet Kursen mod Peru, men det blev trange og farefulde Dage, de gik i Møde, og de maatte bogstavelig talt leve af Haanden i Munden; dog Landet var jo rigt paa alle Slags Vildt og i Vandene vrimlede det af Fisk, saa den nødtørfelige Føde kunde de aldrig mangle.

Allerede paa Oprejsen gennem Venezuela satte de to Første af Flokken Livet til, idet de ufor-sigtigt badede i Orinoco-floden og her blev et Bytte for de graadige Alligatorer, senere blev en Tredie revet ihjel af en Hunjaguar i Kolumbiens Urskove, og endelig døde en Fjerde af Sumpfeber i Maranons Moradser. Skattesøgernes Tal var saaledes svundet ind til otte, da de efter utrolige Strabadser naaede Inkaernes gamle Hovedstad Cuzco, en Snes Mil nordvest for Titicaca-Søen.

Her hvilede de ud nogle Dage og anskaffede sig for deres sammenlagte Penge forskellige Nødvendighedsgenstande, samt den Sort Værktøj, de mente særlig at have Brug for; ja, saa stor var deres barnlige Tro paa, at de virkelig vilde finde Skatten, at de desuden købte et Par kraftige Lamaer til at bære det forventede Guld.

Men de erfarede snart, at Solpræsterne dog ikke havde gjort dem Sagen i den Grad let og lige-

frem; Lamaerne fik god Tid til at græsse og samle Kræfter, før de skulde synke i Knæ under Vægten af det tunge Metal.

Dybe Klipperifter og farefulde Skakter var der i Mængde, underligt mystiske Huler gabede dem over alt i Møde, men naar de under umaadelige Anstrængelser trængte frem og endelig stod der inde, blodige paa Hænder og Fødder og med flængede Klæder, blev det dem fra Dag til Dag kun en ny Skuffelse at føje til de gamle.

Imidlertid lever nu om Stunder ikke otte Mennesker saaledes i afsondret Ensomhed uden at behøve Kulturens Frembringelser. Hvorvel det tropiske Klima ikke gjorde overvættets mange Klæder nødvendige, maatte de dog have noget paa Kroppen, om ikke af anden Grund, saa for at beskyttes mod giftige Insekters Stik; ligeledes skulde de bruge Ammunition til Jagten paa Vildtet samt Fiskeredskaber — og alt kostede Penge!

Efter en grundig Raadslagning desangaaende besluttede da at dele sig i to Hold, hvoraf det ene vedblev at søge om Skatten, medens det andet nedlagde saa mange af de kostbare Pelsdyr som muligt; de herved indvundne Skind vilde de saa afhænde i Cuzco, hvor der var et ikke ube-

tydeligt Marked for denne Vare, og samtidigt købe, hvad de mest trængte til.

Uagtet Antonio de Castro regnedes for den sikreste Skytte i hele Flokken, vægrede han sig dog bestemt ved at slutte sig til Jægerne; det var hans Følelse imod at gaa uden om den Gerning, hvorfor han var kommen — han betragtede det for sit personlige Vedkommende halvvejs som at give Slip paa Haabet. De andre lod ham have sin Villie, saa meget mere, som alle fandt større øjeblikkelig Adspredelse og Afveksling under den ensomme Tilværelse ved at gøre Jagt paa de vilde Dyr — hvor iblandt der fandtes saa farlige Slags som Pumaen, Amerikas Løve eller rettere Tiger — end at kravle resultatløst omkring mellem Bjergenes Rifter.

I det hele taget havde Antonio de Castro lidt efter lidt nu tilkæmpet sig den ubestridte Stilling som Fører. Til Trods for de yngre Aar var hans Kundskaber langt større end de andres; paa en enkelt Undtagelse nær kunde de hverken læse eller skrive; thi i Spanien raader Katolicismen, og den lever af Folkets Uvidenhed. Hertil kom hans ædle, højsindede Karakter, som de alle lærte at beundre i Krigens Dage, hvor mod Slutnin-

gen ellers Demoralisationen havde grebet saa frygteligt om sig i Hæren.

Dog, en menig Soldat kan være nok saa tap-
per, han er og bliver kun et Nummer i de tal-
løse Rækker, indtil han ved en enkelt straalende
Bedrift vinder sit Navn; og her gælder det ikke
blot om uforfærdet at sætte Livet ind, men frem
for alt, hvordan denne Indsats voves! Antonio
de Castro blev Kammeraternes Helt den 15de Av-
gust 1897, men han blev det rigtig nok paa en
Maade, der afskar alle Udmærkelser fra oven.

Den kommanderende General Weyler var lige
saa forhadt som frygtet for sin umenneskelige
Grusomhed; det var en bekendt Sag, at han end-
ogsaa med egen Haand nedskød uskyldige Børn,
naar han vilde straffe Forældrene, og hans Ræd-
selsregimente kunde Spanien i Virkeligheden til-
skrive Krigens ulykkelige Gang.

Den omtalte Dag havde Generalen selv i Spid-
sen for det 37te Regiment gjort en Razzia ud
mod nogle Landsbyer og Herregaarde, hvor Op-
rørerne mentes at have Tilhold. En Guerillafø-
rers Hustru var blandt andre Kvinder bleven fan-
get og ført frem for Weyler, der sad paa sin be-
rygtede sorte andalusiske Hingst; lænet mod en
Mur stod hun med sin spæde Glut paa Armen,

men trods hans barske Trudslar nægtede hun at vide, hvor hendes Mand var. I sit Raseri trak han da sin Rytterpistol fra Sadelhylstret og sigtede paa hende med de Ord: „Dit Liv og dit Barns eller hans!“

Skøndt ellers Sydboerne er ilde i Ry for deres medfødte Grusomhed baade over for Mennesker og Dyr, vakte denne oprørende Adfærd mod en værgeløs Kvinde og Moder dog unævnelig Rædsel i Rækkerne, thi man vidste, at Weyler var i Stand til alt, ogsaa til et koldblodigt Mord.

Da, i samme Nu, han spændte Fingeren paa Aftrækkeren, lød et skarpt Knald, en Kugle smeldede gennem Luften og slog Pistolen ud af Blodhundens Haand!

Mesterskudet var Antonio de Castros — han kunde ikke skjule sin Bedrift, thi det røg endnu fra hans Riffelpibe; men først dæmpet, straks efter højere og højere brusede et befriende Jubelraab fra alle Struber!

Denne Demonstration havde ganske Karakteren af et truende Plebiscitet til Gunst for den Dødsdømte. Weyler forstod, at bag hver enkelt af disse tre tusende Stemmer var endnu en ladet Riffel, der kunde løftes til Skud hvad Øjeblik,

det skulde være ; det barbariske Forhør over Kvinderne blev indstillet og Fangerne løslodes.

En Uge forud havde der været Ministerskifte i Madrid ; det reddede Antonios eget Liv, thi samme Aften var Skurken Weyler afsat og en ny General udnævnt. —

Idéen med at gaa paa Jagt viste sig for øvrigt at være udmærket, thi da man havde samlet en tilstrækkelig stor Mængde Skind, blev de læssede paa Lamaerne og to af Selskabet begav sig til Cuzco med den improviserede Handelsvare, som de ogsaa fik afsat til særdeles gode Priser. Dette gentog sig adskillige Gange, men Rejserne ind til Byen gav de to Udsendinge Lyst til igen at blande sig mellem andre Mennesker, og da de vendte tilbage fra den fjerde Tur, erklærede de, at de nu vilde opgive alle videre Forsøg paa at finde Inkaernes Herligheder, da det efter deres Overbevisning dog ikke førte til noget. Uden mange Ceremonier tog de saa Asked med Kammeraterne og begav sig til Kysten for paa en eller anden Maade at vinde hjem til Spanien.

Nogle Maaneder senere svigtede endnu et Par, og efter et halvt Aars Forløb var Antonio kun selvanden tilbage. Hans Fælle var en ung Kastilianer ved Navn Juan Moro, et bravt og paa-

lideligt Menneske, og foruden Antonio den eneste i hele Flokken, der havde faaet en nogenlunde god Uddannelse. At han holdt saa lang Tid ved maatte dog tilskrives den inderlige Hengivenhed, han nærede for de Castro, thi Troen paa at finde Skatten havde han for længe siden tabt. Hans væsentligste Arbejde bestod derfor ogsaa i at skyde Vildt, fange Fisk og malke Hunlamaet samt tilberede den daglige Kost, medens hans beundrede Ven fra Morgen til Aften undersøgte alle Omegnens Huler og Kløfter.

Men endelig blev dog Juan Moros Troskab sat paa for haard en Prøve, til at han kunde bestaa den. Han havde været i Cuzco for at sælge Skind og var bleven usædvanlig længe borte; da han kom tilbage, tilstod han efter en Del Omsvøb for Antonio, at en smuk Kreolerinde havde fanget hans Hjerte. Hun og hendes ret velhavende Broder tilbød ham Kompagniskab: de skulde i Forening rejse til Lima og dér tæt uden for Byen anlægge nogle Vingaarde og Orangehever, og da Juan Moro netop fra Barnsben af var oplært i Gartneriet, syntes dette Tilbud ham lige frem som et Vink fra Himlen, det vilde være formasteligt ikke at følge; og samtidig bønfaaldt han Antonio om dog at opgive alle disse haabløse

Forsøg paa at blive rig i et Lykkespil, hvor tusende andre før ham havde bødet med et forspildt Liv som Indsats. Antonio besvarede alle hans Bønner med en vemodig Hovedrysten.

„Det gør mig bitterlig ondt, at vi maa skilles,“ sagde han, „du har været mig en trofast Ven, men jeg forstaar godt, at du ikke *kan* handle anderledes! Du siger selv, kære Juan, at du har mistet Troen paa det Vidunderlige — for den, der har det, gives der overhovedet ingen Mirakler mere her paa Jorden!

„Kun dette Løfte maa du give mig som Afskedsord,“ svarede Juan Moro, „naar ogsaa du er bleven træt af at jage efter Lykkens Blændværk og tager bort herfra, da læg Vejen over Lima — om du kommer nok saa nedbøjet og nok saa fattig, gaa ikke min Dør forbi; jeg har talt saa meget om dig til Anita, hun har dig i Aanden kær som en Broder, hendes og mit Hjem vil altid være dit!“

Saaledes skiltes de to Venner og Antonio var ganske alene tilbage; han maatte nu inddele sin Tid paa helt anden Vis og levede som en Robinson Maaned efter Maaned.

En tidlig Morgen havde han begivet sig ud og som sædvanlig medtaget Mundforraad for hele

Dagen. Det storladent højtidsfulde, der laa over Naturen, greb ham med forunderlig Magt, saa han næsten stemtes andægtig ved Tanken om, at i disse menneskeøde Egne havde for Aartusender tilbage store og højt kultiverede Folkeslag levet og virket, indtil de med et Slag gik til Grunde i Jammer og Elendighed, legemligt mishandlede af raa Krigere og aandeligt kuede af det skumle Præstevælde. Hans Blik løftede sig mod Solen, de gamle Peruaneres hellige Symbol paa det Højeste, og han følte Trang til selv at kaste sig paa Knæ og tilbede denne Lysets og Livets vældige Skaber. Det var i denne Stund ikke Jordens Guld men Solens gyldne Gave, alle hans Tanker søgte!

Da flagrede en Fugl op tæt foran; ved Vingernes baskende Lyd gav det et ufrivilligt Ryk i ham; han saa', det var en Ravn, men idet Solstraalerne faldt skarpt paa det svævende Dyr, blev han va'r, at de midterste af Halefjerene var snehvide.

Hans Hjerter holdt næsten op med at banke i Øjeblikkets maalløse Stirren — dette maatte jo være den samme Fugl, Doktor Guzman havde omtalt, og som i sin Tid vejlede Choloen Rueda!

Nu gled den højt op i Luften og langt ud over Søen, til den blev borte i det taagede Fjerne ...

Søgende gik han et Par Skridt frem imod det Sted, hvorfra Fuglen var fløjet op, og kom da til en lille Sænkning i Klippen, midt heri saa' han den simple Rede. Men rundt om til alle Sider blinkede og funkede det, Sollyset brødes med en forunderlig Glans ... var det Kisel og Bjergspat, eller hvad var det?

Det var Guld og Diamanter! En Vrimmel af Gude- og Dyrebilleder, Smykker, Spænder — alt massivt Guld og for en stor Del besat med ædle Stene.

Antonio var saa at sige snublet over Ravnens Skatkammer!

Her havde den tyvagtige Fugl i Aarenes Løb ophobet alle de Klenodier, der røvede fra Inkaernes mystiske Gravkammer, hvortil den ad en eller anden skjult Vej maatte kende Adgang; thi det var aabenbart, at alle Genstandene var valgt efter en vis Størrelse og Vægt, der ikke oversteg Flyverens Bæreevne.

Hele Formiddagen havde Antonio nok at gøre med at samle og beundre sit Fund. Selvfølgelig var han aldeles ude af Stand til blot tilnærmelsesvis at beregne Værdien, men alene Synet af

de mangfoldige Diamanter gjorde hans Tanke svimmel — han maatte jo være en umaadelig rig Mand nu!

Først ved Middagstid vendte han tilbage til sit Telt og hentede Lamaerne samt Sække og Kurve til at gemme Skattene i, og alt imens overvejede han alle de Forsigtighedsregler, han maatte tage, for at intet Menneske skulde erfare noget om Sagen, thi han forstod vel, at hans Liv i saa Fald ikke vilde være meget værd her mellem Perus utallige samvittighedsløse Banditter.

Den Nat mærkede han for første Gang, at et rigt Menneske ikke lægger sig saa trygt til at sove, som den Fattige kan gøre.

*

*

*

Godt og vel et halvt Aar efter disse Begivenheder sad Doktor Guzman i sin hyggelige Dagligstue og læste Morgenbladene. Han havde nu taget Afsked fra Tjenesten og levede i behageligt Otium af en Pension, der var saa rundelig, at den tillod ham at have Bolig i en af Madrids Hovedgader, Calle de Alcalá. De pragtfulde Akacie træer paa Promonaden stod i fuld Blomst som

vældige Rækker af Snepyramider, hvis aromatiske Duft bølgede ind ad de aabentstaaende Vinduer til den gamle Hædersmand.

Han læste netop en Artikkel, der interesserede ham i særlig Grad, nemlig en Korrespondance fra London, som omhandlede en i sin Art enestaaende Udstilling af peruanske Oldsager, der tilhørte en ung spansk Markis. Alle Genstandene uden Undtagelse var forarbejdet af fineste Guld og for en stor Del besat med uskatterlige Diamanter, men selve det ædle Metals Værdi spillede jo en forholdsvis underordnet Rolle. Selvfølgelig var der straks opstaaet Mistanke om, at her forelaa et storstilet frækt Bedrageri, men de kyndigste Amerikanister havde enstemmigt efter grundige Undersøgelser erklæret, at alt var ægte. Kun stod det som en Gaade for Alle, hvordan en saadan Skat vel var kommen i en enkelt Privatmands Besiddelse — ja, hvorledes den overhovedet kunde eksistere, uden at noget Menneske havde haft fjrneste Anelse derom. Samlingen som Helhed repræsenterede sikkert en aldeles svimlende Formue og vilde senere komme til offentlig Auktion for Ejerens Regning. Bladet tilføjede endvidere, at det selvfølgelig ikke var nogen Tvivl underkastet, at samtlige civiliserede Staters Muséer

vilde kappes med Amerikas Milliardærer om at erhverve saa mange som muligt af disse arkæologiske Sjældenheder, der jo i Virkeligheden slet ikke lod sig vurdere i Penge.

Doktor Guzman lod langsomt Avisen synke ned i Skødet og henfaldt i vage Erindringer fra Ungdommens Tid, da han troede paa det Vidunderlige og drømte om at finde Solgudens Skat! Hvad her stod at læse var jo ikke noget Eventyr, men Eventyrets Glans laa dog over det og gav Fantasien ubegrænset Spillerum.

Da forstyrredes hans *dolce far niente* af Husholdersken, der meldte en fremmed Herres Besøg. Lægen kastede et flygtigt Blik paa det adelige kronede Visitkort, hun rakte ham — saa sprang han op med et Udraab af den højeste Forbavselse, thi han havde læst Navnet: *Marques Antonio de Castro*.

Og det var virkelig *den* Antonio, Doktor Guzman tænkte paa, hans unge Favorit fra Kuba, denne besynderligt hjertevindende Gut, som han havde nappedes saa længe med Døden om, før han fik Overtaget! Men hvilken Forandring paa hele Personen — ja, hvor kan dog Klæder skabe Folk, give Grandezza og gøre en lille lurvet Soldat til Grand-Seigneur!

Gensynet var hjerteligt paa begge Sider.

„De har virkelig søgt og fundet mig,“ udbrød Doktor Guzman og trykkede Antonios Haand, „det var smukt og trofast gjort af Dem!“

„Var det mere end min simple Pligt?“ svarede de Castro; „et utaknemmeligt Menneske maatte jeg jo være, dersom jeg nogensinde glemte, at De ikke blot har reddet mit Liv, men ogsaa været min faderlige Velgører, da jeg var fattig!“

„Og er De da rig nu?“ smilede Lægen.

„Ja, jeg er rig, meget rig,“ vedblev Antonio, „jeg har haft samme Lykke som Sancho i det peruanske Sagn og faaet min Del af Solgudens Skat!“

„De er dog aldrig den spanske Markis, der har udstillet Samlingen i London?“ udbrød Doktor Guzman og næsten gispede efter Vejret.

„Jo, det er ingen anden end min Ringhed,“ indrømmede de Castro, „og hvis De har Tid og Lyst til at høre, skal jeg fortælle Dem mit Eventyr! Det lyder ikke slet saa fantastisk som Historien om Sancho, jeg opnaaede ikke at komme ind i Inkaernes hemmelige Grav — men nu véd jeg i hvert Fald, at den eksisterer!“

Efter denne Indeldning berettede Antonio, hvad han havde oplevet paa sin Færd i Peru; han

fortalte roligt uden Spor af oratoriske Vendinger og hans hele Fremstilling bar Præget af solid Vederhæftighed.

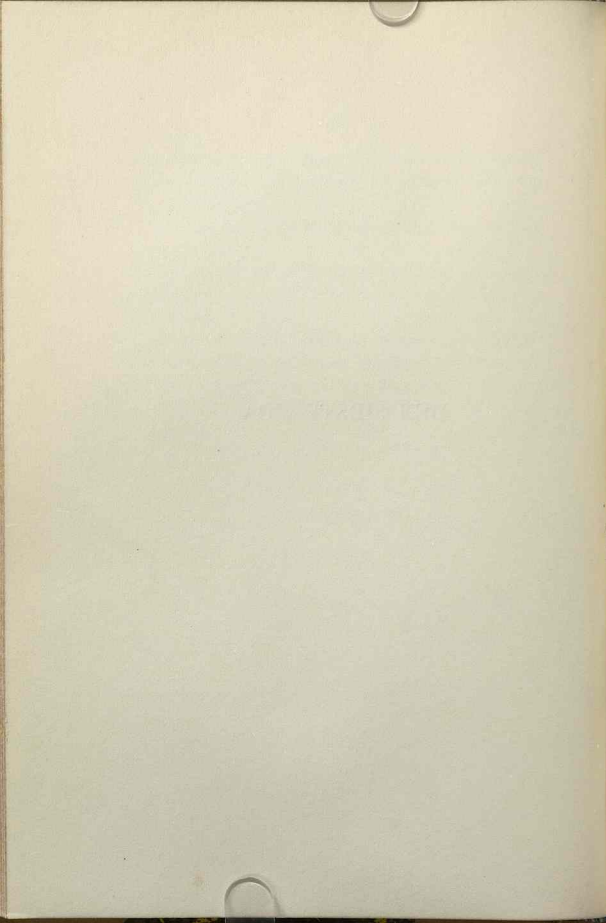
Da han havde endt, strøg Doktor Guzman sig over Panden.

„Altsaa var De alligevel en født Aladdin,“ sagde han, „saa er jeg ogsaa overbevist om, at De vinder Deres Guldnare!“

„Hun *er* vundet,“ jublede Antonio med glædestraalende Øjne, og det er netop én af Grundene, hvorfor jeg søger Dem! Jeg kan ikke tænke mig at fejre Bryllup, uden at De er til Stede ved Festen!“

er
id
ng
ph
in
de
ne
ng
nd

DEN SIDSTE MOA

I.

Professor Folmer havde sluttet sit Foredrag, og de aandeløst lyttende Tilhørere af begge Køn forlod det tæt pakkede Avditorium. Der var en Summen, som naar der bliver Oprør i en Bikube, hvor en ung Dronning kaares til at grunde en ny Koloni.

Blandt de Mange i Sværmen fæster vi Øjet paa to unge Studenter, der nu gaar ned ad Universitets Trappen, hvor Ørnen med de halvt løftede Vinger sér op mod det himmelske Lys.

De to var, hvad det Ydre angik, hinandens Modsatninger lige til Fingerspidserne: den Ene høj, slank, næsten hvidblond, den Anden lille med sortblaat flammet Haar.

Man siger jo for et gammelt Ord, at Modsatningerne mødes, og det gik for saa vidt i Opfyldelse for disse to Minervasønners Vedkommende. Hvor forskellige de end kunde være saavel i Ud-

séende som i det hele Sjæleliv, saa mødtes de dog i sværmerisk Begejstring for Naturvidenskaben, og deraf var spiret et inderligt Venskab.

Begge havde — som Vittigheden lyder — været saa forudséende at vælge sig rige Forældre, der kunde rydde hver Sten fra deres Vej; Begge var højt begavede og Begge havde de den Energi, der peger frem mod et Maal i Livet.

Naar et Venskab sluttes, maa det fremfor alt ikke være monstrøst, det vil sige saadan, at der er uhyre Forskel hvad Alder, Stand eller Begavelse angaar — i saa Fald kan det kun blive en Illusion, en bristende Boble i Livet. Den Kløft, en ungdomsfrisk Sympati sløt ikke har Øje for, breder sig og vokser Maaned efter Maaned, tilsidst gaber den saa dybt, at selv et Haandtryk bliver umuligt.

Dette var dog ikke Tilfældet her; begge de unge Gutter var hver for sig eneste Søn af hovedrige Godsejerere. Vel havde de ikke noget adeligt Navn eller Vaaben at brovte med, men deres respektive Fædre besad mere jordisk Mammon, end de fleste Herrer Grever og Baroner kunde lægge paa Bordet. Og vi lever nu en Gang i en Verden, hvor Guld er Magtens Nøgle saavel til det Gode som til det Onde. Derhos var de jævn-

aldrende samt hinandens Lige, hvad Kundskaber og aandelige Evner angik. —

Den himmelske Ørn over Universitetets Portal syntes at se æggende ned paa dem, da de efter Sædvane Side om Side slentrede hen over Frue Plads op ad Nørregade. De vekslede ingen Ord, thi gennem begges Tanker slog i stærke Bølgeslag alt det geniale, som Professor Folmer havde udviklet i sit for Tilhørerne stakaandet spændende Foredrag.

Det var dette: Fortidens Skabninger, de uhyre, nu forlængst uddøde Dyreformer, som havde levet paa vor Klode Hundrede Tusender af Aar, før Mennesket udvikledes til det Fornuftvæsen, der skulde blive Jordens Herre.

Og Foredraget havde været ledsaget af glimrende Lysbilleder: *Iktiosavrer*, *Plesiosavrer* — rekonstruerede af en saa skarpt séende Videnskab, at den af et Par usle Knogler kunde skabe et levende Væsen, som det gik og stod i Urtidens Taager.

Endelig brød den ene af dem, den lille Mørke, Tavsheden og sagde, idet han let trykkede sin Vens Arm:

„Det er dog forunderligt, Henrik, saadan at gaa paa en uddød Fortid; man synes næsten, at

Jorden er hul og for hvert Skridt giver Genlyd af tomme Grave!"

„Naa, ja, Karl,“ svarede den Blonde, „vi véd det jo, at Stofskiftet her paa Kloden foregaar uden Ophør. Hvad vi bestaar af, har utallige Planter, Dyr og Mennesker bestaaet af før, og det skal i Tiden forandres til levende Væsener igen, saadan er Naturens Lov!"

„Ja, vor Jord har jo *sin* Tilværelse lige som de andre Kloder,“ vedblev Karl, „og en Gang skal den dø af Kulde og Mangel paa Atmosfære — dø saadan som Maanen er død, der nu svæver om som et mægtigt Lig uden Gnist af Liv.“ —

De stod udenfor Ørsteds Parken, hvor den krydrede Duft af nys udsprungne takkede Kastanjer og Syréner slog dem i Møde. Stær med Finke og Irisk bød dem til Gæst, mens Svanerne bredte de hvide Vingers Fang over Kanalen.

„Der er noget, jeg vil tale med dig om, Karl,“ sagde den Blonde, „lad os gaa her ind et Par Øjeblik! Professor Folmers Ord har gjort mig helt ør, saadan som man kan blive det af at drikke stærk Vin. Jeg vil slet ikke tænke paa Iktiosavrerne og det andet saa uendelig fjernt liggende Dyreliv, men der var noget, som især fængslede mig i hans Foredrag netop i Dag ...“

„Moafuglen paa Ny Seeland,“ afbrød Karl smilende, som om han var Tankelæser.

„Netop! Denne Kæmpefugl paa de fire-fem Meters Højde bliver ikke borte i Urtidens Mørke, som alle disse andre Uhyrer af Øglernes Æt gør. Men véd altsaa, at den endnu har eksisteret i Slutningen af det attende Aarhundrede! Du hørte jo, hvad Professoren sagde?“

„Ja, Karl, du mener vel det om Maorierne, der efterstræbte den saa stærkt, at den blev udryddet?“

„Den kæmpemæssige Moa,“ var Svaret, „levede i uhyre Masser paa Ny Seeland, da Maorierne for fire hundrede Aar siden indvandrede fra Samoa Øerne. De var stærkt kødspisende, og da der ikke fandtes andre Pattedyr end Flagermus og Rotter, gjorde de saa hidsig Jagt paa Moafuglen, at den bukkede under. Du véd ogsaa nok, mange Videnskabsmænd er af den Mening, at Maorierne først hengav sig til Kani-balisme, da de ikke kunde stille deres Begær efter Kød paa anden Maade end ved at fortære Mennesker.“

De to Venner satte sig paa en Bænk ret ud for Statuen af „Den døende Fægter“. Middags-solen skød sine Straaler skarpt og klart over de

ungdomsfriske Knøse, der dyrkede Videnskaben ikke for at bane sig Vej til et vellønnet Embede i Livet, men for at forædles i Kundskab om Livets store, uløste Gaader.

Saadan sad de længe. Endelig brød Henrik Tavsheden og sagde:

„Du véd, Karl, at man i Sibirien har fundet en Mammut indfrossen i en Isblok. Den var saa frisk, at Ulvene spiste dens Kød, og den er dog faktisk gaaet til Grunde for mindst hundrede tusende Aar siden! Hvad siger du nu om Moafuglen?“

„Moafuglen,“ gentog Karl tankefuld, „ja, hvad mener du egentlig med det?“

Der strøg et dybt Skær over Henriks brune Kind, da han svarede:

„Moafuglen? Hvor véd du fra, at den virkelig er uddød? Hvorfra véd du, at Søslangen ikke eksisterer?“

„Søslangen!“ lo Karl, „den Fabel!“

„Jeg sagde *Søslangen*,“ vedblev Henrik. „Lad dem snakke nok saa meget om Havets Eventyr og Sømændenes Fantasi — et Faktum er det dog, at der i Fortiden har eksisteret Vandøgler af saadan en Størrelse, og selv om de i det hele og store er gaaet tilgrunde gennem Verdensud-

viklingen og maatte give Plads for mindre men højere udviklede Skabninger — hvorfor skulde det saa ikke være muligt, at enkelte Eksemplarer endnu var i Live og færdedes paa de store Havdybder?”

„Naa, ja, men hvad vedkommer det Moafuglen?” indvendte Karl.

„Jo, ganske simpelt,” var Svaret, „Ny Seeland er saa lidt kendt og udforsket, at der i dets Indre godt kan være Dyreformer, vi ikke har Anelse om! Hvad véd vi i Grunden? Lagde du ikke Mærke til Professor Folmers spodske Smil, da han hævdede, at vi, geografisk set, kendte Maanen bedre end vor egen Klode — det vil sige: naturligvis den Side af Maanen, der vender mod os!”

„Jeg forstaar ikke, hvor du vil hen og hvad du sigter til, Karl,” sagde Henrik, idet han ridsede Gruset op med sin lille spinkle Borneostok.

„Ganske simpelt: jeg mener, det slet ikke er umuligt, vi kunde finde en Moafugl, hvis vi tog til Ny Seeland og søgte efter den!”

„Til Ny Seeland! Gud bevares!” lo Henrik. „Ja, hvor ikke — lige som Biskop Monrad gjorde, da han havde ruineret hele Danmark.”

„Ærlig talt,” vedblev Karl og betragtede sin

Ven med et forstaaende, næsten hypnotiserende Blik, „dine Forældre har Penge, det har mine ogsaa! Har du Mod, Haab og Tro som jeg, saa følges vi!“

„Hvor du rejser hen, rejser jeg selvfølgelig med,“ svarede Henrik, „her er min Haand! Saa lad komme, hvad der vil ... vi gaar paa Togt efter den sidste Moa — hvis den findes!“

„Den *skal* findes!“ jublede Karl og rejste sig.

II.

Esajas Tegnér siger et Sted, at Beslutning og Handling er ét hos Kvinden. For unge Mænd gælder ganske det samme — de har Hast og kender ikke til alle den Slags Betænkeligheder, som ældre, mere livserfarne Mennesker lader sig opholde af. Saadan gik det ogsaa vore to fantasifulde tre og tyveaarige Venner; de havde virkelig faaet sat igennem hos deres rige Forældre, at der gaves dem Midler til at foretage hin eventyrlige Rejse til Sydhavet for om muligt paa det fjerne Ny Seeland at opspore et Eksemplar af den maaske endnu eksisterende Kæmpefugl Moa.

Udrustningen havde været hurtigt tilendebragt — Guld gør Underværker, og nu sad to frejdige

danske Studenter paa Dækket af Kolossen „*Ivanhoe*“, der dampede afsted mod Maoriernes Land. Dog var de ikke ganske uden Følgeskab, thi Henriks Fader havde været saa forsynlig at medgive dem en ældre, erfaren Jæger, der havde deltaget i mangfoldige Jagter saavel i Afrika som Amerika.

Povl Skytte var hans *nom de guerre*.

Efter et omflakkende Liv var han havnet hos den jyske Godsejer, i hvis store Skove og vidt udstrakte Jagtomraader denne Særling ligesom fandt Hvile. Han var nu over de halvt hundrede Aar, men da hans Herre bad ham om at ledsage Sønnen, halvt som Mentor, halvt som Tjener, indvilligede han med uskrømtet Glæde; han følte lige som en varm Stemning fra Ungdomstiden: Eventyrets Dage var endnu ikke til Ende — den indianske Sommer stod tilbage!

Det var jo virkelig ogsaa et Eventyr, disse tre Rejsefæller havde begivet sig ud paa — et Eventyr i Nutiden, hvor Kæmper og Dværge, Féer og Nisser vel ikke hører hjemme, men hvor dog det Vidunderlige dæmrer i Baggrunden som et Haab, der *kan* blive til Virkelighed, om saa en lykkelig Skæbne vil det.

De to Venner laa dvask henslængt under Sol-

sejlet til agters, mens den værdige Jæger sad paa en Taburet og ivrigt dampede af sin lille Snadde.

„Hvor har egentlig De lært Jægerkunsten?“ spurgte Karl.

„Lært?“ sagde Povl Skytte og tog en Smule modstræbende Piben ud af Munden, „saadan noget lærer man ikke, det *kan* man. Som Dreng skød jeg Spurve, siden hen tog jeg Sigte baade paa Pumaer og Flodheste.“

„Har De nogen Sinde skudt en Giraf?“ afbrød Henrik.

„Ja,“ svarede Jægeren lidt nølende, „en eneste Gang; det var i Kongo; jeg var redet ud alene og saa' da langt borte noget, jeg først troede var en høj, grenet Stamme af et udgaaet Træ. Men pludselig bevægede det sig over Toppen i den lavere Urskov, og jeg blev da klar over, at det maatte være en stor Giraf, der rystede sit Hoved frem og tilbage lige som et svajende Fyrretræ. Da jeg forsigtigt havde nærmet mig, opdagede jeg, at den var Anfører for en hel Hjord paa tredive Giraffer eller flere, og Jægerblodet boblede i mine Aarer. Endelig, da jeg var kommen paa Skudvidde, tog jeg godt Sigte paa Flokkens Fører, idet jeg rettede mine to Bøsseløb

mod dens spættede Skulder og affyrede dem begge paa én Gang. Stum og majestætisk blev det ulykkelige Offer staaende og vendte sin lange, elastiske Hals om mod mig, mens Taarerne ligefrem piblede ned fra de duggede Øjne. En krampagtig Skælven gik over dens Lemmer, Haarene strittede i Vejret som Børster, og den høje Skikkelse begyndte at vakle — først ved det syttende Skud styrtede det stolte Dyr til Jorden! Men jeg skyder aldrig mere nogen Giraf, for det Blik, den i Døden gav mig, sin Morder, glemmer jeg aldrig.“

„Kan da en saadan professionel og passioneret Jæger have Følelse for et Dyrs Lidelse og Død?“ spurgte Karl en Smule spydigt.

„Den virkelige Jæger elsker sit Vildt!“ svarede Povl Skytte.

„Men man kan da ikke dræbe det, man elsker,“ risposterede Karl og rejste sig op fra sit magerlige Leje.

Den Gamle tilkastede sin unge Opponent et overlegent Blik der laa som en Smule Spot i hans Stemme:

„Gør ikke vi Mennesker ganske det samme,“ sagde han, „jeg for min Part har kendt mange, der dræbte netop *den*, de elskede! Gud bevares,

hverken ved at slaa dem for Panden eller skyde dem, men paa en langt mere raffineret Maade: ved at forgifte deres hele Liv. Og sér man nøjere til, saa har vel *alle* i min Alder uden Undtagelse Gift i Blodet — Nogle faar det paa én Gang i en større Dosis. Andre lidt efter lidt i smaa Portioner, men Virkningen bliver den samme! Ja, min unge Herre, naar *De* faar harvet det, *jeg* har pløjet, saa kan vi al Tid snakke videre om Sagen!”

Der blev et Øjeblikks Pavse, saa tog Henrik Ordet paa sin sædvanlige ungdomsfriske Maade:

„Vi sejler jo ikke til Ny Seeland for at drøfte filosofiske Problemer men for at finde Moafuglen, den største bevingede Skabning, der har eksisteret her paa Jorden!”

„Hvad mener du da om Urtidens Flyveøgler,“ indvendte Karl, „de maalte vel nok Længde med vore Dages Hvaler — dèr havde vi maaske haft Modellen til Luftskeibet?”

„Lad gaa da,“ indrømmede Henrik godmodigt, „men jeg tænkte paa Fugle — det vil sige tobenede Væsner med Fjer i Modsætning til os Mennesker, der er tobenede Væsener uden Fjer, som den gamle græske Filosof sagde.“

„Dèr fik De lige godt en Béet i Spillet, Hr.

Henrik,“ sagde Povl Skytte med sit lune Smil, „Moaen var en rén Dværg ved Siden af den Fugl, der har været til for mange, uendelig mange Aar tilbage. Paa én af mine Rejser kom jeg ... aa, det er meget over en hel Menneskealder siden ... naa, jeg kom da til Liverpool som Messe-dreng. Vi fik Landlov en Dag, jeg og min Kammerat, og slentrede op ad Byen til. Hvordan det nu gik eller ikke gik — nok er det, at vi blev staaende uden for et Vindue paa Hovedstrøget, hvor der var opslaaet en Plakat om et Kæmpeæg fra Urtiden. Det var ikke den Slags Humbug, som drives paa Bondemarkeder, De véd: Kalve med to Hoveder og seks Ben eller Damer uden Underkrop — det var Virkelighed! Vi gik ind og saa' dette Monstrum af et Æg. Naa, min Kammerat maabede kun, men jeg købte et Katalog og fik de nærmere Oplysninger!“

„Og hvad var de?“ spurgte Henrik opmærksomt interesseret, „sagtens en storstilet Reklame?“

„Nej,“ svarede Povl Skytte og trak sin tykke, fedtede Lommebog frem, „her har jeg tegnet det op!“

Han bladede nogle Øjeblikke, saa læste han:
„Kæmpéfuglen *Æpiornis maximus* levede i en

fjern Fortid paa Madagaskar; dens Æg maaler en Fod i Længden og næsten tre i Omkreds og kan rumme over ti Liter. Der er til Dato bleven fundet en Snes Stykker af disse Æg, som for største Delen opbevares i naturhistoriske Muséer. Private Samlere byder vanvittige Summer for at erhverve et Eksemplar, selv om det er nok saa beskadiget.“

„Naa,“ udbød Karl, „lad os nu ikke slaa større Brød op, end vi kan bage; vi har vel nok i at gøre Jagt efter Moafuglen — lad *Æpiornis maximus* hvile i sin Grav paa Madagaskar. Desuden er det jo ikke nogle hensmulrede Knokkelrester men et muligt endnu levende Dyr, vi vil opspore!“

III.

„*Ivanhoe*“s Route gik ikke længere end til *Sidney*, Hovedstaden i Ny Syd Wales paa Avstraliens Sydøstkyst; herfra maatte Vennerne med en mindre Damper styre Kursen mod Ny Seeland gennem Cook-Strædet til Timaru, en Rejse, der dog strakte sig over adskillige Døgn.

Povl Skytte stirrede ud mod den fjerne Kyst, der nu som en strimet Dis tonede frem langt borte i Horisonten lige som vugget paa det dyb-

blaa Hav, hvis Farve umærkeligt gik i ét med det favnende Land.

„Dér ligger altsaa vor Eventyr-Verden,“ udbrød han og pegede med sin lille sort tilrøgne Pibe ud over Rælingen, „og dér har jeg aldrig været før i hele mit omstrefjende Liv! Hvordan er det — Ny Seeland bestaar jo af to Øer?“

„Ja, Gamle,“ svarede Henrik, „der er Nordøen og Sydøen; det er til den sidste, vi skal, den, som de Indfødte kalder *Te-Vej-Punamu*, for dér var det, de sidste Moafugle blev sét af nogle engelske Matroser paa James Cooks tredje Rejse 1777.“

„Skal være sét!“ rettede Karl.

„Naa,“ vedblev Henrik med et lunt Smil, „vil man slavisk holde sig til det strengt historisk-videnskabelige, saa er der selvfølgelig ikke noget bevist, men Traditionen hævder dog med stor Bestemthed Sandheden af disse Sømænds Hændelser.“

„Den Historie kender jeg ikke,“ afbrød Povl Skytte interesseret, „den gad jeg dog nok høre; jeg er nemlig meget videbegærlig af Naturen, skal jeg sige!“

„Med Fornøjelse, gamle Ven,“ svarede Henrik. „Det var altsaa, som sagt, paa Cooks tredje Rejse, at Styrmanden og fem Matroser gik i Land

med Storjollen paa Ny Seelands Sydø for at proviantere og hente fersk Vand. Naturligvis var de godt bevæbnede baade til Forsvar mod de indfødte kannibalske Maorier saa vel som med Hensyn til den mulige Jagt — man vidste jo nemlig den Gang ikke, hvor fattig Øen i Virkeligheden var paa spiseligt Vildt. Den lille Ekspedition begav sig forsigtigt afsted — der kunde lure Farer alle Vegne; men over alt hvilede den dybeste Fred, og hele Egnen syntes ubefolket. Efterhaanden, som de trængte højere op i Landet, begyndte mægtige Urskove, gennem hvis Næt af Slyngranker de ligefrem maatte hugge Sti med Økser og Jagtknive. Da kom de til en stor aaben Skovslette, ved hvis Udkant de saa' en tyk Røg stige op; det var en Maoristammes Lejrplads, som de nærmede sig, men saa vidt de kunne skønne var der kun Kvinder og Børn hjemme, Mændene maatte være borte paa Jagt eller Hærtog. Dette gav Søgutterne Mod til at liste sig videre i Skjul af en tæt Underskov, og pludselig dukkede de op lige foran Lejren. De overraskede Kvinder og Børn brød ud i en skingrende Hysten og flygtede skrækslagne til alle Sider ind i Skovtykningen. Matroserne saa' da følgende i den korte Tid, der blev dem forundt

til at gøre Jagttagelser: To uhyre Strudsfugle af dobbelt Garderhøjde laa henstrakt paa Jorden, mens store Stykker af en tredje Fugl var sat paa Spid over vældigt flammende Baal. Ved Synet af disse Kæmpedyr blev Sømændene saa betagne, at de næsten ikke dristede sig til at nærme sig end sige berøre dem; men tilsidst vovede de det dog og følte da, at de fjedrede Kolosser endnu var ganske varme og altsaa nylig nedlagt. Trods Dyrenes Størrelse og Vægt, besluttede de sig til at tage et af dem med og oprød derfor nogle Teltstænger for at lave en Bærebør, men før de blev færdige her med, kom Kannibalerne over dem i en vrimlende Flok, saa de skyndsomst maatte tage Flugten ned ad den af dem selv huggede Gang i Urskoven. Her kunde de kun smutte igennem En for En, og Følgen var, at blot den Forreste, en ung smidig Skotlænder, undkom og naaede helskindet ned til Stranden — alle de andre blev pileskudt i Ryggen af de fremmyldrende Maorier, der rimeligvis senere har holdt højt Gæstebud paa deres Bytte. Men fra denne ene Overlevende stammer Beretningen; han var kun atten Aar og døde som en ældgammel Mand langt oppe i Firserne. Jeg skal tilføje, at alle, der kendte ham, gav ham det Vid-

nesbyrd med i Graven, at hans Ord altid var at lide paa — trods det, han havde fareet til Søslige fra Drengaaarene af!

Povl Skytte tog sig smidskende om Munden:

„Ja, Sømænd og Jægere faar jo Skyld for mange Løgne,“ sagde han, „men jeg tror, det er, fordi alle disse Hjemmemennesker, der aldrig har oplevet noget, mener, at der overhovedet slet ikke er noget mærkeligt at opleve; saa snart de hører det mindste, der gaar ud over Hverdagslivet, ryster de straks paa Hovedet og siger, det er Løgn. Jeg for min Part, der har sét og oplevet saa mange mærkværdige Ting, vil aldrig benægte Muligheden, selv om man beretter mig det mest Eventyrlige.“

„Altsaa tror De ogsaa, at vor Ekspedition lykkes?“ spurgte Karl med en vis Hentydning.

„Jeg har ikke sagt, jeg tror det,“ svarede den gamle Jæger tørt, jeg siger kun: jeg *benægter ikke Muligheden*; i modsat Fald var jeg virkelig ikke rejst med — naar man er saa langt til Aars som jeg, indlader man sig dog ikke paa Drengestreger. Men med Forlov at spørge, Hr. Henrik: hvor har De egentlig den Historie fra, saa omstændeligt, De har kunnet fortælle den?“

„Jo, ganske simpelt,“ sagde Henrik, „min Mor-

broder, Sir Algernon Bennet, ejer det Gods i Skotland, hvor denne mærkelige Mand henlevede sine sidste Aar. Han hed Tomas Brown og døde først 1845, og hvad han har berettet om sine eventyrlige Livsbegivenheder, fortælles endnu fra Slægt til Slægt de lange Vinteraftener oppe i Højlandene, og det er i Virkeligheden den Omstændighed, der bevirkede, at Fader gav sit Minde til vor Ekspedition.“

„Men jeg har dog ladet mig sige, at Cook og hans Mænd blev dræbt af de Vilde netop paa denne tredje Rejse,“ indvendte Povl Skytte.

„Ganske vist,“ indrømmede Henrik, „Cook selv samt de *fleste* af Mandskabet men ikke *alle*, og én af de Reddede var just denne Tomas Brown; hans lange skotske Ben hjalp ham altid ud af Klemmen, naar der var Fare paa Færde!“

„Ny Seeland den Gang og Ny Seeland nu er jo imidlertid noget helt forskelligt,“ sagde Karl, „særlig hvad Sydøen angaar! Den evropæiske Civilisation er trængt igennem saa godt som alle Vegne, og efter hvad jeg har læst, er de kristnede Maorier i Henseende til Dannelselse og hele ydre Optræden næsten ikke til at skelne fra de Hvide, naar lige undtages Hudfarven.“

„Ikke desto mindre er de alle endnu den Dag

i Dag Sønner og Døtre af Menneskeædere," svarede Henrik, „saa kort er det, siden Kannibalismen blev udryddet.“

„De stakkels Maorier blev jo tvunget til at blive Kannibaler,“ afbrød Karl, „og det var netop Moafuglen Skyld i!“

„Herre Gud, skal vor kære Moafugl have en saadan Forbrydelse paa sin Samvittighed,“ smilede Henrik ironisk, „hvorpaa grunder du egentlig den mærkværdige Hypotese?“

„Jo,“ vedblev Karl, „da de stærkt kødspisende Maorier for 600 Aar siden blev fordrevet fra Samoaerne til Ny Seeland, fandtes der her ikke andre større varmblodige Dyr end Moafuglene, og derfor blev der gjort saa hensynsløs en Jagt paa dem, at de nu efter Sigende skal være udryddede.“

„Ja, skal vi haabe: kun efter Sigende!“ indskød Henrik.

„Og saa,“ fortsatte Karl, „da Moafuglene ikke formerede sig tilstrækkelig stærkt, saa Trangen til Kød kunde tilfredsstilles, begyndte de Vilde at spise hinanden indbyrdes, det vil sige: de blev Kannibaler.“

„Med andre Ord: de aad hinanden op ligesom Baciller og Antibaciller,“ lo Henrik. „Kender du

for Resten ikke Historien om den entrepenante Mand, der gjorde Forretning i Katte- og Rotteskind? Naa ikke — ja, saa skal du høre, hvor snedigt beregnende, vi Mennesker kan være. Kvinden er jo, som bekendt, ikke helt fri for et ganske lille Gran af det, vi kalder Forfængelighed, og et af Forfængelighedens hyppigste Udslag er Lysten til at være med paa Moden. Naa, nu i nogle bestemte Sæsoner, brugte Damerne Overstykker af Katteskind forede med dito af Rotter. Prisen paa Materialet steg uhørt og der blev naturligvis gjort en fortvivlet Jagt paa de ulyksalige Misser samt et „Zugschlag“ efter Rotterne, som vilde have glædet mangan en brav Justitsraad hjemme i København. Men Kvindens Begær — naar hun først begynder at begære — er jo uden Grænser, saa det var intet Under, at Tilbudet paa Markedet efter Katte- og Rotteskind ikke nær kunde holde Skridt med Efterspørgslen. Da var det, som sagt, en kløgtig Forretningsmand fik sin gode Idé; han købte en lille Ø langt ude i Vandet og delte den med stærke Betonmure i to Afdelinger: i den ene opklækkede han Katte og i den anden Rotter, og da begge disse Dyr som bekendt formerer sig umaadeligt, fik han snart en vrimlende stor Bestand. Men nu kom-

mer Finéssen : Det var jo Føden til alle disse modbydelige Skabninger, det gjaldt om at skaffe, og det Problem blev løst paa den simpleste Maade af Verden. Naar Kattene var fuldvoksne, blev de stranguleret og flaaet, hvorpaa Kadaverne blev smidt ind til Mad for Rotterne, og omvendt blev Rotterne aflivet og som delikate Filéter serveret for Kattene. *Sat sapienti* — han solgte Skind i hundrede tusende Vis til svimlende Priser og blev Millionær paa faa Aar, for Dyrenes Ernæring kostede ham jo ikke en Øre: de aad hinanden, saa kun Skindet blev tilbage! — Naa, men det var det, vi kom fra: nogle af dine Maorier har vel dog undgaaet Kødgryden og lever endnu?"

„De eksisterer ganske vist,“ vedblev Karl, „men de kan ikke staa sig i Racekampen om Tilværelsen, og deres fuldstændige Uddøen er jo blot et Tidsspørgsmaal, hvor man maa regne med Aartier.“

„Ganske som Indianerne i Nordamerika,“ føjede Povl Skytte til, „de findes nu snart kun i Coopers Romaner — skønt hans tragiske Beretning om den *sidste* Mohikaner ikke er saa ganske historisk korrekt. Der lever virkelig endnu adskillige fuldblods Mohikanere ved Hudsonofden, jeg har

selv kendt og omgaaedes flere af dem personlig, men de kan vel kun tælles i Snesevis.“

„Bare det samme maatte være Tilfældet med Moafuglene,“ sluttede Henrik, „saa fandt vi vel dog en éneste én!“

Her blev Samtalen afbrudt af Skibsklokken, der ringede til Middag, og det lille Selskab begav sig ind i Spisesalonen.

IV.

Naar man paa Verdenskortet søger Ny Seeland, disse to Øer midt i Sydhavet, tænker man ikke paa, at de, hvad Landomraade angaar, har en Udstrækning, der er halvt saa stor som Frankrigs. Klimaet er meget gunstigt, mildt tempereret — omtrent som Syditaliens — noget ensformigt men sundt og behageligt.

Sydøen — af de indfødte Maorier kaldet *Te-Vaj-Punamu* — er den største og i geografisk Henseende langt den interessanteste. Langs Kysterne findes uhyre Engstrækninger med yppigt Græs, hvorfor ogsaa Kvægavlen her har de bedst mulige Betingelser, mens dens Indre er et vildt Højland fyldt med Gletschere, af hvilken Grund det har faaet Navnet „Sydalperne“. Den højeste

Tinde er Cook-Bjerget, der omtrent kan kappes med Montblanc i imponerende Majestæt. Her træffes Landskaber, som ganske ligner Alpernes: store Bjergsøer, Vandfald, Bjergpas og dybe, mørke Kløfter, der gennemstrømmes af rivende Elve. Men medens Klipperne mod Øst falder af og efterhaanden gaar over i frugtbart Slette-land, skrider de mod Vest stejlt ud til Havet, der med Voldsomhed bryder sig mod den høje Fjeldkyst.

Saaledes i korte Træk saa' det Land ud, vore Eventyrere nu betraadte, udrustet med alle Nutidens bedste Jagtremedier og i det hele taget forsynede med alt, hvad en saadan Ekspedition kunde tænkes at faa Brug for. I deres ungdommelige Begejstring grebes de af en lignende Stemning som den, der betog Korsfarerne, da de drog over Palæstinas hellige Jord frem mod Jerusalem; og saa faste var de i Troen paa et gunstigt Resultat, at det i Virkeligheden aldeles ikke vilde have forbavset dem, hvis det første levende Væsen, de fik Øje paa, naar de traadte i Land, havde været en Moafugl.

Slet saa glat skulde det imidlertid nu ikke gaa for de unge Herrer Lykkeriddere!

Ved Landstigningen i Timaru saa' de absolut

ikke en eneste vild Menneskeæder; Maorierne — at sige de Faa af dem, der endnu var tilbage — var nemlig bleven fuldt civiliserede Mennesker, klædt i international evropæisk Dragt, saa det var en ligefrem Umulighed at skelne dem fra de solbrunede Hvide.

Povl Skytte havde fuldt op at gøre med at bringe de forskellige Sager i Land; særlig var Henriks to prægtige Jagthunde Genstand for hans Omhu. De var født og dresseret i Kong Edvard den Syvendes Rige men i Sommeren 1907 sendt som Gave til Danmark, og da Henrik var meget patriotisk, gav han Hvalpene Navn efter Fædrelandets to da mest fortjente Mænd, saa de døbt *Alberti* og *Stadil*. Den første var ganske vist noget tung i Vendingen men forbløffende kløgtig; den Anden derimod, skønt mindre oplært, havde en vis medfødt Sands til at sætte bløde Poter, hvor den traadte, saa dens Vej ikke kunde spores; den ærlige skotske Dressør havde dog i dens Testimonium vedføjet en Bemærkning om, at den, trods sit tilsyneladende fromme Udseende, ikke var fuldt ud at stole paa — men hvem er overhovedet til at stole paa nu om Stunder?

Og saa skulde Felittoget til at begynde ...

Et Par naive Forespørgsler til de Indfødte, om

de muligvis skulde have sét noget til eller hørt noget om Moafuglen, besvaredes med denne medlidende Hovedrysten, som vi her hjemme i Evropa anvender, naar vi tiltales af en aandssvag Stakkel, der lider af en fiks Idé.

Vore Sportsmænd holdt derfor klogeligt inde med Spørgsmaalene og besluttede at staa paa egne Ben; vel fantaserede Henrik noget om et Par stedkendte Førere, men Povl Skytte slog denne Tanke til Jorden med en resolut Bemærkning om, at han, *globe trotteren*, der havde turet hele Verden rundt, nok skulde finde Vej paa saadan en Smule Ø.

Her havde dog den gamle Jæger overvurderet sin Sporsans; Ny Seelands Sydø er vejvild, og det fik Eventyrerne at mærke. Hvor godt udrustede, de end var lige til de mindste Enkeltheder, slog det ikke til: ti Gange om Dagen snublede de over noget, de havde glemt at tage i Betragtning.

Dage, Uger og Maaneder forløb uden Resultat: Bjergene besteges møjsommeligt, alle Klippekløfter undersøgte med største Omhu, de tætte Skovstrækninger gennemvandrede paa Kryds og Tvers, men der fandtes ingen Moafugl, ikke en Gang saa meget som et gammelt næsten udslet-

tet Fodaftryk, der kunde give Haab om at opspore Kæmpedyret. —

Altsaa : Dage gik, Uger og Maaneder paa denne Maade.

„Her er jo overhovedet slet ikke noget at jage efter,“ udbrød Povl Skytte modløs en Formiddag, da Trekloveret sad paa en Vindfælde og dødtrætte spiste til Aften i Vildtnisset ; „Flagermus og Rotter er alt, hvad vi faar Skud paa, og de Bestier kan vi ikke en Gang ramme!“

Da pudslede noget i Budskadset, og begge Hundene spidsede Øren.

„Stille,“ befalede Jægeren og lagde en ny Patron i sin Riffel, „Hønse-Hagel kan vel være nok her!“

Derpaa gav han Støverne et Vink og skred langsomt hen mod Stedet, mens begge Vennerne med spændt Opmærksomhed fulgte enhver af hans Bevægelser.

Pludseligt saa' de den Gamle løfte Bøssen og lynsnart tage Sigte efter noget, de ikke selv kunde faa Øje paa ... saa kom et Glimt, et Knald og en Raslen af Hagel mellem Bladené, efterfulgt af et kort „Apportér“ til Hundene, der begge med lange Spring forsvandt ind i Krattet.

Mod Sædvane var „Alberti“ denne Gang den heldigste og bragte Byttet med tilbage i Flaben.

Det syntes at være et højst mærkværdigt befjedret Væsen, paa Størrelse omtrent med en Høne; Hals fandtes ikke lige saa lidt som Vinger og Hale, men Næbet var overordentligt langt, som det kunde tænkes paa en af Urtidens Snep- per, men i Modsætning til denne Vadefugl, var Fødderne fabelagtig kraftigt udviklede; de lange løse, ligesom trævlede Fjer havde en mørkerød Silkeglans og Hovedet var tæt besat med børste- agtige Haar.

Povl Skytte undersøgte sin Fangst meget nøje, saa rystede han paa Hovedet og rakte den til Henrik.

„Nu har jeg haft Ram paa mangan en sær Skabning i mit Liv,“ sagde han, „men dog aldrig paa saa besynderligt et Væsen som dette hersens! Hvad kan det vel være for en løjerlig Fjerbolle fra Vorherres Haand?“

Den unge Ornitologs Ansigt fik et forbavset, tvivlende Udtryk, der lidt efter lidt gled over til et stolt, triumferende Smil, idet han udbrød:

„Ved Sankt Hubertus, alle brave Jægeres Skytspatron: det er Gud straffe mig en Kivi!“

„Hvad er en Kivi for noget?“ spurgte Skytten,

„det er et nyt Navn, jeg aldrig før har hørt, og jeg er jo en Kende videbegærlig, som De véd.“

„Nysgerrig!“ indskød Karl.

„Herre, du milde Gud,“ forsvarede den Gamle sig, „det kommer saamænd ganske ud paa ét og det samme! Sér De: naar en Konge eller Kejser faar Lyst til at vide Besked med noget, om det saa er aldrig den usleste Ting — Hverdags- og Køkkentrappe-Sladder, eller hvad det nu kan være — Gud bevares: saa er han *videbegærlig*; men jeg i min ringe Stilling kan kun være *nysgerrig*, selv om jeg vil have Svar paa noget, der ligger mig saa stærkt paa Sinde, som nu dette her, hvad en *Kivi* er!“

„En *Kivi* er bare noget lignende mellem Fuglene som en laadden Politiker blandt os Mennesker,“ vedblev Karl spydigt, „man kan hverken sé, om den har Vinger eller Hale, men den har dog begge Dele — vel at mærke: med Modifikation!“

Nu havde Henrik med en Naturforskers hele Fryd undersøgt sit Fund — hans Øjne lyste.

„Sé, saadan kan det gaa, Gamle!“ udbrød han glædestraalende, „vi er jo paa Jagt efter et muligt endnu levende Eksemplar af den *største* Strudsfugl, Traditionen kender, og saa lykkes det

os ved et rent Tilfælde at støde paa den aller *mindste* i Familien — ja, i hele Ordenen — Kivien, der for Resten nu ogsaa er saa godt som en Saga blot! Ved alle Helleniens Guder og Gudinder tilhobe, det, maa jeg tilstaa, var et sjældent Lykketraf!

„Skulde *den* Lilleput dér virkelig være en Struds?“ spurgte Povl Skytte foragteligt, „det maa De dog ikke bilde mig ind; ganske vist er jeg ikke Professor i det videnskabelige, men Forskel paa en Loppe og en Elefant kan jeg dog kende!“

„En Struds er det nu alligevel,“ vedblev Henrik, „og jeg betragter det som et godt Varsel for Fremtiden, at vi er stødt paa den; man siger jo for et gammelt Ord, at den, der begynder med det mindste, kan ende med det største!“

„*Ab velle ad posse nemo obligatur*,“ sagde Karl med et lille Smil.

„Hvad betyder den Vælling?“ spurgte Povl Skytte lakonisk.

„Naa, oversat paa godt Dansk, vil det sige saa meget som, at der er et godt Spring fra at *ville* noget til ogsaa at *kunne* gøre det,“ var Svaret. „Forresten er jo Kivien her meget interessant og en Sjældenhed af første Klasse; saa vidt jeg husker, er der kun bleven bragt et eneste levende

Eksemplar af den til Evropa — det var i For-aaret 1852, det lykkedes en engelsk Fregatkap-tejn at holde Livet i den saa længe, til den naa-ede London og fremvistes dør i zoologisk Have som en uhyre Sjældenhed; Glæden varede des-værrer dog kun et Par Maaneder, saa døde det stakkels lille Væsen af Hjemvé og Mangel paa Fordøjelse!“

„Men alligevel, at denne lille bitte Skabning, jeg her holder i min Haand, skulde være en Struds,“ riposterede Povl Skytte, „det faar De mig aldrig i Evighed til at tro! Jeg har selv været paa Jagt efter Strudse i Afrika og jeg har haft Held til at faa Kig paa adskillige af dem, saa jeg tør nok sige, at jeg paa første Haand véd, hvad en Struds er for noget!“

„En Struds er en Struds,“ afbrød Henrik utaal-modig, „og den bliver højst $2\frac{1}{2}$ Meter!“

„Moafuglen maalte sig i Højde med to vel-voksne Garderkarle stillede oven paa hinanden,“ drillede Karl.

„Men *Æpiornis maximus* slog dog Rekorden,“ sagde Skytten tørt, „for den blev sine tolv Me-ter ... ja, kom saa bare med alle deres Gardere lille Hr. Karl!“

Hermed var den Diskussion forbi og Kivien

blev anbragt i Povl Skyttes rummelige Jagttaske for ved Hjemkomsten at præpareres og udstoppes — og dermed var den Dags Eventyr til Ende for vore tre Venner.

V.

Det syntes, som Fundet af Kivien havde givet de unge Eventyrere Blod paa Tanden efter at finde det, de fra Begyndelsen af var rejst ud for at søge; thi vel var Kivien en overordentlig Sjældenhed, men Moafuglen, det store vidunderlige, det, der skulde gøre Epoke i den videnskabelige Verden, laa endnu saa fjernt for dem skjult bag Forventningens Taageslør.

Men netop Forventningen ægger og Haabet er udholdende: selv om det skuffes nok saa mange Gange — det opgiver aldrig at naa Maalet; thi Haabet er Livets og Livskraftens Foryngelse for Mennesket, hvor *det* brister, kommer Døden — aandeligt eller legemligt — med sin kolde Haand.

Saadan ogsaa for de Tre, der havde sat sig til Opgave at gøre det tilsyneladende Umulige til muligt, og dybest inde i Ny Seelands Urskove hørte man frejdige Stemmer, der sang:

„Nu vel, vi faar at sé,
 det lykkes dog maaske —
 Hurra, Hurra, Hurra!“

Naa, hvad de Unge sang, hørte Povl Skytte pligttopfyldende paa; han erindrede, det var hans Gerning baade at være deres Mentor og Tjener, men ofte lagde hans Mund sig i et bredt Smil, der kunde sige saa meget som: Ungdommen, Ungdommen — man tør aldrig berøve den Haabet!

Og havde de unge Venner Haabet som gylden Gave, da viste det sig, at han besad Udholdenheden til at møde alle Skuffelser, de fandt paa deres Vej, og som ofte truede med at tage Modet fra dem thi da var den Gamle der altid med sin Trøst fra et langt Jægerlivs Erfaring: hvordan man kunde følge Sporet af et sjældent Vildt gennem Dage og Uger, før man endelig, tidt ved et rent Lykketræf, vandt det som Bytte. — — —

Det var en ægte Ny Seelands Dag med Sol paa Himlen men Luft, der sugede de stærke Straaler, saa kun Varmen sænkede sig lunt over Naturen. Og denne Natur aandede hen i døsig Fred, som Kulturbølgen fra Evropa ikke havde forstyrret, thi Urskovens Hemmeligheder her var

endnu ikke minutiøst bleven indregistreret af nogen af hine paatrængende Videnskabsmænd, der med Lupe for Øjet og Noterblyant i Haanden vil optegne alt, hvad vor fattige Klode kunde have tilbage at lege Skjul med for vore Efterkommere.

En saadan Dag i det Fjerne vækker Stemning, og de tre Danske havde den fulde Følelse deraf, da de sad sammen ude i Skovhelligheden.

„Tys,“ hviskede Povl Skytte sagte, „der maa være Storvildt i Nærheden!“

„Hvor paa grunder De det?“ spurgte Henrik lige saa afdæmpet.

„Det kan jeg ikke saadan forklare,“ svarede den Gamle, „men en erfaren Jægers Instinkt tager sjældent fejl: Den Raslen der nede i Kløften kom ikke fra det Smaakravl, vi hidtil har truffet her paa Øen! Hold Skuddene parat og følg efter mig saa tyst som muligt!“

Alt imens han talte, havde Jægeren rejst sig op og eftersét sin Bøsse; de Andre fulgte hans Eksempel, og som spejdende Indianere paa Krigstien listede de sig bag efter ham.

Skraaningen ned mod Kløften var stejl og næsten ufremkommelig: Klippeblokke, væltede Træstammer og rivende Vandløb lagde over alt Hin-

dringer i Vejen, men Jægerblodet var nu en Gang kommen i Kog, og netop det Hemmelighedsfulde i hele Situationen gav den sin særegne Charme.

Som Genfortæller af Eventyret kunde vel disse Linjers Nedskriver komme med en lang Opremsning af Navne paa de Træsarter og mineralske Fænomener, der krydsede deres Vej, mens de arbejdede sig frem mod Afgrunden, men dette er jo ikke Hovedsagen i denne lille Novelle. Nok er det: de kom der ned til Stedet, hvor fra den mærkelige Lyd hørtes — en underlig Grynten og Gniden med Lemmerne, som kun et meget stort Dyr kunde frembringe.

„Lad Hundene gaa foran og spore op,“ sagde Povl Skytte, „saa faar vi sé, hvad de jager i Vejret — der *maa* absolut være noget Mystisk her!“

„Godt,“ svarede Henrik, „tag De Kommandoen, gamle Gut!“

„Allons, *Alberti* og *Stadil*!“ raabte Jægeren, „fej Buskene rent foran jer!“

Det gav et Sæt i de jagtvante Dyr, og i næste Nu strøg de frem snart med Snuden tæt mod Jorden, snart vejrende højt i Luften, mens Jægrene fulgte bag efter i rask Tempo.

Da pludseligt saa' det et Syn, der vel i mang-

foldige Drømme havde foregøglet dem Lykken, men nu, da det blev til Virkelighed, næsten hypnotiserede til maalløs Forbavselse: Op af et tæt Kratpurl løftede sig en Fugleskikkelse noget i Lighed med en Struds men langt slankere bygget og vel tre Gange saa stor; den udstødte et hæst, langtrukket Skrig og satte i Løb fra sine Forfølgere, og dens Raphed var saa overvældende, at baade *Alberti* og *Stadil* sakkede tungt bag ud for ikke at tale om Jagtkammeraterne i Menneskikkelse.

„Saa sandt jeg er en ærlig Jyde, det *maa* være en Moa!“ udbød Povl Skytte vejrsnappende, „og maaske er det den sidste, som har Liv her paa Ny Seeland, ja paa hele Jordkloden! For Guds Skyld, skyd ikke — vi *maa* sé at fange den levende!“

Hundene fo'r afsted med Tungen ude af Halsen men kunde ikke nær indhente det langbenede Uhyre, og bag efter fulgte Jagtselskabet; dog, Afstanden blev stadig større, ned gennem Skakterne, over Vindfælder og Fjeldblokke, som Moafuglen med Lethed klarede, mens Forfølgerne stødte mod Barrière efter Barrière, de kun møjsommeligt entrede over ...

Dybest nede i Kløften standsede de aldeles for-

pustede, deres Hjerteslag hamrede, som skulde Brystkassen sprænges, og Aandedrættet var gispende tungt. Sveden sivede dem ud af alle Legemets Porer, men heldigvis rislede en lille Bæk tæt ved, og dens kolde, forfriskende Vand gav dem forholdsvis hurtigt Kræfter og Vejr tilbage — ikke at tale om, at en god Slurk af Feltflaskerne end yderligt gjorde sin ypperlige Virkning.

„Vi har spildt alt for meget af den kostbare Tid,“ klagede Povl Skytte, „men vi Mennesker er jo nu en Gang kun Mennesker, og der er Grændse for, hvad vi kan! Nu maa vi frem ad igen, men ikke saa hidsigt, det er mere til Skade end til Gavn; vi kan endnu tydeligt høre Hundene halse, de raske Dyr har aabenbart ikke tabt Sporet!“

Paany satte Selskabet sig i Bevægelse i den Retning, Hundenes Glammen angav, til de efter godt og vel en halv Times møjsommelige Vandring stod foran et stort Gab i Klippen, uden for hvilket Hundene ivrigt demonstrerede om, at det jagede Vildt havde forstukket sig dér.

Men hvor?

Det natmørke Dyb tillod intet Menneskeøje at skelne noget som helst, og det lod til, at de ellers

saa uforfærdede Dyr heller ikke ret havde Mod til at vove sig der ind uden deres Herrers Led-sagelse.

Henrik stod uforstaaende, tvivlraadig.

„Hvad skal vi nu gøre?“ sagde han mismodig.

„Ja, hvad,“ svarede Povl Skytte i samme Tone, „Daglys kender jeg og Maaneskin ogsaa, begge Dele er gode til Jagt, men *det* Jerusalems Mørke, vi dør skal gaa ind i, har jeg aldrig været med til før.“

Forstemte saa' de begge paa hinanden, men nu tog Karl Ordet ikke uden en vis Selvfølelse og Stolthed.

„Heldigvis,“ udbrød han, „har jeg hjemme i København en Ven, der vier hele sit Liv til Fysiken og Kemien; han er ikke saa lidt af en Edison og eksperimenterer med alle mulige Opfindelser. Da han hørte Tale om vort mærkværdige Foretagende, kom han en Aften til mig og forærede mig et lille Apparat, som han kaldte „*Den forbedrede Magniums-Lampe*“; han bemærkede udtrykkeligt, at han sikkert haabede med Tiden at kunne gøre den endnu langt fuldkomnere, men da vor Afrejse var saa pludseligt og bestemt fastsat, havde han i al Skynding gjort et enkelt Eksemplar færdigt; thi — som han mente —

det kunde vel ogsaa hændes, at vi kom ud paa Ekskursioner om Natten!"

Karl holdt inde et Øjeblik, saa fortsatte han:
 „Magnium er et sølvhvidt, glinsende Metal, der er meget smidigt og lader sig hamre og valse men ikke trækkes; vil man have en Traad, maa den presses. Naar dette Metal opvarmes over sit Smeltepunkt, antændes det i Luften og forbrænder med et uhyre stærkt blaaligt-hvidt Lys og under Udvikling af en tæt hvid Damp. ...“

„Det kan altsammen være meget godt og rigtigt,“ afbrød Henrik utaalmodig, „men her er ikke Tid til lange videnskabelige Foredrag, og hvad nytter i det hele taget den mageløse Opfindelse os, naar vi ikke har Lampen her?“

„Hvem siger, vi ikke har den,“ svarede Karl en Kende drilsk; „Sagen er, at vi *netop* har den — jeg bærer den altid hos mig, og nu skal I faa Syn for Sagen.“

Med disse Ord aabnede han sin Jagttaske og fremtog et lille Etuis, som han lukkede op.

„Her er Magniums-Lampen! Sér I, den drives af et overmaade snildt udregnet Urværk, der skyder Magniumsbaandet ud efterhaanden, som det forbrænder. Altsaa fremad — nu tænder vi vor Aladdins-Lampe!“

Han gik foran ind i Hulens Gab, der, som tidligere bemærket, rugede i det dybeste Mørke, men i samme Nu oplystes af et klart, intensivt Skær, der gav Udsigt til en lang forholdsvis lav Hvælving. Det syntes, som om begge Hundene fik fornyet Mod ved dette Syn, de styrtede frem forbi Karl, medens Henrik og Povl Skytte fulgte sindigere bag efter.

„At i hvert Fald *én* Moa lever endnu,“ jublede Henrik, „det har vi alle Tre sét med vore egne Øjne, og at den er her inde i Hulen, kan der jo ikke være Tvivl om, saa hvis ikke der findes en skjult Udgang hist nede, kan vi være sikre paa at faa den død eller levende — det sidste vilde jo langt være det prægtigste! Tænk, hvad for en Triumf, naar vi kom hjem til det gamle Evropa med saadan en Jagttrofæ!“

„Man skal ikke gerne sælge Skindet, før Bjørnen er fældet,“ mumlede Povl Skytte i Skægget; Alderen og Erfaringen havde gjort ham en Smule skeptisk.

„Aa ... Passiar, Gamle,“ vrissede Henrik ærgerligt, „naar man, som vi, har Syn for Sagen, behøver man da ikke at tvivle mere; og selv om vore Sandser skulde have taget fejl i en Ekstase, saa har Hundenes det sandelig ikke!“

Imidlertid var Karl gaaet raskt frem ad, idet han løftede sin magiske Lampe højt. Et blændende Lyshav bredte sig over Grotten eller rettere sagt Klippehulen, hvor Granit og Erts gav Genskin fra alle Sider; det syntes, som den ingen Ende havde men udvidedes for hvert Skridt, de tog, indtil den kuplede sig som en mægtig Kirkekrypt med Søjler af Drypsten, der funkledede med Diamanternes rene Glans.

„Hold Bøsserne parat,“ sagde Karl, „jeg, der skal lyse, kan jo ikke bruge min!“

„Alt er i Orden,“ svarede Povel Skytte, „bare videre frem!“

„Ja, frem mod Maalet, vi har sat os, og som vi nu er saa nær,“ supplerede Henrik, hvis Kinder blussede hektisk røde af Forventning om det, der skulde komme.

Samtalen stoppede pludseligt op, thi fra Hulens fjerne Indre lød en rasende Gøen efterfulgt af nogle skrækkelige Vræl — saa blev alt stille som i Graven.

Karl vendte sig om mod sine Ledsagere.

„Hvad kan det være?“ spurgte han en Smule benovet, „Hundene holdt saa pludseligt op med at halse!“

Povel Skytte satte sin lille Sølvfløjte for Mun-

den og peb Signal til Støverne, et Signal, de saa ypperligt dresserede Dyr ellers altid lystrede paa en Prik — men denne Gang svarede ingen af dem, end sige adlød Parolen og kom tilbage.

Den Gamle gentog flere Gange Signalet uden Resultat; saa rystede han paa Hovedet og sagde:

„Der maa være noget ekstra ordinært paa Færde, men hvad det er, begriber jeg ikke!“

Henrik dirrede nervøst over hele Kroppen: den sjælelige Anspændelse blev hans noget forkælede Natur for stærk, men Karl stod rolig og behersket. Lampen, han holdt i Haanden, kastede magisk Glans over hans høje, ranke Lægeme, saa han næsten saa' ud som forklaret — som en Lysets Gud, der i Ungdommens bedaarende Skikkelse var steget ned til Jorden.

„Vil I Andre ikke med, gaar jeg alene,“ mandede han med sin dybe Stemme, „jeg er ikke bange, og jeg vil vide Besked med alt nu, da vi er Løsningen saa nær!“

„Hvem siger, vi er bange,“ svarede Henrik mut, „men vi kan vel have Ret til at være en Smule betagne af Situationen — for du maa da indrømme, at den har sit Højtryk!“

„Der gives Ting mellem Himmel og Jord, vi Mennesker ikke forstaar,“ mumlede Povl Skytte

uden at ane, at han citerede Verdens berømteste Digter, „og jeg er nu saa gammel en Mand, at man har Lov til at blive en Smule forsigtig!“

„Da har jeg mit Mod i Behold,“ udbød Karl, „og tør I Kujoner ikke gaa med, gaar jeg, som sagt, alene!“

Uden at afvente Svar skred han videre ind i den hemmelighedsfulde Hvælving, hvor Magniums-Udstraalingerne syntes at blive stærkere, jo dybere Mørket stemte imod.

Henrik og Povl Skytte stod nogle Øjeblikke raadvilde, men da de saa' deres Kammerat frank og uden Frygt gaa frem *den* Vej, de selv gyste tilbage for, blev Skammen stærkere end Modet, og de fulgte ham ind i det eventyrlige Dyb.

Langt borte fra saa' de Karl staa bøjet og undersøge noget, der maatte være særlig mærkværdigt; de skyndte sig hen til Stedet, ikke uden en vis Følelse af Tryghed, thi hvor *han* var, turde jo ogsaa de være.

Dør laa de ulykkelige Hunde; de saa' frygteligt ud, saa tilredte, de var. *Alberti* gav ikke en Lyd fra sig af den gode Grund, at hele Pandebrasken var fuldstændigt maset af Moafuglens Spark; *Stadil* derimod laa hen i en temporær Daanen, skrabede med Poterne i Gruset og da-

skede med Halen, som vilde den vise, at der endnu var Liv i den; men dens Snude var fælt skamferet, og det var let at sé, at der aldrig mere vilde blive nogen præsentabel Støver af den.

Men hvor var Moafuglen? Hundene fik være de Invalider, de var — det spillede ingen Rolle — men Moafuglen, dette mystiske, ukendte Væsen, der skulde være uddøet og dog eksisterede endnu, den sidste Overlevende fra en Fortid, som laa saa langt tilbage — det var den, de søgte.

„Hvis Grotten kun er en Gennemgang under Bjergknuden, saa har vi tabt,“ sagde Povl Skytte, „men er den, hvad jeg haaber, en *cul de sac*, slipper vort Bytte ikke fra os.“

„Den stakkels *Stadil*,“ hviskede Henrik til Jægeren, „giv den Naadeslaget, den du'r jo ikke til noget mere, og jeg kan sé af dens Krampetrækninger, at den lider ganske forfærdeligt!“

Med disse Ord vendte han sig om; den gamle Skytte forstod straks sin unge Herres Ordre og adlød:

Der faldt et tungt Kolbeslag med en Lyd, som naar en Hjerne knuses — en Hjerne, der var bleven idiotisk i Jagten efter dette Fantastiske, som kun kan naa's og fastholdes af den Hund, der er kommen til Verden som en Søndags-Hvalp

og ikke som en ganske ordinær Støver efter Lykken. —

„Vil I med nu?“ raabte Karl fra Baggrunden, „lad dog de umulige Dyr blive liggende, som de ligger, uden nogen trøsterig Tale ved Baaren! Vi maa videre frem — enten det saa lykkes eller ikke!“

„Det *skal* lykkes,“ svarede Henrik frejdigt, „gaar du frem for, saa følger vi andre bag efter!“

Videre gik det ind i det hemmelighedsfulde Dyb, hvor de opskræmmede Flagermus baskede dem om Ørerne og særligt syntes forargede over Karls skarpt straalende Lampe, som forstyrrede deres Daghvile.

„Minder det ikke om Aladdin, da han paa Nu-reddins Befaling steg ned i Hulen for at hente Skatten?“ sagde Karl spøgende, „han var ikke bange trods det, han gik alene — og vi er Tre.“

„Hvem siger, nogen af os er bange?“ spurgte Henrik, „jeg for min Part i det mindste føler ikke Spor af Frygt men kun Forventning om *det*, som skal komme.“

Atter gik det fremad langsomt og forsigtigt, thi nu havde de jo ikke mere Hundene som Forløbere og Spejdere.

„Aladdin *fandt* sin mystiske Skat,“ vedblev

Karl, „og han kom op med Lampen i Haanden.“ —

„Holdt!“ kommanderede pludseligt Povl Skytte, „dér har vi saa sandeligt Bæstet ret lige ud for os — ja, den trykker sig ganske vist op mod Klippevæggen for at gøre sig usynlig, men den er der alligevel!“

Den gamle Jægers øvede Øje havde ikke sét forkert: Moaen lettede op og udstødte et hæst Skrig, da den saa' Forfølgerne nærme sig. Med de tunge luffeagtige Vinger halvt løftede styrtede den ind i Mørket og forsvandt snart fra Magniums-Lygtens Lyskreds; men nu kunde der jo ikke være nogen Tvivl for Trekløveret om, at dette enestaaende Vildt vilde blive et sikkert Bytte.

„Den, der tror, haster ikke, hedder det for et godt gammelt Ord,“ sagde Povl Skytte, „lad os derfor bare gaa ganske langsomt frem! Hold Deres Lanterne højt, Hr. Karl, og for Himlens Skyld — pas vel paa, den ikke gaar ud! Vi maa være forsigtige; lige nu saa' vi jo, hvad Virkning et Dask af dens Baglemmer har, og gjorde den det saa let af med Hundene, kan den vel ogsaa give os vor Bekomst med en eneste Lussing af Lallen!“ — —

Alt som de trængte dybere ind i Hulen blev Forventningen til en stakaandet Hjertebanken, saa de neppe kunde trække Vejret ... ingen af dem talte, og var de Moafuglen paa kun en halv Snæs Alen nær.

Den var standset og drejede Hovedet tilbage, som betænkte den sig paa, hvor vidt den skulde flygte videre, overgive sig eller vove en Kamp paa Liv og Død.

„Holdt!“ kommanderede Povl Skytte, „skyd ikke, men lad os vare os vel; en levende Moa er jo bedre end en død!“

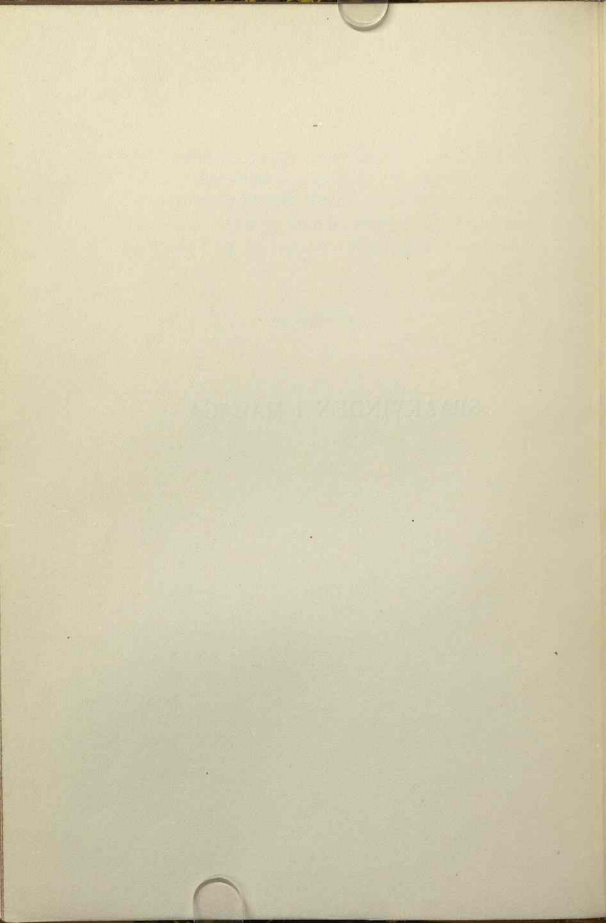
Idet han sagde disse Ord, viklede den gamle forhenværende Cowboy en lang Lasso op, som han bar knyttet om Livet og stod parat til at slynge den om Halsen paa Fuglen, men i samme Nu gjorde Moaen et højt, fortvivlet Spring og forsvandt som ved et Trylleslag.

Karl, der under alt dette havde sænket sin Lygte, løftede den nu igen og man gik fremad; en underlig dump Brusens hørtes for ude, og alle stod stille, foran et svimlende, uudgrundeligt Svælg, hvor dybest nede en skummende Strøm boblede og bruste i rivende Fart. — —

Dér, i den underjordiske, hemmelighedsfulde

Afgrund var Fuglen forsvundet — den havde valgt Døden frem for et Liv i Fangenskab i en eller anden zoologisk Have, hvor Folk for nogle faa Øres Betaling kunde overglo og begramse den sidste af de urgamle Moafugles Stamme.

SPAARKVINDEN I MALAGA

I.

I det Herrens Aar 1890 gik den danske Korvet „*Hejmdal*“ paa Togt i Middelhavet. Kadet-skolens ældste Klasse var ombord, og den lige saa humane som pligtopfyldende Chef havde al Grund til at være stolt af dette Kuld prægtige Søhaner, til hvis Mentor han var kaaret.

Himmel og Hav smeltede sammen i hin dybblaa Farve, som vi saa godt kender fra Kornblomsten her hjemme, og Solens Brand mildnedes af den samme Vestenvind, Harboøre-Fiskerne gruer for. I det Fjerne hævede sig Andalusiens terrasseformede Kyst og gød fra sine Skraaninger en Strøm af Orangeduft ud over de glidende, gennemsigtige Vande.

Paa Skansen stod to af de unge solbrune Gutter, den ene en velvoksen slank Skikkelse, den anden en tæt firskaaren Knop; begge stirrede de længselsfuldt ind mod Land.

„Tror du, vi lægger bi ved Malaga?“ frittede den Undersætsige efter en Smule Pavse.

„Hvor kan dog jeg sige det bedre end du selv?“ svarede den Adspurgte med et Smil. „Du véd jo, hvor strengt Bedstefader har befalet, at der ikke maa gøres Spor af Forskel paa mine Kammerater og mig! Men jeg nægter ikke, at et Par Timers Landlov i Malaga er et af mine højeste Ønsker for Øjeblikket!“

„Ja, Tak, i lige Maade,“ var Svaret, „men sandt at sige, saadant et lille indiskret Spørgsmaal af *din* Mund var dog ikke slet saa farligt, som hvis det kom fra *min*!“

„Gud bevares!“ indrømmede den ranke Kadet og gav et vist selvsikkert Kast med Nakken. „Men saa konstater da, at du har mere Mod end jeg, bedste Herdebred! I Dag er vi altsaa begge lige uvidende, og i Morgen for den Sags Skyld ogsaa lige kloge, for saa vidt som vi til den Tid begge véd, om vi skal drikke et Glas ægte Malaga Vin paa Stedet eller ikke!“

„Holder du et Glas Pedro Ximenes paa, at vi kommer dér?“ spurgte den Brede, „saa holder jeg imod, ellers bliver der jo ikke noget Væddemaal af?“

„Naa, ja! lad den Paré staa,“ sagde den Slanke og rakte sin Fælle Haanden, „det er et Ord! Vel siger man, at min Fader er rigere end din,

men alligevel tror jeg nok, du er bedre aflagt med Lommepege end jeg! ...“

*

*

*

Næste Middag gled „Hejmdal“ ind paa Malagas Rhed, og Hr. Herdebred havde altsaa tabt det omtalte Glas Vin; men til hans Ros skal det siges, at han bar Tabet med et Smil, der var lige saa solidt og bredt som hele hans gemytlige Person.

Selvfølgelig fik Kadetterne Landlov — den Fornøjelse nægter en urban Chef aldrig sine Myndlinge, undtagen da de unge Mennesker har forset dem paa én eller anden Vis; men dette Hold, som sagt, var jo rent ud mønsterværdigt.

Da Gutterne skulde i Land, stod den lidt knarvorne men ubeskrivelig godmodige Baadsmand *Enevold Møller* netop tæt ved Falderebet. Ulken, som med Stolthed førte sin Æt op lige til Kristian den Fjerdes gamle faste Stok, missede polisk med det ene Øje; det var nu *hans* Maade at ønske god Fornøjelse paa — om det kom sig af, at bemeldte Nyboders Grundlægger var enøjet, skal ikke kunne afgøres her.

I Forbigaaende spurgte Herdebred:

„Hør, Møller! De, som er helbefaren i alle Byer langs Middelhavet ... hvor skal man først og fremmest gaa hen her i Malaga?“

Havgasten kneb Øjnene helt til, men han vendte ikke Skraaen i Munden; det gør nemlig Sømændene nu om Stunder kun i Fruentimmer-Romaner og Forstads-Komedier. Saa svarede han:

„Ja, der er mange Ting at kigge paa her i Byen, men glem bare ikke et Sving ind til den smukke Spaakvinde — *Dolorés de Isla* hedder hun og bor oppe i *Calle del Carmen*; De kan umulig tage fejl, hendes Navn staar paa Vinstuens Skilt ... og bedre Mundvand end hendes gives der ikke langs hele Middelhavet!“

„Og hun kan oven i Købet spaa,“ lo Kadetten, „det var da som Pokker til Fruentimmer!“

„Hun kan fortælle Dem alt,“ forsikrede Baadsmanden, „hver Del og Ting, der skal ske, lige til denne syndige Verden gaar rabundus ... at sige da, hvis hun vil! Og om jeg lyver, saa gid jeg aldrig mere i mit Liv maa putte andet mellem Kæberne end Biskøjter, som er blødt ud i Saltvand!“

Efter at have slugt denne haarrejsende Finale

og endnu en Gang at have indprentet sig Navn og Adresse, sprang de livsglade Svende fra Borde for at begive sig ind til den eventyrlige By ved Guadalmedinas Munding.

Ja, der var endelig ogsaa en hel Del at sé, særlig den store Cirkus, som skal kunne rumme over 12,000 Tilskuere. Desværre var der for Øjeblikket hverken snøftende Tyre med sænkede Horn eller nogen Espada med løftet Kaarde paa Arenaen, men Indbildningskraften havde jo frit Spillerum — og den attenaarige Fantasi flyver paa brede Vinger!

Derfra gik Farten til den gamle mavriske Fæstning højt oppe paa Klippen, hvor i sin Tid Halvmaanen maatte vige for Korset, men samtidig ogsaa den arabiske Kulturs friske Strøm blev afløst af Munkevældens Dødvande.

Herdebred var en klog General; Kammeraterne plejede at sige om ham, at hans Forsynlighed endogsaa gik saa vidt, at han havde valgt en meget rig og anset Mand til Fader — nok sagt, han førte blandt andet et helt Bibliotek Bädeckere med paa Togtet, og denne røde Haandbog fornægter sjældent sin grundige urgermanske Herkomst.

Men desværre — den attenaarige Ungdom lader

sig i Længden ikke nøjes med at uddybe Kundskaberne i Topografi, Historie og øvrige Antikviteter; særlig under en kort afmaaltt Landlov maa Nutidens forskellige smaa Behageligheder ogsaa tages i Betragtning, og da tilmed Luften trods Havets Nærhed syntes noget tør, kom Herdebred ganske naturligt i Tanke om Væddemaalet.

Med lidt Besvær blev *Calle del Carmen* fundet, og eftersom samme Gade just ikke udmærker sig ved sin Længde, var bemeldte Bodega yderligere hurtigt taget paa Kornet.

Disse blonde Nordboers Tilsynekomst vakte Opsigt i det sydlandske Lokale, hvor ellers de sorte Parykker er saa absolut dominerende, og da oven i Købet Bestillingen lød paa bedste Pedro Ximènes til en Peseta Glasset, mægtede selve Donna Dolorès de Isla ikke at styre Nyfigenheden men paatog sig en Tjenerindes Skikkelse og serverede Vinen i egen Person.

Tiden tillod ikke nogen lang Præsentation, og da ikke heller Herdebreds medfødte Aabenhjertighed gav Plads for indledende Komplimenter, spurgte han, straks efter at have nippet til Vinen, Lokalets Besidderinde, om hun kunde spaa ham.

Det var jo nærmest som at falde med Døren

ind i Huset, og til at begynde med lod Donnaen ogsaa en Smule immobile, næsten fornærmet, men hun tog sig hurtigt sammen og bad om at sé Knøsens Haand.

Hieroglyferne i dens brune Flade maa ikke have været meget indviklede, thi med et Smil læste hun flydende, som var det op af en Bog:

„Født til Rigdom! ... Eneste Arving! ... Svært forkælet fra Barndommen! ... Ikke absolut Kvindehader! ... Desværre Tilbøjelighed til Søsyege, men skjuler det godt! ... Vil De vide mere?“

Særlig denne sidste Meddelelse vakte saa stormende Jubel blandt Kadetterne, at Herdebred helt betuttet trak Haanden til sig og stak den i Lommen ildrød i Kammen. Alt, hvad hun havde sagt, var nemlig sandt, og Kammeraterne vidste det! Kun den Slanke rynkede Panden lidt trodsigt og udbrød paa Dansk:

„Den Vittighed er vist brugt adskillige Gange før, naar hun har haft Gæster fra Orlogsskibene!“

Derpaa rakte han Haanden frem mod den mørkjødede Spanierinde og vedblev:

„Kan De da ogsaa spaa mig?“

Sandsigersken stirrede nogle Øjeblikke dybt eftertænsksom i de fine Linier; saa traadte hun

pludselig et Par Skridt tilbage og spurgte med en underlig hæs Klang i Stemmen :

„Hvem er I, unge Herre?“

„Naturligvis en dansk Søkadet lige som alle mine andre Kammerater her!“ svarede han.

„Saa lad mig sé efter endnu en Gang,“ bad hun, „jeg plejer ellers sjældent at tage fejl! Men vil I ikke følge med mig hen under Lampen dér i det andet Hjørne af Stuen?“

„Kan det ikke lige saa godt siges straks, saa mine Kammerater hører paa det?“ spurgte Kadetten lidt spodsk. „Eller maaske der maa klare Lys til for at sé ind i saa mørk en Fremtid?“

„Vel kan jeg sé klart nok, og Fremtiden er ikke mørk,“ svarede hun høfligt men selvbevidst; „Spørgsmaalet er kun, om de andre unge Herrer maa høre, hvad jeg siger, naar jeg har sét!“

Over den statelige midaldrende Kvindes hele Væsen havde der nu bredt sig noget vist Hemmelighedsfuldt, som tog Interessen fangen og lagde en pludselig Dæmper paa de kaade Gutters Lystighed. Saa snart man stilles Ansigt til Ansigt med blot en Anelse om det Overnaturlige, stemmes Sindet til uvilkaarlig Alvor; og uden

yderligere Indvending rejste da den Slanke sig op og fulgte med hen til det udpegede Sted.

Lokalet var temmelig langstrakt, saa Sandsigerskens afdæmpede Tale kunde ikke høres af nogen; men ved Tilbagekomsten var den unge Mand saa paafaldende bleg og alvorlig, at ingen gad fritte om, hvad den mystiske Andalusierinde vel havde aabenbaret ham.

Selv sagde han ikke et Ord, men det var Kammeraterne klart, særlig i de nærmest følgende Dage, at han maatte have faaet noget besynderligt at gruble over. — —

II.

Godt og vel en Maaned senere var Togtet nær tilende og en Eftermiddag stod „Hejmdal“ nord om Skagen ind ad Kattegat for efter Bestemmelsen næste Morgen at kaste Anker paa Københavns Rhed; og atter befandt de to Kadetter sig alene paa Skansen.

Pludselig tog den Slanke tilorde:

„Husker du Spaakvinden i Malaga?“

„Naturligvis gør jeg det,“ svarede Herdebred,
„det uforskammede Fruentimmer; jeg har end-

ogsaa skrevet en hel Side om hende i min Dag-bog !“

„Naa,“ vedblev den Anden alvorlig, „det, hun sagde, var naturligvis noget Vrøvl, fornuftige Mennesker ikke skal bryde sig en Døjt om, men ikke desto mindre gives der jo som bekendt Ting mellem Himmel og Jord, Videnskabsmændene med al deres Kløgt endnu ikke har kunnet granske ud. — jeg tænker for Eksempel paa Hypnotisme og den Slags! Du har været mig en sjælden brav og paalidelig Ven paa hele vor Fart, derfor vil jeg ogsaa nu, inden vi skilles, gøre dig til min Fortrolige ... det vil sige: paa en vis Maade! Hør nu efter: Her har jeg Ord til andet opskrevet, hvad denne Donna *Dolorès de Isla* har forudsagt mig. Spaadommen har jeg lagt inden i en Konvolut, der er forsvarlig lukket først med Gummi og siden med tre Segl, stemplede med min Signetring her, som du kender saa godt! Denne Kuvert skal du paa Æresord love mig at gemme omhyggeligt, indtil jeg en Dag beder dig aabne den i mit Paasyn. Kun i det Tilfælde, jeg skulde dø før du, staar det dig frit at bryde den og læse Indholdet, for saa er det hele Løgn! Lover du mig det?“

Mens han talte, havde han taget en lille for-

seglet Kuvert op af sin Brevtaske ; paa den hvide Forside stod kun :

Malaga 1890.

Carl.

Herdebred tog imod den og lagde den tavs i Tegnebogen.

„Forstaar du,“ vedblev den Slanke, „dette maa naturligvis blive en Hemmelighed mellem os to Kammerater!“

„Her er min Haand,“ svarede Herdebred med sin dybe ærlige Stemme, „vær sikker paa, jeg skal være tavs og gøre mig fortjent til din Fortrolighed baade nu og i Fremtiden!“ — — —

III.

Vi skrev den 28de Juli 1900. —

Højsommer Solen var allerede et godt Stykke oppe paa sin Bue og lagde Glans ned over Grønningens Træer og Kastelsgravens dovne Flod, da vor gamle Bekendt fra „*Hejmdal*“, Herdebred, foretog sin sædvanlige Morgentur ud mod Lange-linie.

I Løbet af det svundne Decennium havde han uægtelig opnaaet at svare endnu bedre til det *nom de guerre*, Kammeraterne gav ham paa Sko-

len. Det var aabenbart, at han i Mellemtiden ikke udelukkende havde været henvist til den Kost, „*Samaritanen*“ saa gæstfrit byder paa. Men det velsignet godhjertede Smil fra Kadetdagene laa stadigt om hans Læber, og Øjnene lyste med samme ærlige Trofasthed.

Og sé ... et mærkeligt Træf: dér kom *den Slanke* skraaende fra Amaliegade over Toldbodvejen ind mod Esplanaden!

Paa den Maade maatte de jo mødes, og det gjorde de da ogsaa; men dette Møde var langt fra noget nyt — de havde sét hinanden utallige Gange i den forløbne Tid. Et Venskab, som knyttes i Drengalderen og siden fortsættes paa Søen, er ikke let at bryde, selv om der er en vis Kløft mellem Forældrenes Stilling; thi Hjertet kan gøre større Spring end Verdens mest renommerede Akrobater!

Altsaa, de to Søofficerer mødtes og slog naturligvis Følge ud ad hin vidunderlige Strandboulevard, der er en af Københavns Stoltheder og misundt os af Evropas største Millionbyer.

Pludselig, ud for Kastelspynten, stansede *den Slanke* og sagde:

„Kan du mindes Spaakvinden i Malaga?“

„Om jeg kan?“ svarede Herdebred; „jeg har

jo endnu Konvolutten liggende der hjemme i min forsvarligt aflaaede Skrivebordsskuffe!"

„Godt,“ vedblev Vennen, „det skulde være mig kært, om du har Tid til at spise Frokost hos mig i Dag Klokken 12; min Kone vil ogsaa blive glad ved at sé dig, som du véd, er hendes Mands Venner altid velkomne! Men gør mig da den Tjeneste at tage den omtalte Konvolut med dig, saa skal du faa Løsning paa Gaaden!“ — — —

*

*

*

Til fastsat Tid indfandt Herdebred sig i Bredgade og Frokosten løb af paa sædvanlig oprømt Vis. Da Herrerne havde trukket sig tilbage i Rygeværelset ved Kaffen og Cigaren, tog *den Slanke* endelig Ordet:

„Det var den Konvolut fra Malaga?“ spurgte han.

Herdebred aabnede sin brune Ruslæders Portefeuille og lagde det lille hvide Brev paa Bordet, idet han tilkastede sin Vært et Blik, som vilde han sige: Hvad en Ven betror *mig* er altid vel bevaret.

Den Slanke brast et Øjeblik i en frisk Latter,

men saa blev han hans Ansigt igen alvorligt, og han lige som betvang sig, før han talte:

„Du véd ikke, kære Herdebred, hvor de Par dumme Ord, som staar skrevet paa det ominøse Papir, dog har pint mig; men Gud ske Lov, Løgn er det alt sammen, hvad hun har spaaet, den sorte Heks der nede i Malaga! Vil du lukke Brevet op og læse Indholdet højt Ord for Ord!“

Herdebred greb den lille Cigarkniv paa Bordet og aabnede Konvolutten; derpaa foldede han det hvide Blad ud og læste:

„I skal bestige en Trone! Navn skal I skifte men ikke Modersmaal!“

Der opstod en lille Pavse, som Værten afbrød:

Sér du, kære Ven, en stakkels Gut paa atten Aar kunde jo nok blive underlig tilmode ved at faa saadan en Spaadom langt borte fra Hjemmet og af et Fruentimmer, der umuligt kunde ane, hvem jeg var! Jeg haaber, du véd, hvor højt og oprigtigt jeg elsker min Broder; jeg kunde gaa i Døden for *ham* men aldrig tænke den Tanke, at *han* skulde vige Pladsen for *mig* ... og, som du jo kan begribe, kunde kun hans Død bringe Spaadommen til at gaa i Opfyldelse!“

Han holdt inde og gik et Par Minutter op og

ned ad Gulvet, greben af en hæftig Sindsbevægelse; saa tog han Plads igen og fortsatte:

„Forstaar du, Kammerat — Narre kan vi jo alle være i vor Tro, enten det nu er Overtro eller Vantro; jeg tilstaar det, at jeg mange Gange *har* været urolig, især naar Christian har fejlet blot det allermindste! Denne ubeskrivelige Angst for at miste min ædle, højsindede Broder — al den Sorg, hans Bortgang vilde kaste over mine Forældres Hus og over mit Fædreland! Naa, min tossede Ammestueskræk blev jo en Del dæmpet, da min Broder holdt Bryllup, og endnu mere, da han fik en Arving i lille Frederik; men nu, da der igaar er kommen én kraftig Dreng til, saa véd jeg da for Pokker, at det alt sammen er Løgn i Halsen paa den forbistrede Donna *Dolorés de Isla* fra Malaga!“

Alle disse Ord brød frem som en Befrielsens Jubel og fra en saa dyb Understrøm af mægtig Broderkærlighed, at selv den ellers lidt træge Herdebred følte sig helt betaget; men *den Slanke* sprang hen og raabte ud ad Døren til Lakajen:

„En Flaske Champagne — og anmod min Hustru om at komme et Øjeblik ind!“

Da nogle Minutter efter Vinen perlede og tre

Glas stødte sammen, spurgte den smilende unge Værtinde:

„Men Carl, hvad er der da særligt paafærde i Dag?“

Hendes Ægteherre klinkede endnu en Gang og lo, idet han svarede:

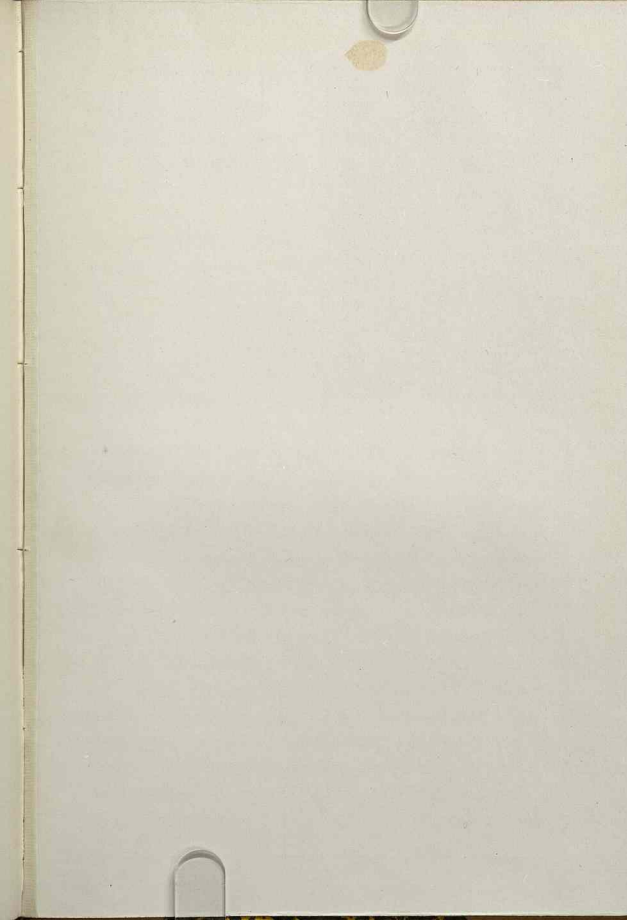
„Paa de *to* smaa Brodersønners Velgaaende!
De *leve!*“ ...

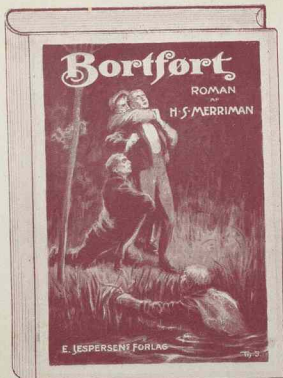
*

*

*

Fem Aar efter forandrede Prins *Carl* af Danmark sit Navn og besteg Norges Trone som Kong *Haakon den Syvende*.

»Forfatteren er i sproglig Evne og Opfindsomhed Doyles Jævnbyrdige.«

(Fælleskorr.)

»H. S. Merriman er en af Englands allermest yndede Forfattere, og hans Popularitet er let forstaaelig naar man blot har læst én af hans Romaner, thi disse ejer netop alle de Egenskaber, som be-

tinger Sukces'en. De er spændende i Ordets bedste Forstand, idet de har en snildt og sikkert opbygget Handling, hvis Traade først udredes henimod Bogens Slutning; dertil rummer de en fint iagttagende og verdenserfaren Kunstners — og Gentlemans — Menneskekundskab og er skrevne i et smukt og elegant formet Sprog.

I »Bortført« er Sceneriet henlagt dels til Paris, dels til et engelsk Herresæde, og de forskellige Sfærer, i hvilke Læseren indføres, er skildrede med et beundringsværdigt Kendskab, ligesom de interessante Hovedpersoner virker overbevisende og levende. »Bortført« er ingen »Kriminalroman« i almindelig Forstand; den afgiver en uhyre spændende Underholdningslektüre og kan — fin og velskreven, som den er — anbefales til enhver.«

(Af Anmeldelserne).

